

Hallituksen esitys Eduskunnalle lisäyksistä ja muutoksista vuoden 1988 tulo- ja menoarvioon

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 1988 *toiseksi* lisämenoarvioksi.

Kokonaistuotannon, reaalipalkkasumman ja yksityisen kulutuksen kasvu on jatkunut nopeana, mikä on lisännyt valtion tulokertymiä. Valtion lainanottoa voidaan vähentää 2 620 milj. mk, mikä vastaa nykyisen suhdannevaiheen finanssipoliittisia tavoitteita.

Tässä lisämenoarvioesityksessä ehdotetaan menoihin lisäystä kaikkiaan 2 659 milj. mk. Kun menoista ehdotetaan vähennettäväksi 544 milj. mk, menojen nettolisäys on 2 115 milj. mk eli noin 1,9 % vuoden 1988 varsinaisen tulo- ja menoarvion menojen loppusummasta.

Päälukittain tarkasteltuna ehdotetaan eniten lisäystä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonalan menoihin, 632 milj. mk, työvoimaministeriön hallinnonalan menoihin, 322 milj. mk, opetusministeriön hallinnonalan menoihin, 201 milj. mk, liikenneministeriön hallinnonalan menoihin, 170 milj. mk, maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan menoihin, 133 milj. mk ja kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalan menoihin, 131 milj. mk.

Yksittäisistä menonlisäyksistä suurimmat ovat työllisyyslain velvoitteiden aiheuttamat nettomenot, yhteensä 195 milj. mk, valtionosuudet erikoissairaanhoidon kustannuksiin, 175 milj. mk, valtion osuus sairausvakuutuslaista aiheutuviin menoihin, 170 milj. mk, valtionosuudet kuntien järjestämiin sosiaalipalveluihin, 143 milj. mk, valtionosuus peruskoulujen käyttökustannuksiin, 141 milj. mk, ja kehitysalueiden tuotantotoiminnan tuki, 100 milj. mk.

Suurimmat vähennykset on voitu tehdä työtömyysturvalain mukaisen perusturvan menoihin, 183 milj. mk ja valtion osuuteen kansaneläkelaista johtuvista menoista, 80 milj. mk.

Seuraavassa perustellaan hallinnonaloittain tärkeimpiä tähän lisämenoarvioesitykseen sisältyviä ehdotuksia.

Ulkoasiainministeriön hallinnonala. Vuoden 1988 varsinaisessa tulo- ja menoarviossa on luettu julkiseen kehitysapuun 70 milj. mk kehitysyhteistyölahjoitusten verovähennysjärjestelmän menovaikutuksia. Koska tätä ei ole hyväksytty OECD:n kehitysapukomiteassa julkiseksi kehitysavuksi, ehdotetaan tarkoitettussa kehitysyhteistyömäärärahojen tasossa pysymiseksi vientitakuukorvauksiin valtuutta, minkä ohella hallinto- ja eräät muut kehitysavuksi luettavat menot nousevat arvioitua suuremmiksi.

Suomalaisten YK-valvonta- ja valmiusjoukkojen menoihin ehdotetaan lisäystä kaikkiaan noin 77 milj. mk, josta 15 milj. mk puolustusministeriön hallinnonalalle.

Sisäasiainministeriön hallinnonala. Rajavartiolaitokselle rannikkovartiolaivan hankkimiseen myönnettyyn tilausvaltuuteen ehdotetaan lisäystä 14 milj. mk.

Puolustusministeriön hallinnonala. Kotimaisen lentokoneteollisuuden tuotantoedellytysten kehittämiseksi ja ilmavoimien yhteyskoneiden uusimiseksi ehdotetaan tilausvaltuutta 30 milj. mk, minkä lisäksi tarkoitukseen ehdotetaan myönnettäväksi avustusta ilmailuteollisuuden kehityksyksikölle kauppa- ja teollisuusministeriön pääluokassa.

Varustuksen uusinta- ja käyttömenoihin ehdotetaan lisäystä kaikkiaan 19,6 milj. mk.

Valtiovarainministeriön hallinnonala. Valtion maksamien eläkkeiden lukumäärän arvioitua suuremman kasvun johdosta ehdotetaan eläkemenoihin lisäystä 89 milj. mk.

Opetusministeriön hallinnonala. Valtionosuuteen peruskoulujen käyttökustannuksiin merkitään lisäystä yhteensä 141 milj. mk, josta 100 milj. mk opettajien palkkauskustannuksiin ennakoitua suurempien palvelussuhteen ehtojen tarkistusten ja loppuerien johdosta ja 40 milj. mk oppilaskohtaisen käyttömenon ennakoitua korkeamman tason johdosta.

Valtionosuuteen ja -avustukseen kansalais- ja työväenopistojen käyttökustannuksiin ja valtionapuun kansanopistoille merkitään lisäystä yhteensä 20 milj. mk.

Helsingin tiedepuistohankkeen valtion osuutta varten ehdotetaan 3 milj. mk.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala. Maataloustuotteiden markkinoinnin edistämiseen ja hintatason vakaannuttamiseen ehdotetaan lisäystä 15 milj. mk.

Maataloustuotteiden vientitukeen varatusta määrärahasta voidaan vähentää 50 milj. mk.

Nuorille viljelijöille maksettavaan käynnistystukeen ehdotetaan lisäystä 15 milj. mk.

Maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämiseen myönnettävien avustusten myöntämisvaltuuteen ehdotetaan lisäystä 15 milj. mk.

Turkistarhaajille myönnettävien 300 milj. markan määräisten korkotukilainojen korkokustannuksiin ehdotetaan 20 milj. mk.

Maatalouden korkotukilainojen menoihin ehdotetaan lisäystä noin 63 milj. mk peruskoron nousun ja lyhennysten lykkäyksistä johtuvan lainapääoman ennakoitua nopeamman nettokasvun johdosta. Lisäksi ehdotetaan korkotukilainojen myöntämisvaltuutta lisättäväksi 10 milj. markalla.

Metsänparannustöiden valtionapuun ehdotetaan lisäystä 20 milj. mk.

Liikenneministeriön hallinnonala. Yleisten teiden kunnossapitoon ehdotetaan lisäystä 20 milj. mk. Maa-alueiden hankintaan ja tielain mukaisiin korvauksiin ehdotetaan lisäystä 20 milj. mk ennakoitua suurempien tie- ja lunastustoimituksissa määrättyjen korvausten johdosta.

Helsinki—Vantaan lentoaseman pysäköintialueen laajentamiseen ehdotetaan laajennuksen toteuttamisaikataulun nopeuttamisen johdosta lisäystä 15 milj. mk.

Valtion osuuteen Finnair Oy:n osakepääoman korotuksesta ehdotetaan 67 milj. mk.

Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala. Korkoavustuksen piiriin hyväksyttävien pientonniston hankintalainojen myöntämisvaltuuteen ehdotetaan lisäystä 35 milj. mk.

Merenkululaitoksen kulutusmenoista voidaan vähentää 12 milj. mk ennakoitua pienempien polttoainemenojen johdosta.

Puolustusministeriön hallinnonalan yhteydessä mainittuun lentokonehankintaan viitaten ehdotetaan teollisuuden tutkimus- ja tuotekehitysavustuksiin lisäystä 20 milj. mk.

Kehitysalueiden tuotantotoiminnan tuen myöntämisvaltuuteen ehdotetaan lisäystä 120 milj. mk. Vastaavaan maksatusmäärärahaan ehdotetaan lisäystä 100 milj. mk.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala. Valtionosuuksiin kunnille lasten kotona tapahtuvan hoidon tukemiseen merkitään lisäystä 70 milj. mk arvioitua suurempien kustannusten johdosta.

Valtionosuuteen työttömyyskassoille merkitään lisäystä 50 milj. mk. Työttömyysturvalain mukaisen perusturvan määrärahasta jää käyttämättä 183 milj. mk alentuneen työttömyyden johdosta.

Valtion osuuteen sairausvakuutuslaista johtuvista menoista osoitettuun määrärahaan merkitään lisäystä 170 milj. mk ennakoitua suurempien etuusmenojen ja pienemmän sairausvakuutusmaksukertymän johdosta. Valtion osuuteen kansaneläkelaista johtuvista menoista osoitetusta määrärahasta jää käyttämättä 80 milj. mk.

Sotilasvammakorvauksiin merkitään lisäystä 45 milj. mk lähinnä kunnille maksettavien korvausten arvioitua suuremman määrän johdosta.

Valtionosuuteen kunnallisen toimeentuloturvan menoista merkitään lisäystä 20 milj. mk.

Valtionosuuteen kunnille sosiaalipalvelujen käyttökustannuksiin merkitään lisäystä 144 milj. mk ennakoitua suurempien käyttökustannusten ja palvelussuhteen ehtojen tarkistusten johdosta.

Valtion korvauksiin maatalousyrittäjien vuosiloma- ja sijaisapulomituksen sekä viikkopaatoiminnan kustannuksiin osoitettuihin määrärahoihin merkitään lisäystä yhteensä 65 milj. mk.

Palvelussuhteen ehtojen tarkistusten ja muiden arvioitua suurempien kustannusten johdosta merkitään lisäystä valtionosuuksiin kunnille kansanterveystyön käyttö- ja perustamiskustannuksiin yhteensä 64 milj. mk ja erikoissairaanhoidon käyttökustannuksiin 86 milj. mk sekä valtion maksuosuuksiin yliopistollisten keskussairaaloiden kustannuksiin 85 milj. mk.

Raha-automaattiyhdistyksen jaettavan tuoton arvioitua suuremman määrän johdosta merkitään Raha-automaattiyhdistyksen tuotolla rahoitettaviin menoihin lisäyksiä kaikkiaan noin 84 milj. mk.

Työvoimaministeriön hallinnonala. Lähinnä työllisyyslain veloitteiden toteuttamisen joh-

dosta ehdotetaan lisäystä valtion työtehtäviä koskeviin palkkauksiin noin 100 milj. mk ja valtionosuuksiin kunnille ja kuntainliitoille 180 milj. mk. Työllisyyslain veloitteiden toteuttamiseen osoitetusta valtionavusta voidaan vähentää 114 milj. mk.

Työllisyysperusteisten investointien valtionapuun ja sijoitusmenoihin työllisyyden turvaamiseksi ehdotetaan lisäystä yhteensä 131 milj. mk.

Ympäristöministeriön hallinnonala. Jätteen yleisten käsittelypaikkojen perustamis- ja kunnossapitoinvestointeihin myönnettävien korkotukilainojen hyväksymisvaltuuteen ehdotetaan lisäystä 30 milj. mk.

Asumistukeen ehdotetaan lisäystä 75 milj. mk tuen saajien ennakoitua suuremman määrän ja asumistukien ylimääräisen tarkistuksen johdosta.

Valtionvelka. Vuoden 1987 lopun lainanoton korkotason ja vuoden 1988 lainojen ehtojen johdosta merkitään ulkomaisen velan korkomenoihin lisäystä 34 milj. mk. Muihin valtionvelasta aiheutuviin menoihin merkitään lisäystä noin 28 milj. mk ulkomaisen lainanoton arvioitua korkeampien liikkeeseen laskukustannusten ja lainojen ennaikaisten takaisinmaksujen johdosta.

Tulot. Tuloihin ehdotetaan merkittäväksi lisäystä kaikkiaan 4 858 milj. mk. Lisäykset aiheutuvat lähinnä kotimaisen kulutuskysynnän arvioitua nopeammasta kasvusta. Tuloarvioon on ehdotettu tehtäväksi vähennyksiä 2 744 milj. mk kertymättä jäävien tulojen ja lainanoton supistamisen johdosta. Tuloihin ehdotettu nettolisäys on siten 2 114 milj. mk.

Veroihin ja veronluonteisiin tuloihin on merkitty lisäystä 4 046 milj. mk.

Tulon ja varallisuuden perusteella kannettaviin veroihin on merkitty lisäystä 640 milj. mk lähinnä palkkasumman arvioitua nopeamman kasvun johdosta.

Liikevaihdon perusteella kannettaviin veroihin on merkitty lisäystä 2 023 milj. mk lähinnä kotimaisen kysynnän arvon ennakoitua suuremman kasvun johdosta.

Tuonnin perusteella kannettaviin veroihin on merkitty lisäystä 123 milj. mk lähinnä tuonnin arvioitua nopeamman kasvun johdosta.

Valmisteveroihin on merkitty lisäystä 385 milj. mk. Olut- ja alkoholijuomaveroihin arvioidaan kertyvän lisäystä yhteensä 310 milj. mk lähinnä oluen ja alkoholijuomien ennakoitua suuremman kulutuksen johdosta. Tupakkaveroa arvioidaan kertyvän lisää 40 milj. mk.

Muihin veroihin on merkitty lisäystä 675 milj. mk. Leimaveroa arvioidaan kertyvän lisää 420 milj. mk lähinnä veronalaisen toiminnan ennakoitua vilkkaamman kasvun johdosta. Auto- ja moottoripyöräveroa arvioidaan kertyvän lisää 240 milj. mk lähinnä henkilöautojen ennakoitua vilkkaamman kysynnän johdosta.

Muihin veronluonteisiin tuloihin on merkitty lisäystä 200 milj. mk Oy Alko Ab:n ylijäämän tuloutuksena.

Vähennyksiä veroihin ja veronluonteisiin tuloihin on merkitty 64 milj. mk. Arpajaisveroa arvioidaan kertyvän 20 milj. mk tuloarvioon merkittyä vähemmän. Lannoiteveroon on merkitty vähennystä 35 milj. mk. Vähennys aiheutuu lannoiteveron tuloarviossa oletettua pienemmästä korotuksesta.

Verojen ja veronluonteisten tulojen nettolisäys on 3 982 milj. mk.

Sekalaisiin tuloihin on merkitty lisäystä yhteensä 481 milj. mk. Tästä aiheutuu 290 milj. mk kunnille liikaa maksettujen valtionosuuksien palauttamisesta, 84 milj. mk Raha—auto—maattiyhdistyksen arvioitua suuremmasta tuotosta, 30 milj. mk suomalaisten valvontajoukkojen materiaalikorvausten lisääntymisestä ja 36 milj. mk lentoliikenteen liikennöimismaksuista sekä lentoasemien kiinteistöjen ja muista ilmailuhallinnon tuloista.

Korko- ja osinkotuloihin sekä osuuksiin valtion rahalaitosten voitosta on merkitty lisäystä 273 milj. mk. Talletusten korkotuottoihin arvioidaan kertyvän lisää 250 milj. mk lähinnä ennakoitua suurempien valtion kassavarojen talletusten ja korkotason nousun johdosta. Valtionenemmistöisten osakeyhtiöiden osinkotuloja arvioidaan kertyvän lisää 23 milj. mk. Kun obligaatioiden korkotuloihin arvioidaan kertyvän 60 milj. mk tuloarvioon merkittyä vähemmän, osaston tulojen nettolisäys on 213 milj. mk.

Valtion liikeyritysten käyttötalouden rahoituskatteisiin on merkitty lisäystä 59 milj. mk. Lisäys aiheutuu lähinnä posti- ja telailaitoksen rahoituskatteen lisääntymisestä.

Lainoihin on merkitty vähennystä 2 620 milj. mk, mikä aiheutuu kuluvan vuoden nettorahoitustarpeen jäämisestä arvioitua pienemmäksi.

Ennen hyväksytyt ja nyt ehdotetut menojen muutokset jakautuvat eri pääluokkiin seuraavasti:

Pääloukka	Eduskunnan hyväksymät muutokset mk	Nyt ehdotetut lisäykset mk	Lisäykset yhteensä mk
21. Tasavallan Presidentti	—	2 250 000	2 250 000
22. Eduskunta	—	5 200 000	5 200 000
23. Valtioneuvosto	378 000	625 000	1 003 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	65 036 000	114 654 000	179 690 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	12 703 400	44 960 000	57 663 400
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	91 689 000	56 215 000	147 904 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	270 582 000	43 771 000	314 353 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	107 415 000	115 726 000	223 141 000
29. Opetusministeriön hallinnonala	603 019 700	200 747 000	803 766 700
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnon- ala	167 614 400	133 135 000	300 749 400
31. Liikenneministeriön hallinnonala	330 418 400	169 750 000	500 168 400
32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnon- ala	—23 100 500	130 843 000	107 742 500
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala ..	390 283 000	632 478 939	1 022 761 939
34. Työvoimaministeriön hallinnonala	151 423 000	321 787 000	473 210 000
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	428 723 000	80 850 000	509 573 000
36. Valtionvelka	41 100 000	62 300 000	103 400 000
Lisäys menoihin yhteensä	2 637 284 400	2 115 291 939	4 752 576 339

Ennen merkityt ja nyt ehdotetut tulojen muutokset jakaantuvat eri osastoihin seuraavasti:

Osasto	Eduskunnan hyväksymät muutokset mk	Nyt ehdotetut muutokset mk	Muutokset yhteensä mk
11. Verot ja veronluonteiset tulot	3 517 000 000	3 982 000 000	7 499 000 000
12. Sekalaiset tulot	128 220 000	480 654 939	608 874 939
13. Korke- ja osinkotulot sekä osuus rahalais- tosten voitosta	15 000 000	213 000 000	228 000 000
14. Valtion liikeyritykset	— 54 065 500	58 500 000	4 434 500
15. Lainat	—990 000 000	—2 620 000 000	—3 610 000 000
Lisäys tuloihin yhteensä	2 616 154 500	2 114 154 939	4 730 309 439

Tasapainotus. Tämän lisämenoarvioesityksen hyväksymisen jälkeen olisivat valtion kulu-

van vuoden tulojen ja menojen budjetoidut määrät seuraavat:

	Tulot mk	Menot mk
Varsinainen tulo- ja menoarvio	113 837 545 500	113 814 732 600
Lisämenoarviot	4 730 309 439	4 752 576 339
Yhteensä	118 567 854 939	118 567 308 939

Tulo- ja menoarvio on näin ollen lisämenoarviollakin muutettuna tasapainossa. Seuraavassa perustellaan yksityiskohtaisem-

min niitä lisäyksiä, vähennyksiä ja muutoksia, joita ehdotetaan tulo- ja menoarvioon tehtäväksi.

TULOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

01. Tulo- ja varallisuusvero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 610 000 000 mk. Lisäys aiheutuu lähinnä siitä, että palkkasumman arvioidaan kasvavan noin prosenttiyksikön nopeammin kuin kuluvan vuoden ensimmäisessä lisämenoarviossa arviointiin.

1988 II lisämenoarvioesitys...	610 000 000
1988 I lisämenoarvio	1 200 000 000
1988 tuloarvio	32 390 000 000
1987 tilinpäätös	28 782 755 696
1986 ”	27 526 605 874

03. Perintö- ja lahjaverot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 30 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	30 000 000
1988 I lisämenoarvio	70 000 000
1988 tuloarvio	465 000 000
1987 tilinpäätös	519 883 319
1986 ”	419 368 035

04. Arpajaisvero

Momentille arvioidaan kertyvän 200 000 000 mk eli 20 000 000 mk tuloarvioon merkittyä vähemmän. Tämän johdosta momentilta ehdotetaan vähennettäväksi 20 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	—20 000 000
1988 tuloarvio	220 000 000
1987 tilinpäätös	151 720 514
1986 ”	133 129 313

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut

01. Liikevaihtovero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 1 930 000 000 mk lähinnä kotimaisen kysynnän arvon ennakoitua suuremman kasvun johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys...	1 930 000 000
1988 I lisämenoarvio	1 100 000 000
1988 tuloarvio	34 170 000 000
1987 tilinpäätös	33 290 908 171
1986 ”	27 622 621 524

02. Eräistä vakuutusmaksuista suoritettava vero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 80 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	80 000 000
1988 tuloarvio	1 060 000 000
1987 tilinpäätös	1 051 450 119
1986 ”	900 686 405

03. Apteekkimaksut

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 13 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	13 000 000
1988 tuloarvio	187 000 000
1987 tilinpäätös	176 624 350
1986 ”	164 267 318

06. Tuonnin perusteella kannettavat verot ja maksut

01. Tuontitulli

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 100 000 000 mk lähinnä tuonnin arvioitua nopeamman kasvun johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	100 000 000
1988 I lisämenoarvio	175 000 000
1988 tuloarvio	969 000 000
1987 tilinpäätös	1 027 757 049
1986 ”	856 331 010

02. Tuontimaksut

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 23 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	23 000 000
1988 tuloarvio	94 000 000
1987 tilinpäätös	18 451 582
1986 ”	18 822 192

08. Valmisteverot

01. Tupakkavero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 40 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	40 000 000
1988 I lisämenoarvio	100 000 000
1988 tuloarvio	2 200 000 000
1987 tilinpäätös	2 122 136 180
1986 ”	1 940 371 075

03. Olutvero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 160 000 000 mk lähinnä oluiden arvioitua suuremman kulutuksen johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	160 000 000
1988 I lisämenoarvio	35 000 000
1988 tuloarvio	1 725 000 000
1987 tilinpäätös	1 605 971 781
1986 ”	1 447 970 558

04. Alkoholijuomavero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 150 000 000 mk lähinnä alkoholijuomien arvioitua suuremman kulutuksen johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	150 000 000
1988 I lisämenoarvio	25 000 000
1988 tuloarvio	4 125 000 000
1987 tilinpäätös	3 869 117 165
1986 ”	3 589 287 941

05. Virvoitusjuomavero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 15 000 000 mk lähinnä virvoitusjuomien arvioitua suuremman kulutuksen johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	15 000 000
1988 tuloarvio	90 000 000
1987 tilinpäätös	94 583 932
1986 ”	88 505 996

06. Elintarviketuotteiden valmistevero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 20 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	20 000 000
1988 tuloarvio	150 000 000
1987 tilinpäätös	159 780 251
1986 ”	144 169 266

11. Lannoitevero

Momentille arvioidaan kertyvän 40 000 000 mk eli 35 000 000 mk tuloarvioon merkittyä vähemmän. Vähennys aiheutuu lähinnä siitä, että tuloarviossa oli oletettu lannoiteveroa korotettavan 15.6.1988 3 pennistä 10 penniin kilolta. Eduskunnalle annettujen lannoiteveron muuttamista koskevien esitysten mukaan veroa on tarkoitus korottaa 1.10.1988 lukien 3 pennistä 5 penniin kilolta. Tämän johdosta momentilta ehdotetaan vähennettäväksi 35 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	—35 000 000
1988 tuloarvio	75 000 000
1987 tilinpäätös	144 278 624
1986 ”	262 538 811

13. Rehuseosvero

Momentille arvioidaan kertyvän 11 000 000 mk eli 9 000 000 mk tuloarvioon merkittyä vähemmän. Vähennys aiheutuu siitä, että re-

huseosveroa ei kanneta 1.7.1988 jälkeen myyntiin toimitetuista rehuista. Tämän johdosta momentilta ehdotetaan vähennettäväksi 9 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	—9 000 000
1988 tuloarvio	20 000 000
1987 tilinpäätös	79 173 914
1986 ”	112 289 739

10. Muut verot

01. *Leimavero*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 420 000 000 mk lähinnä leimaveronalaisen toiminnan arvioitua vilkkaamman kasvun johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	420 000 000
1988 tuloarvio	3 880 000 000
1987 tilinpäätös	3 474 109 133
1986 ”	3 334 756 399

03. *Auto- ja moottoripyörävero*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 240 000 000 mk lähinnä henkilöautojen arvioitua vilkkaamman kysynnän johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	240 000 000
1988 I lisämenoarvio	220 000 000
1988 tuloarvio	3 990 000 000
1987 tilinpäätös	3 932 962 764
1986 ”	3 451 481 101

04. *Moottoriajoneuvovero*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 15 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	15 000 000
1988 tuloarvio	615 000 000
1987 tilinpäätös	620 105 850
1986 ”	546 550 874

19. Muut veronluonteiset tulot

01. *Oy Alko Ab:n ylijäämä*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 200 000 000 mk lähinnä oluiden ja alkoholi-juomien arvioitua suuremman kulutuksen johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	200 000 000
1988 I lisämenoarvio	110 000 000
1988 tuloarvio	790 000 000
1987 tilinpäätös	840 467 603
1986 ”	734 512 555

Osasto 12

SEKALAISET TULOT

25. Oikeusministeriön hallinnonala

01. *Tuomioistuintulot*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 9 000 000 mk alioikeuksien asiamäärien kasvun johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	9 000 000
1988 tuloarvio	125 000 000
1987 tilinpäätös	78 343 338

31. *Yksityisoikeudellisista tiedoksiannoista kertyvät tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 1 800 000 mk haastetiedoksiantojen määrän kasvun johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	1 800 000
1988 tuloarvio	7 000 000
1987 tilinpäätös	8 323 267
1986 ”	5 664 342

47. Ulosottomaksut

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 1 200 000 mk ulosoton asiamäärien kasvun johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	1 200 000
1988 tuloarvio	41 000 000
1987 tilinpäätös	38 501 990
1986 ”	33 234 664

50. Vankeinhoitolaitoksen tulot

1. *Työtoiminnan tulot.* Alamomentille arvioidaan kertyvän lisäystä 6 000 000 mk tuotannon määrän kasvun johdosta. Alamomentin loppusumma on 105 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	6 000 000
1988 tuloarvio	118 500 000
1987 tilinpäätös	120 031 882
1986 ”	110 490 262

26. Sisäasiainministeriön hallinnonala**06. Väestökirjanpidon tulot**

1. *Tulot väestörekisterikeskuksen maksullisesta palvelutoiminnasta.* Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 4 000 000 mk tietojen luovutuksen arvioitua suuremman lisäyksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 20 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	4 000 000
1988 tuloarvio	24 300 000
1987 tilinpäätös	27 149 432
1986 ”	22 804 458

27. Puolustusministeriön hallinnonala**99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot**

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 40 000 000 mk, mistä 30 000 000 mk aiheutuu suomalaisten valvontajoukkojen materiaalikustannuksista maksettavien korvausten lisääntymisestä ja 10 000 000 mk valtiolle tuloutettavista saatavista Valmet Oy:ltä.

1988 II lisämenoarvioesitys	40 000 000
1988 tuloarvio	85 000 000
1987 tilinpäätös	82 870 266
1986 ”	101 470 967

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala**54. Pankkitarkastusviraston tulot**

Momentille arvioidaan kertyvän 26 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	26 000
1988 tuloarvio	9 785 000
1987 tilinpäätös	7 784 485
1986 ”	7 525 389

29. Opetusministeriön hallinnonala**99. Opetusministeriön hallinnonalan muut tulot**

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 30 000 000 mk valtionapujen ennakoitua suurempien palautusten johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	30 000 000
1988 tuloarvio	90 000 000
1987 tilinpäätös	111 588 949
1986 ”	80 270 334

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala**12. Valtion siementarkastuslaitoksen tulot**

1. Tulot maksullisesta palvelutoiminnasta. Alamomentille arvioidaan kertyvän lisäystä 500 000 mk tarkastusmaksujen kasvun johdosta. Alamomentin loppusumma on 8 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	500 000
1988 tuloarvio	7 510 000
1987 tilinpäätös	6 163 304
1986 ”	6 662 914

15. Valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitoksen tulot

1. Tulot maksullisesta palvelutoiminnasta. Alamomentille arvioidaan kertyvän lisäystä 150 000 mk. Alamomentin loppusumma on 7 070 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	150 000
1988 tuloarvio	7 000 000
1987 tilinpäätös	6 421 730
1986 ”	6 699 771

31. Liikenneministeriön hallinnonala**40. Autorekisterikeskuksen tulot**

1. Moottoriajoneuvojen katsastus- ja kuljetajantutkimusmaksut sekä korvaukset moottoriajoneuvojen tunnusmerkeistä. Alamomentille arvioidaan kertyvän lisäystä 5 300 000 mk ajoneuvojen katsastusten määrän arvioitua suuremman kasvun johdosta. Alamomentin loppusumma on 189 740 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	5 300 000
1988 tuloarvio	184 740 000
1987 tilinpäätös	178 955 365
1986 ”	168 317 054

47. Lentoliikenteen ja lentoasemien kiinteistöjen tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 35 900 000 mk seuraavasti:

1. Liikennöimismaksut. Alamomentille arvioidaan kertyvän lisäystä 27 900 000 mk lentoliikenteen arvioitua suuremman kasvun johdosta. Alamomentin loppusumma on 270 900 000 mk.

2. Lentoasemien kiinteistöjen ja muut ilmaialuehallinnon tulot. Alamomentille arvioidaan kertyvän lisäystä 8 000 000 mk liikenteen arvioitua suuremman kasvun johdosta. Alamomentin loppusumma on 108 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	35 900 000
1988 I lisämenoarvio	24 150 000
1988 tuloarvio	329 850 000
1987 tilinpäätös	330 561 246
1986 ”	263 836 708

32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala**32. Patentti- ja rekisterihallituksen maksullisen palvelutoiminnan tulot**

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 1 500 000 mk patenttimaksuina.

1988 II lisämenoarvioesitys	1 500 000
1988 I lisämenoarvio	1 500 000
1988 tuloarvio	44 400 000
1987 tilinpäätös	44 136 907
1986 ”	34 305 297

40. Geologian tutkimuskeskuksen tulot

1. Tulot maksullisesta palvelutoiminnasta. Alamomentille arvioidaan kertyvän lisäystä 1 150 000 mk, mikä aiheutuu tilauskannan kasvusta. Alamomentin loppusumma on 5 120 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	1 150 000
1988 tuloarvio	4 200 000
1987 tilinpäätös	3 833 117
1986 ”	5 274 225

33. Sosiaali- ja terveystieteiden hallinnonala

92. *Raha-automaattiyhdistyksen tuotto*
Lukuryhmän 33.92—95 perusteluihin viitaten momentille merkitään lisäystä 84 128 939 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	84 128 939
1988 tuloarvio	435 141 000
1987 tilinpäätös	375 826 732
1986 ”	301 205 693

98. *Valtionapujen palautukset*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 260 000 000 mk ennakoitua suurempien valtionapujen palautuksien johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	260 000 000
1988 tuloarvio	170 000 000
1987 tilinpäätös	531 817 196
1986 ”	864 208 636

Osasto 13

KORKO- JA OSINKOTULOT SEKÄ OSUUS VALTION RAHALAITOSTEN VOITOSTA

01. Korkotulot

07. *Korot talletuksista*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 250 000 000 mk. Korkotuottojen lisäys aiheutuu lähinnä ennakoitua suuremmista valtion kassavarojen talletuksista ja korkotason noususta.

1988 II lisämenoarvioesitys	250 000 000
1988 tuloarvio	710 000 000
1987 tilinpäätös	760 391 181
1986 ”	752 230 265

08. *Korot obligaatioista*
Momentille arvioidaan kertyvän 40 000 000 mk eli 60 000 000 mk tuloarvioon merkittyä vähemmän. Tämän johdosta momentilta ehdotetaan vähennettäväksi 60 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	—60 000 000
1988 tuloarvio	100 000 000
1987 tilinpäätös	81 060 811
1986 ”	80 171 736

03. Osinkotulot

01. *Osinkotulot valtionenemmistöisistä osakeyhtiöistä*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 23 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	23 000 000
1988 tuloarvio	400 000 000
1987 tilinpäätös	360 560 467
1986 ”	283 082 970

Osasto 14

VALTION LIIKEYRITYKSET

04. Posti- ja telelaitos

01. Postitoimen tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 90 000 000 mk, mistä 60 000 000 mk aiheutuu lehtiliikenteen ja 30 000 000 mk muiden asiakaspalvelujen määrän arvioitua suuremmasta kasvusta. Kun linja-autoliikenteen tuloja kertyy 8 000 000 mk tuloarviossa ennakoitua vähemmän, lisäys on 82 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	82 000 000
1988 I lisämenoarvio	68 000 000
1988 tuloarvio	3 629 500 000
1987 tilinpäätös	3 488 546 775
1986 ”	3 066 128 522

02. Teletoimen tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 60 000 000 mk muiden teletoimintatulojen arvioitua suuremman kasvun johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	1 915 097 000
1988 I lisämenoarvio	1 863 597 000
1988 menoarvio	1 931 662 500
1987 tilinpäätös	1 945 904 591
1986 ”	1 725 030 320

1988 II lisämenoarvioesitys	60 000 000
1988 I lisämenoarvio	50 000 000
1988 tuloarvio	3 720 000 000
1987 tilinpäätös	3 425 368 617
1986 ”	3 124 224 520

Kuluvan vuoden ensimmäisessä lisämenoarviossa posti- ja telelaitoksen käyttötalouden rahoituskatteeksi on merkitty 1 863 597 000 mk. Kun käyttötuloihin nyt arvioidaan kertyvän lisäystä 142 000 000 mk ja käyttömenoihin pääluokan 31 kohdalla ehdotetaan lisäystä 90 500 000 mk, lisääntyy posti- ja telelaitoksen käyttötalouden rahoituskate 51 500 000 mk ja on 1 915 097 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	1 915 097 000
1988 I lisämenoarvio	1 863 597 000
1988 menoarvio	1 931 662 500
1987 tilinpäätös	1 945 904 591
1986 ”	1 725 030 320

05. Posti- ja telelaitoksen konepajat

02. Turun Asennuspajan tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 18 000 000 mk liikevaihdon arvioitua suuremman kasvun johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	18 000 000
1988 I lisämenoarvio	5 600 000
1988 tuloarvio	38 500 000
1987 tilinpäätös	37 521 990
1986 ”	26 128 848

Kuluvan vuoden ensimmäisessä lisämenoarviossa posti- ja telelaitoksen konepajojen käyttötalouden rahoituskatteeksi on merkitty 1 800 000 mk. Kun käyttötuloihin nyt arvioi-

daan kertyvän lisäystä 18 000 000 mk ja käyttömenoihin pääluokan 31 kohdalla ehdotetaan lisäystä 17 000 000 mk, lisääntyy konepajojen käyttötalouden rahoituskate 1 000 000 markalla ja on 2 800 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	2 800 000
1988 I lisämenoarvio	1 800 000
1988 tuloarvio	1 800 000
1987 tilinpäätös, lisärahoitustarve	107 496
1986 tilinpäätös, lisärahoitustarve	1 151 945

20. Puolustusministeriön alainen teollisuus- ja liiketoiminta

02. Vammaskosken tehtaan tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 12 000 000 mk tilausten arvioitua suotuisamman kehityksen johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	12 000 000
1988 tuloarvio	97 000 000
1987 tilinpäätös	101 331 825
1986 ”	75 309 563

Osastot 14 ja 15

Kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa on puolustusministeriön alaisen teollisuus- ja liike-toiminnan rahoituskatteeksi merkitty 18 899 000 mk. Kun käyttötulojen nyt arvioidaan lisääntyvän 12 000 000 mk ja kun käyttömenoihin ehdotetaan pääluokan 27 kohdalla lisäystä 6 000 000 mk, lisäänty käyttötalouden rahoituskate 6 000 000 mk ja on 24 899 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	24 899 000
1988 tuloarvio	18 899 000
1987 tilinpäätös	31 263 194
1986 "	25 077 618

45. Metsähallituksen metsät

01. *Metsähallituksen metsien käyttötulot*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 20 000 000 mk lähinnä myytävän puutavaran määrän kasvun johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	20 000 000
1988 tuloarvio	1 110 000 000
1987 tilinpäätös	1 025 765 340
1986 "	979 441 295

Kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa metsähallituksen metsien käyttötalouden rahoitus-

katteeksi on merkitty 187 930 000 mk. Kun käyttötuloihin nyt arvioidaan kertyvän lisäystä 20 000 000 mk ja käyttömenoihin pääluokan 30 kohdalla ehdotetaan lisäystä 20 000 000 mk, jää käyttötalouden rahoituskate ennalleen ja on 187 930 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	187 930 000
1988 tuloarvio	187 930 000
1987 tilinpäätös	135 653 075
1986 "	133 205 963

Osasto 15

Lainat

02. Valtion lainanotto

01. *Nettolainanotto*

Yleisperusteluihin viitaten momentin tuloarviosta ehdotetaan vähennettäväksi 2 620 000 000 mk. Tarkoitus on supistaa ensisijaisesti ulkomaista lainanottoa.

1988 II lisämenoarvioesitys..	—2 620 000 000
1988 I lisämenoarvio	—1 000 000 000
1988 tuloarvio	5 575 000 000
1987 tilinpäätös (bruttolainanotto)	17 485 081 747
1986 " (bruttolainanotto)	13 828 397 512

MENOT

Pääluokka 21

TASAVALLAN PRESIDENTTI

02. Tasavallan Presidentin kanslia

01. <i>Palkkaukset</i> (arviomääräraha)	1988 II lisämenoarvioesitys	2 250 000
Momentille ehdotetaan palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta lisäystä 2 250 000 mk, mistä 1 679 000 mk peruspalkkaisten virkamiesten palkkauksiin, 450 000 mk työsopimussuhteisten henkilöiden palkkauksiin ja 121 000 mk sosiaaliturvamaksuun.	1988 menoarvio	6 590 000
	1987 tilinpäätös	6 120 005
	1986 ”	5 560 406

Pääluokka 22

EDUSKUNTA

02. Eduskunnan kanslia

70. <i>Kaluston hankinta</i> (siirtomääräraha)	1988 II lisämenoarvioesitys	5 200 000
Momentille ehdotetaan lisäystä 5 200 000 mk.	1988 menoarvio	15 890 000
	1987 tilinpäätös	6 900 000
	1986 ”	500 000

Pääluokka 23

VALTIONEUVOSTO

01. Valtioneuvosto

20. <i>Matkat</i> (arviomääräraha)	1988 II lisämenoarvioesitys	600 000
Momentille ehdotetaan lisäystä 600 000 mk lisääntyneiden ulkomaanmatkojen johdosta.	1988 menoarvio	800 000
	1987 tilinpäätös	770 562
	1986 ”	824 508

25. Valtioneuvoston edustus- ja virkahuoneistot

23. <i>Säätytalon väliaikainen hallinto</i>	1988 II lisämenoarvioesitys	25 000
Momentille ehdotetaan lisäystä 25 000 mk	1988 menoarvio	140 000
tilaisuuksien lisääntymisen ja palvelussuhteen	1987 tilinpäätös	134 732
ehtojen tarkistuksen johdosta.	1986 ”	121 370

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainministeriö

22. <i>Kansainvälinen tiedotustoiminta</i> (siirtomääräraha)	1988 II lisämenoarvioesitys	4 500 000
Momentille ehdotetaan lisäystä 670 000 mk	1988 I lisämenoarvio	550 000
liikevaihtoverokäytännön tulkinna muuttumisen johdosta.	1988 menoarvio	38 000 000
	1987 tilinpäätös	36 408 449
	1986 ”	32 196 709

1988 II lisämenoarvioesitys	670 000
1988 I lisämenoarvio	1 400 000
1988 menoarvio	12 500 000
1987 tilinpäätös	10 525 000
1986 ”	8 600 000

29. *Muut kulutusmenot*
Momentille ehdotetaan lisäystä 4 500 000 mk, mikä aiheutuu valtio- ja ministerivierailuista, rakennusten käyttömenojen arvioitua suuremmasta tarpeesta sekä toimistomenojen ja muiden menojen kasvusta.

70. *Kaluston hankkiminen* (siirtomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 4 140 000 mk uusiin toimitiloihin siirtymisen ja Merikarsarin tietokonehuoneen perusparannushankintojen johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	4 140 000
1988 menoarvio	10 500 000
1987 tilinpäätös	7 500 000
1986 ”	10 640 000

10. Edustustot

10. *Kiinteistöjen käyttö ja kunnossapito* (arviomääräraha)

Momentilta ehdotetaan vähennettäväksi 2 000 000 mk valuuttakurssien muutosten johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	-2 000 000
1988 menoarvio	62 000 000
1987 tilinpäätös	51 533 090
1986 ”	52 924 082

28. *Maksullinen palvelutoiminta* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja ehdotetaan muutettavaksi siten, että määrärahaa saadaan käyttää myös palveluiden tuottamiseen edellyttämiin laitehankintoihin, mikäli laitteen hankintahinta ei ylitä 50 000 mk. Momentin loppusumma ei tämän johdosta muutu.

1988 menoarvio	1 700 000
----------------------	-----------

29. <i>Muut kulutusmenot</i> (arviomääräraha)	1988 II lisämenoarvioesitys	— 500 000
Momentilta ehdotetaan vähennettäväksi	1988 menoarvio	33 500 000
500 000 mk valuuttakurssien muutosten joh-	1987 tilinpäätös	28 073 692
dosta.	1986 ”	26 084 530

20. Ulkoasiainhallinnon palkkausmenot

01. <i>Palkkaukset</i> (arviomääräraha)	palkkaamiseksi 16.12.1988 lukien kauppapoliittiselle osastolle Euroopan integraatiotoimintaan liittyviä tehtäviä varten.	
Momentilta ehdotetaan vähennettäväksi	1988 II lisämenoarvioesitys	—7 986 000
7 986 000 mk, missä on lisäyksenä otettu huomioon 14 000 mk ehdotettavien tehtävien johdosta ja vähennyksenä 8 000 000 mk muista palkoista ja palkkioista määrärahan oikaisun johdosta.	1988 I lisämenoarvio	332 000
Lisäperustelut:	1988 menoarvio	349 130 000
Tilapäisten virkamiesten palkkauksiin ehdotetaan lisäksi 14 000 mk kahden henkilön	1987 tilinpäätös	314 404 270
	1986 ”	288 026 145

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

Vuoden 1988 tulo- ja menoarvion luvun 24.30 perusteluissa todetaan julkiseen kehitysapuun luettavaksi 70 milj. mk kehitysyhteistyölahjoitusten verovähennysjärjestelmän menovaikutuksina pitäen lähtökohtana, että veromeno hyväksytään julkiseksi kehitysavuksi OECD:n kehitysapukomiteassa. Kun myöhemmin on ilmennyt, ettei kehitysapukomitea hyväksy menoerää julkiseksi kehitysavuksi ja kun tarkoitus on kuitenkin saavuttaa esitetyn suurin määrärahojen kokonaistaso, esitetään, tätä vastaavasti myönnettäväksi 54 milj. mk vientitakuukorvauksiin. Lisäksi kehitysapuun luettavat hallinto- ja erät muiden hallinnonalojen menot nousevat 16 milj. mk suuremmiksi kuin vuoden 1988 tulo- ja menoarvioesitystä laadittaessa arvioitiin.

68. *Kehitysluotot, korkotuki ja vientitakuukorvaukset* (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja ehdotetaan muutettavaksi siten, että kehitysmaiden taloudellista

kehitystä varten myönnettävien luottojen korotuesta annetussa laissa (1058/86) tarkoitettuja korkotukiluottoja saa vuonna 1988 myöntää siten, että vuosina 1987—1990 myönnettävien luottojen määrä on yhteensä enintään 2 000 000 000 mk ja että korkotukea saadaan suorittaa myös vuosina 1987—1988 myönnettyille luotoille siltä ajalta, jolta korko ulkoasiainministeriön hyväksymien luottoehtojen mukaan on maksettava.

Lukuperusteluihin viitaten kehitysyhteistyömäärärahojen tavoitetason saavuttamiseksi momentin käyttösuunnitelman kohtaan Vientitakuukorvaukset ehdotetaan lisäksi 54 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	54 000 000
1988 I lisämenoarvio	—26 000 000
1988 menoarvio	260 000 000
1987 tilinpäätös	145 000 000
1986 ”	105 000 000

99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

22. *Suomalaisten valvontajoukkojen ylläpitomenot* (siirtomääräraha)

Viitaten luvun 27.30 perusteluihin momentille ehdotetaan 61 720 000 mk, mikä aiheutuu Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvatehtäviin Lähi-Itään, Golanille ja Libanoniin asetettujen suomalaisten valvontajoukkojen ja Kyprokselle asetetun suomalaisen osaston palkkaus-, päiväraha-, erityispäiväraha-, muonaparannusraha- ja koulutusmenoista. Määrärahalla voidaan rahoittaa suomalaisten valvontajoukkojen ja osaston menot 30.6.1989 saakka.

Suomen hallitus jatkaa edelleen toimenpiteitä rauhanturvatoiminnasta Suomelle aiheutuvien kulujen korvaamiseksi maallemme siinä laajuudessa kuin Yhdistyneet Kansakunnat on korvausten yleisperusteluista päättänyt. Korvaukset tuloutetaan momentille 12.27.99.

Siltä varalta, että Suomen hallitukselle esitetään pyyntö uuden valvontajoukon lähettämisestä Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistehtäviin ja Suomen hallitus päättää valvontajoukon asettamisesta, ehdotetaan, että uuden valvontajoukon aiheuttamiin menoihin voidaan käyttää tässä lisämenoarviossa tälle momentille myönnettyjä määrärahoja.

Käyttösuunnitelma:	mk
Suomalainen osasto Kyproksella	510 000
Suomalainen valvontajoukko Golanilla .	25 510 000
Suomalainen valvontajoukko Libanonissa	33 000 000
Vaihtohenkilöstön koulutusmenot	2 700 000
Yhteensä	61 720 000

1988 II lisämenoarvioesitys	61 720 000
1988 I lisämenoarvio	62 754 000
1987 tilinpäätös	113 119 000
1986 ”	50 494 200

51. *Hädänalaisten Suomen kansalaisten avustaminen* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 110 000 mk, mikä aiheutuu saatavien tileistä poistoista ja avustustapausten lisääntymisestä.

1988 II lisämenoarvioesitys	110 000
1988 menoarvio	210 000
1987 tilinpäätös	246 952
1986 ”	360 111

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Oikeusministeriö

29. *Muut kulutusmenot*

Momentille ehdotetaan lisäystä 500 000 mk toimistomenojen arvioitua suuremman kasvun johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	500 000
1988 I lisämenoarvio	1 000 000
1988 menoarvio	9 500 000
1987 tilinpäätös	9 439 073
1986 ”	8 863 561

30. Tuomiokunnat

01. <i>Palkkaukset</i> (arviomääräraha)		Työsopimussuhteisten henkilöiden palkkaukset	2 300 000
Momentille ehdotetaan lisäystä 6 360 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen ja kiinteistötietojärjestelmän käyttöönotossa tarvittavan lisähenkilöstön palkkaamisen johdosta.		Kausi-, ruuhka- yms. apulaisten palkkaukset	750 000
		Muut palkat ja palkkiot ...	950 000
		Sosiaaliturvamaksu	410 000
		Yhteensä	6 360 000

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:	mk	1988 II lisämenoarvioesitys	6 360 000
Peruspalkkaisten virkamiesten palkkaukset	1 350 000	1988 menoarvio	106 550 000
Tilapäisten virkamiesten palkkaukset	600 000	1987 tilinpäätös	95 813 003
		1986 ”	84 268 471

31. Raastuvanoikeudet ja maistraatit

01. <i>Palkkaukset</i> (arviomääräraha)		Kausi-, ruuhka- yms. apulaisten palkkaukset	400 000
Momentille ehdotetaan lisäystä 6 500 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen ja kiinteistötietojärjestelmän käyttöönotossa tarvittavan lisähenkilöstön palkkaamisen johdosta.		Sosiaaliturvamaksu	400 000
		Yhteensä	6 500 000

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:	mk	1988 II lisämenoarvioesitys	6 500 000
Peruspalkkaisten virkamiesten palkkaukset	5 400 000	1988 menoarvio	116 712 000
Tilapäisten virkamiesten palkkaukset	300 000	1987 tilinpäätös	107 920 076
		1986 ”	97 193 473

40. Erityistuomioistuimet

01. <i>Palkkaukset</i> (arviomääräraha)		1988 II lisämenoarvioesitys	-1 500 000
Momentilta ehdotetaan vähennettäväksi 1 500 000 mk määrärahan oikaisuna tilapäisten virkamiesten palkkauksista.		1988 menoarvio	44 707 000
		1987 tilinpäätös	30 988 810
		1986 ”	27 244 812

45. Eräät oikeudenhoitomenot

50. <i>Maksuton oikeudenkäynti</i> (arviomääräraha)		1988 II lisämenoarvioesitys	9 000 000
Momentille ehdotetaan määrärahan oikaisuna lisäystä 9 000 000 mk.		1988 menoarvio	56 000 000
		1987 tilinpäätös	62 193 117
		1986 ”	53 702 781

47. Ulosottovirastot

01. <i>Palkkaukset</i> (arviomääräraha)	1988 II lisämenoarvioesitys	6 200 000
Momentille ehdotetaan lisäystä 6 200 000	1988 I lisämenoarvio	—66 000
mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen joh-	1988 menoarvio	84 349 000
dosta.	1987 tilinpäätös	81 219 844
Lisäykset käyttösuunnitelmaan:	1986 ”	72 433 733
	mk	
Peruspalkkaisten virka-		
miesten palkkaukset		2 600 000
Muut palkat ja palkkiot ...		3 200 000
Sosiaaliturvamaksu		400 000
Yhteensä		6 200 000

50. Vankeinhoitolaitos

01. <i>Palkkaukset</i> (arviomääräraha)	1988 II lisämenoarvioesitys	4 000 000
Momentille ehdotetaan lisäystä 9 000 000	1988 menoarvio	64 000 000
mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen joh-	1987 tilinpäätös	64 723 645
dosta.	1986 ”	59 895 428
Lisäykset käyttösuunnitelmaan:		
	mk	
Perus- ja sopimuspalkkaisten		
virkamiesten palk-		
kaukset		8 200 000
Sosiaaliturvamaksu		800 000
Yhteensä		9 000 000
1988 II lisämenoarvioesitys	9 000 000	
1988 I lisämenoarvio	658 300	
1988 menoarvio	277 559 000	
1987 tilinpäätös	260 320 326	
1986 ”	234 506 910	

21. *Vankien huolto ja koulutus* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä määrärahan oikaisuna 3 000 000 mk ruokatalouden ja terveydenhuollon menojen varten.

1988 II lisämenoarvioesitys	3 000 000
1988 menoarvio	48 400 000
1987 tilinpäätös	50 287 318
1986 ”	45 714 118

23. *Työtoiminta* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 4 000 000 mk tuotannon määrän kasvun johdosta.

29. *Muut kulutusmenot*

Momentille ehdotetaan lisäystä 800 000 mk toimistomenojen sekä henkilökunnan koulutus- ja matkamenojen kasvun johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	800 000
1988 I lisämenoarvio	100 000
1988 menoarvio	13 600 000
1987 tilinpäätös	12 198 386
1986 ”	10 539 944

51. *Valtionapu muun kriminaalihoitotyön suorittamiseen*

Momentille ehdotetaan palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen sekä asiakkaille järjestettävän työtoiminnan kustannusten nousun johdosta lisäystä 700 000 mk, mistä 600 000 mk valtionapuna Kriminaalihoitoyhdistyksen palkkausmenoihin ja 100 000 mk valtionapuna Kriminaalihoitoyhdistyksen muihin menoihin.

1988 II lisämenoarvioesitys	700 000
1988 menoarvio	14 235 000
1987 tilinpäätös	10 641 000
1986 ”	9 333 000

99. Oikeusministeriön hallinnonalan muut menot

27. <i>Automaattinen tietojenkäsittely</i>	1988 II lisämenoarvioesitys	400 000
Momentille ehdotetaan lisäystä 400 000 mk	1988 I lisämenoarvio	1 000 000
vuonna 1989 hallinnonalalle siirrettävien lää-	1988 menoarvio	18 400 000
ninoikeuksien atk-järjestelmän kehittämisessä	1987 tilinpäätös	16 593 281
tarvittavien suunnittelupalvelujen ostamista	1986 ”	19 864 117
varten.		

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Sisäasiainministeriö

09. *Pysyvät neuvottelu- ja toimikunnat*

Momentille ehdotetaan lisäystä 90 000 mk saaristoasiain neuvottelukunnan pääsihteerin palkkauksiin. Momentin määrärahalla saadaan palkata enintään neljä päätoimista henkilöä.

1988 II lisämenoarvioesitys	90 000
1988 menoarvio	1 517 000
1987 tilinpäätös	1 653 097
1986 ”	1 290 890

29. *Muut kulutusmenot*

Momentille ehdotetaan lisäystä 250 000 mk, mikä aiheutuu lisätarpeesta matkamenoihin, johtamisen kehittämishankkeeseen, painatusmenoihin ja jäljentämismenoihin.

1988 II lisämenoarvioesitys	250 000
1988 menoarvio	2 870 000
1987 tilinpäätös	3 655 519
1986 ”	3 651 343

05. Lääninhallitukset

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta lisäystä 16 350 000 mk, mistä 14 700 000 mk perus- ja sopimus-palkkaisten virkamiesten palkkauksiin sekä 1 650 000 mk sosiaaliturvamaksuun.

1988 II lisämenoarvioesitys	16 350 000
1988 menoarvio	254 405 000
1987 tilinpäätös	235 364 584
1986 ”	208 519 757

10. *Kiinteistöjen käyttö* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 1 210 000 mk, mistä 1 150 000 mk Uudenmaan lääninhallituksen vuokramenoja varten ja 60 000 mk Mikkelin lääninhallituksen vuokramenojen nousun johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	1 210 000
1988 menoarvio	11 855 000
1987 tilinpäätös	7 388 058
1986 ”	6 868 000

27. *Tietojen koneellinen käsittely* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 1 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	1 000 000
1988 menoarvio	13 000 000
1987 tilinpäätös	12 365 923
1986 ”	11 936 302

29. *Muut kulutusmenot*

Momentille ehdotetaan lisäystä 1 200 000 mk toimistomenoihin lähinnä puhelin- ja kopiointikustannusten nousun johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	1 200 000
1988 I lisämenoarvio	1 000 000
1988 menoarvio	21 437 000
1987 tilinpäätös	21 796 281
1986 ”	20 520 481

70. *Kaluston hankkiminen*

Momentille ehdotetaan lisäystä 500 000 mk, mistä 340 000 mk Keski-Suomen lääninhallituksen monistuslaitteiston uusimista varten ja 160 000 mk lähinnä lääninhallitusten lisätilojen kalustamista varten.

1988 II lisämenoarvioesitys	500 000
1988 I lisämenoarvio	2 650 000
1988 menoarvio	17 500 000
1987 tilinpäätös	9 558 038
1986 ”	6 757 134

07. *Rekisteritoimistot*

29. *Muut kulutusmenot*

Momentille ehdotetaan lisäystä 370 000 mk, mistä 20 000 mk muihin henkilöstömenoihin ja 350 000 mk rakennusten käyttömenoihin.

1988 II lisämenoarvioesitys	370 000
1988 I lisämenoarvio	1 215 000
1988 menoarvio	9 500 000
1987 tilinpäätös	9 074 070
1986 ”	6 848 156

75. *Poliisitoimi*

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 8 220 000 mk, mistä palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen ja toiminnan lisääntymisen johdosta aiheutuu 8 000 000 mk, mistä 4 000 000 mk perus- ja sopimuspalkkaisten virkamiesten palkkauksiin ja 4 000 000 mk muihin palkkoihin ja palkkioihin sekä 220 000 mk perustettavaksi ehdotettujen virkojen johdosta.

Lisäperustelut:

Kuluvan vuoden menoarvion alamomentin 28.80.02.4 perusteluihin viitaten momentille ehdotetaan peruspalkkaisten virkamiesten palkkauksiin lisäystä 220 000 mk 63 viran perustamiseksi 16.12.1988 lukien paikallispoliisin vartiointi-, haastemies- ja ulosottotehtäviä varten sekä kahden viran perustamiseksi 16.12.1988 lukien poliisikouluun toimistotehtäviä varten.

1988 II lisämenoarvioesitys	8 220 000
1988 I lisämenoarvio	47 024 000
1988 menoarvio	1 432 402 000
1987 tilinpäätös	1 334 194 434
1986 ”	1 207 915 509

27. *Automaattinen tietojenkäsittely*

Momentille ehdotetaan lisäystä 460 000 mk atk-linjojen vuokramenojen kasvun johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	460 000
1988 I lisämenoarvio	1 000 000
1988 menoarvio	18 500 000
1987 tilinpäätös	16 720 549
1986 ”	11 117 565

28. *Poliisitoimen erityismenot* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 5 800 000 mk, mistä 4 500 000 mk aiheutuu oikeuslääkeopillisista tutkimuksista maksettavien korvaus-

ten korottamisesta ja tutkittavien tapausten lisääntymisestä sekä 1 300 000 mk esitutkintauudistuksen aiheuttamasta teknillisen rikostutkinnan lisääntymisestä ja tutkintavälineiden sekä muiden teknillisten välineiden välttämättömästä korjaus- ja huoltotarpeesta.

1988 II lisämenoarvioesitys	5 800 000
1988 menoarvio	47 000 000
1987 tilinpäätös	48 662 539
1986 ”	44 682 703

29. *Muut kulutusmenot* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 2 875 000 mk, mistä 2 500 000 mk esitutkintauudistukseen liittyviä koulutusmatkoja varten sekä 375 000 mk esitutkintauudistuksen edellyttämiä uusia lomakkeita varten.

1988 II lisämenoarvioesitys	2 875 000
1988 menoarvio	76 247 000
1987 tilinpäätös	70 814 751
1986 ”	63 862 813

80. Pelastushallinto

21. *Eräät palo- ja pelastustoimen ja pelastuspalvelun menot* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 630 000 mk metsäpalojen tähyystoiminnasta ja ilma-alusten käytöstä pelastuspalvelutehtäviin aiheutuviin kustannuksiin. Lisäystarve johtuu sääolosuhteiden aiheuttamasta, arvioitua suuremmasta tähyystarpeesta ja lisääntyneestä ilma-alusten käytöstä etsintätehtävissä.

1988 II lisämenoarvioesitys	630 000
1988 menoarvio	2 530 000
1987 tilinpäätös	2 439 122
1986 ”	2 522 878

31. *Valtionosuus aluehälytyskeskusten käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 3 200 000 mk aluehälytyskeskusten käyttökustannuksiin suoritettaviin valtionosuuksiin.

1. *Valtionosuus palkkausmenoihin*. Alamomentille ehdotetaan lisäystä 1 100 000 mk palkkausmenoihin maksettavina valtionosuuksina. Alamomentin loppusumma on 17 950 000 mk.

2. *Valtionosuus muihin käyttökustannuksiin*. Alamomentille ehdotetaan lisäystä 2 100 000 mk muihin käyttökustannuksiin maksettavina valtionosuuksina. Alamomentin loppusumma on 6 750 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	3 200 000
1988 menoarvio	21 500 000
1987 tilinpäätös	24 440 000
1986 ”	20 289 000

32. *Valtionosuus kunnan muun palo- ja pelastustoimen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

1. *Valtionosuus palkkausmenoihin*. Alamomentille ehdotetaan lisäystä 6 000 000 mk palkkauskustannuksiin suoritettavina valtionosuuksina. Alamomentin loppusumma on 142 990 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	6 000 000
1988 I lisämenoarvio	1 000 000
1988 menoarvio	231 120 000
1987 tilinpäätös	186 519 000
1986 ”	193 511 000

34. *Väestönsuojelulain mukaiset korvaukset* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 60 000 mk vapaaehtoisten järjestöjen palkkauksiin maksettaviin korvauksiin.

1988 II lisämenoarvioesitys	60 000
1988 menoarvio	2 240 000
1987 tilinpäätös	2 180 000
1986 ”	2 530 000

88. *Kiinteistöjen hankkiminen* (siirtomääräraha)

Vuoden 1986 toisessa lisämenoarviossa on annettu valtuudet valtion ja Kuopion kaupungin välillä tehtäväksi esisopimukseksi kaupungin rakennettavaksi tulevan pelastusalan uuden koulutusyksikön toimitilojen lunastamiseksi valtiolle. Hankkeen tarkistettu hyötypinta-ala on 11 660 m² sekä tarkistettu kustannusarvio 78 500 000 mk kesäkuun 1988 kustannustasossa. Momentille ei tämän johdosta ehdoteta määrärahaa.

1988 II lisämenoarvioesitys	—
-----------------------------------	---

90. Rajavartiolaitos

01. Palkkaukset (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta lisäystä 9 030 000 mk, mistä 7 300 000 mk peruspalkkaisten virkamiesten palkkauksiin, 900 000 mk työsopimussuhteisten henkilöiden palkkauksiin, 430 000 mk muihin palkkoihin ja palkkioihin sekä 400 000 mk sosiaaliturvamaksuun.

1988 II lisämenoarvioesitys	9 030 000
1988 I lisämenoarvio	13 800 000
1988 menoarvio	419 227 000
1987 tilinpäätös	395 999 887
1986 ”	363 167 755

10. Kiinteistöjen käyttö (arviomääräraha)

Momentilta ehdotetaan vähennettäväksi 1 500 000 mk arvioitua edullisemman energian hinta- ja kulutuskehityksen johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	-1 500 000
1988 menoarvio	32 630 000
1987 tilinpäätös	28 523 707
1986 ”	27 144 725

70. Kaluston ja välineiden hankkiminen (siirtomääräraha)

Ehdotetaan, että rajavartiolaitokselle vuoden 1988 tulo- ja menoarviossa myönnetty 67 000 000 markan tilausvaltuus Kiisla-luokan rannikkovartiolaivan hankkimiseksi muutetaan 81 000 000 markan tilausvaltuudeksi ja vuoden 1990 maksuosuus 30 000 000 markasta 44 000 000 markaksi. Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisäystä.

1988 I lisämenoarvio	2 700 000
1988 menoarvio	85 900 000
1987 tilinpäätös	118 066 000
1986 ”	102 609 962

77. Laiturit, ampumaradat ja muut rakenteet (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 300 000 mk Latokarin sataman korjauksen suunnittelua varten.

1988 II lisämenoarvioesitys	300 000
1988 menoarvio	4 950 000
1987 tilinpäätös	6 699 831
1986 ”	7 440 000

99. Sisäasiainministeriön hallinnonalan muut menot

08. Komiteat ja asiantuntijat (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 170 000 mk vapaakuntakokeilun menoihin, maaseudun kehittämiprojektin menoihin ja muiden toimieliimien menoihin.

1988 II lisämenoarvioesitys	170 000
1988 I lisämenoarvio	200 000
1988 menoarvio	3 400 000
1987 tilinpäätös	2 870 811
1986 ”	1 114 519

Pääloukka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustusministeriö

29. Muut kulutusmenot

Momentille ehdotetaan lisäystä 180 000 mk käyttövarojen ja painatusmenojen ennakoitua suuremman kasvun johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	180 000
1988 I lisämenoarvio	100 000
1988 menoarvio	3 226 000
1987 tilinpäätös	2 892 870
1986 ”	2 945 416

12. Puolustusvoimien palkkaus- ja muut menot

01. Palkkaukset (arviomääräraha)

YK-rauhanturvaamistehtävien laajentuminen Lähi-idän ja Kashmirin lisäksi Afganistaniin, Iraniin ja Irakiin on lisännyt suomalaisten sotilastarkkailijoiden määrää. Toiminnan laajentuminen on lisännyt myös koulutustehtäviä YK-Koulutuskeskuksessa Niinisalossa. Edellä esitetyn johdosta peruspalkkaisten virkamies-

ten palkkauksiin ehdotetaan lisäystä 6 000 mk yhden viran perustamiseksi 16.12.1988 lukien koulutustehtäviä varten.

1988 II lisämenoarvioesitys	6 000
1988 I lisämenoarvio	61 072 000
1988 menoarvio	1 845 261 100
1987 tilinpäätös	1 653 518 042
1986 ”	1 520 502 406

14. Asevelvollisten ylläpitomenot

02. Päivärahat ja reserviläispalkat (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 9 495 000 mk, mikä aiheutuu virkaehtosopimuksen mukaisten korotusten vaikutuksesta reserviläispalkkoihin.

1988 II lisämenoarvioesitys	9 495 000
1988 menoarvio	204 366 000
1987 tilinpäätös	187 554 560
1986 ”	164 815 650

23. Terveysthuolto (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 1 700 000 mk kustannusten arvioitua suuremman nousun johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	1 700 000
1988 menoarvio	18 775 000
1987 tilinpäätös	18 301 670
1986 ”	16 727 997

29. Muut kulutusmenot

Momentille ehdotetaan lisäystä 200 000 mk asevelvollisten ja kadettien lentolisän virkaehtosopimusten tarkistamisen johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	200 000
1988 menoarvio	15 218 000
1987 tilinpäätös	14 234 824
1986 ”	13 069 620

25. Varustuksen uusinta- ja käyttömenot

16. Uusinta (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 17 500 000 mk seuraavasti:

a) Valmet Oy on kehittänyt ja valmistanut lentokoulutukseen tarkoitettua konetyypin, Redigon. Koneen kehittämiseen on osoitettu myös valtion tukea. Valmet Oy:n Lentokone tehdas Kuorevedellä on kehittänyt ja valmistanut ilmavoimien käytössä olevat Vinka-alkaiskoulukoneet ja kokoonpannut pääosan ilma-voimien Hawk-suihkuharjoituskoneista. Redigoa lukuun ottamatta Kuoreveden tehtaalla ei ole tällä hetkellä lentokoneiden uusvalmistusta eikä kokoonpanoa. Kotimaisen lentokoneiteollisuuden tuotantoedellytysten ylläpitämiseksi ja

kehittämiseksi sekä ilmavoimien yhteyskoneiden uusimiseksi esitetään, että ilmavoimille saataisiin hankkia 10 Redigo-lentokonetta. Myyntitarjouksen mukaan lentokoneiden arvo on yhteensä 50 000 000 mk. Lentokoneiden hankintaan liittyen tarkoituksena on myöntää ilmaileuteollisuuden kehitysyksikön tukemiseen avustusta Valmet Oy:lle 20 000 000 mk momentilta 32.44.40, josta 10 000 000 mk muodostuu momentille 12.27.99 tuloutettavasta valtion saatavasta Valmet Oy:ltä. Tämän johdosta ja edellä esitettyyn viitaten ehdotetaan, että vuonna 1988 saadaan tehdä tilauksia ja sopimuksia 10 kotimaisen lentokoneen hankkimiseksi 30 000 000 markalla siten, että tilaus-

valtuudesta aiheutuisi maksuja vuonna 1988 3 000 000 mk sekä vuosina 1990—92 kunakin vuonna 9 000 000 mk hankintasopimuksesta mahdollisesti johtuvien indeksien ja valuuttakurssien muutoksista aiheutuvien maksujen lisäksi. Vuoden 1988 rahoitusta varten momentille ehdotetaan lisäystä 3 000 000 mk.

b) Merivoimien erikoisaluksen muutostöitä ja varustamista varten merivoimien käyttötarkoitukseen soveltuvaksi momentille ehdotetaan lisäystä 6 500 000 mk.

c) Jalkaväen käsiaseiden uusimiseksi sekä kotimaisen puolustustarviketeollisuuden tuotantoedellytysten ja työllisyyden ylläpitämiseksi ehdotetaan, että vuonna 1988 saadaan tehdä sopimuksia ja tilauksia rynnäkkökiväärien hankkimiseksi enintään 13 000 000 markan arvosta. Tilausvaltuudesta aiheutuisi maksuja vuonna 1988 5 000 000 mk ja vuonna 1989 8 000 000 mk. Vuoden 1988 rahoitusta varten momentille ehdotetaan lisäystä 5 000 000 mk.

d) Käytöstä poistettavan vanhentuneen ruudin korvaamiseksi sekä kotimaisen ruutituotannon työllisyystilanteen turvaamiseksi ehdotetaan, että vuonna 1988 saadaan tehdä sopi-

muksia ja tilauksia 13 000 000 markan arvosta. Tilausvaltuudesta aiheutuisi maksuja vuonna 1988 3 000 000 mk ja vuonna 1989 10 000 000 mk. Vuoden 1988 rahoitusta varten momentille ehdotetaan lisäystä 3 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	17 500 000
1988 I lisämenoarvio	5 000 000
1988 menoarvio	717 000 000
1987 tilinpäätös	678 470 000
1986 ”	706 200 000

24. Varustuksen käyttö ja kunnossapito (siirtomääräraha)

Ohjusvene Oulu vaurioitui karilleajossa tämän vuoden keväällä. Aluksen korjauksesta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi momentille ehdotetaan lisäystä 2 100 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	2 100 000
1988 menoarvio	1 017 000 000
1987 tilinpäätös	957 000 000
1986 ”	921 400 000

27. Kiinteistömenot

10. *Kiinteistöjen käyttö* (arviomääräraha)
Momentilta ehdotetaan vähennettäväksi 8 000 000 mk kiinteistöjen ylläpitokustannusten arvioitua pienemmän kasvun ja kiinteistönhoidon tehostamisen johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	—8 000 000
1988 menoarvio	298 050 000
1987 tilinpäätös	269 035 993
1986 ”	269 174 272

17. *Sisustusirtaimiston, koneiden ja laitteiden hankkiminen* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 1 500 000 mk sisustusirtaimiston hankkimista varten. Hankittava sisustusirtaimisto on tarkoitus vuokrata Lahdessa pidettävien hiihdon maailmanmestaruuskilpailujen ajaksi kisajärjestäjälle osanottajien majoittamiseksi.

1988 II lisämenoarvioesitys	1 500 000
1988 menoarvio	18 300 000
1987 tilinpäätös	13 700 000
1986 ”	12 500 000

74. *Uudisrakennukset ja peruskorjaukset* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 2 500 000 mk Seinäjoella purettavaksi tulevien varastojen korvaamiseksi tarvittavan uuden varaston rakentamiseen Ilmajoelle. Hankkeen laajuus on 1 600 m² ja kustannusarvio 2 500 000 mk eli 1 563 mk/m².

1988 II lisämenoarvioesitys	2 500 000
1988 I lisämenoarvio	3 500 000
1988 menoarvio	119 750 000
1987 tilinpäätös	117 700 000
1986 ”	139 300 000

30. Kansainvälinen rauhanturvaamistyö

Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan annetun lain (514/84) 4 §:n (muut. 18/87) mukaan suomalaisten valvontajoukkojen määrärahat budjetoidaan ulkoasiainministeriön ja puolustusministeriön pääluokissa. Ulkoasiainministeriön pääluokassa momentilla 24.99.22 budjetoidaan määrärahat suomalaisten valvontajoukkojen ylläpitomenoihin ja puolustusministeriön pääluokassa tämän luvun momentilla 22 suomalaisten valvontajoukkojen hallinto- ja varustamismenoihin.

21. Suomalainen valmiusjoukko (siirtomääräraha)

Suomi on lähettänyt tänä vuonna sotilastarkkailijoita Yhdistyneiden Kansakuntien tarkkailijatehtäviin Afganistaniin sekä Iranin ja Irakin välisen aselevon valvontatehtäviin. Tarkkailijoiden palkkausmenojen ja koulutusarpeen kasvun johdosta momentille ehdotetaan lisäystä 1 250 000 mk. Määrärahaa saa käyttää enintään 54 henkilön palkkaamiseen pysyväisluonteisiin tehtäviin.

1988 II lisämenoarvioesitys	1 250 000
1988 menoarvio	6 531 000
1987 tilinpäätös	6 013 000
1986 ”	5 320 000

22. Suomalaisten valvontajoukkojen hallinto- ja varustamismenot (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 13 840 000 mk, mistä 5 850 000 mk aiheutuu Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistehtäviin

Lähi-Itään, Golanille ja Libanoniin asetettujen suomalaisten valvontajoukkojen ja Kyprokselle asetetun suomalaisen osaston varustamis- ja huoltomenoista, 5 240 000 mk kuljetuksista sekä 2 750 000 mk hallinto- ja muista menoista.

Suomen hallitus tulee edelleen jatkamaan toimenpiteitä rauhanturvaamistoiminnasta Suomelle aiheutuvien kulujen korvaamiseksi maaillemme siinä laajuudessa kuin Yhdistyneet Kansakunnat on korvausten yleisperusteluista päättänyt. Korvaukset tuloutetaan momentille 12.27.99.

Siltä varalta, että Suomen hallitukselle tullaan esittämään pyyntö uuden valvontajoukon lähettämisestä Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistehtäviin ja Suomen hallitus päättää valvontajoukon asettamisesta, ehdotetaan, että uuden valvontajoukon aiheuttamiin menoihin voidaan käyttää tässä lisämenoarviossa tällä momentilla myönnettyjä määrärahoja.

Momentin määrärahaa saadaan käyttää palkkauksiin, valvontajoukkojen terveydenhoito-, kuljetus- ja huoltomenoihin sekä edustus- ja hallintomenoihin.

Momentin määrärahalla saadaan palkata pysyväisluonteisiin tehtäviin enintään 18 henkilöä.

1988 II lisämenoarvioesitys	13 840 000
1988 I lisämenoarvio	17 820 000
1987 tilinpäätös	44 000 000
1986 ”	75 060 000

90. Puolustusministeriön alainen teollisuus- ja liiketoiminta

22. Vammaskosken tehdas (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 6 000 000 mk tilausten ja toimitusten arvioitua suuremman lisäyksen johdosta. Vastaavasti momentille 14.20.02 arvioidaan kertyvän lisäystä 12 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	6 000 000
1988 menoarvio	87 000 000
1987 tilinpäätös	84 949 136
1986 ”	66 187 835

99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut menot

90. <i>Kurssivaihtelut</i> (arviomääräraha)	1988 II lisämenoarvioesitys	1 500 000
Momentille ehdotetaan lisäystä 1 500 000 mk, mikä aiheutuu valuuttakurssien alenemisesta johtuvista kurssitappioista suomalaisten valvontajoukkojen kustannusten laskutuksessa.	1988 menoarvio	50 000
	1987 tilinpäätös	1 387 437
	1986 ”	48 213

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Valtiovarainministeriö

09. *Pysyvät neuvottelukunnat*

Momentille ehdotetaan lisäystä 170 000 mk komiteoiden palkkioperusteiden muuttumisen aiheuttaman kustannusten nousun, ennakoitua suurempien julkaisu- ja painatusmenojen ja uusien jaostojen asettamisesta aiheutuvien kustannusten johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	170 000
1988 menoarvio	970 000
1987 tilinpäätös	678 457
1986 ”	640 180

29. *Muut kulutusmenot*

Momentille ehdotetaan lisäystä 650 000 mk, mikä aiheutuu lähinnä kokonaisverouudistuksen ja muiden säädöspainatuskustannusten noususta.

1988 II lisämenoarvioesitys	650 000
1988 I lisämenoarvio	1 500 000
1988 menoarvio	13 117 000
1987 tilinpäätös	13 387 627
1986 ”	11 433 131

70. *Kaluston hankkiminen* (siirtomääräraha)

Kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa on momentilla 28.92.70 25 000 000 markan määräraha supertietokoneen hankkimisesta valtion tietokonekeskukselle aiheutuvia menoja var-

ten. Momentin 50 000 000 markan tilausvaltuuden perusteella tietokonekeskus on jo tehnyt sopimuksia ja tilauksia sekä suorittanut tietokoneen hankinnasta aiheutuvia menoja. Sen johdosta, että valtion tietokonekeskus muuttuu valtion liikelaitoksista annetun lain (627/87) mukaiseksi liikelaitokseksi vuoden 1989 alusta, on tarkoituksena, että supertietokone siirretään vuonna 1988 valtiovarainministeriön hallintaan. Tietokonekeskus huolehtisi edelleenkin käytännön hankintatoimenpiteistä. Supertietokoneen ylläpidon ja muut käytännön järjestelyt hoitaisi tietokonekeskus ja sen käytöstä sovittaisiin valtiovarainministeriön, pääkäyttäjien ja tietokonekeskuksen kesken. Pääkäyttäjät olisivat opetusministeriö ja korkeakoulut sekä ilmatieteen laitos, valtion teknillinen tutkimuskeskus ja valtion tietokonekeskus. Tietokonekeskus laskuttaa pääkäyttäjiltä toiminnan käyttökustannukset erikseen sovittavalla tavalla.

Edellä esitetyn perusteella momentille ehdotetaan lisäystä 25 000 000 mk käytettäväksi supertietokoneen hankintaan. Vastaavasti ehdotetaan vähennettäväksi 25 000 000 mk momentilta 28.92.70.

1988 II lisämenoarvioesitys	25 000 000
1988 menoarvio	5 340 000
1987 tilinpäätös	917 657
1986 ”	989 486

05. Valtiokonttori

26. Joustavan eläkeikäjärjestelmän käyttöönotto (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan 300 000 mk joustavan eläkeiän käyttöönoton valmistelusta valtion eläkejärjestelmässä vuoden 1988 aikana aiheutuvia menoja varten.

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen

joustavan eläkeiän toteuttamisesta 1.7.1989 lukien valtion eläkejärjestelmässä. Eläketurvan toimeenpanomuutosten kokonaiskustannus on 2 000 000 mk, josta 300 000 mk kohdistuu vuodelle 1988.

1988 II lisämenoarvioesitys 300 000

07. Eläkkeet

05. Vakinaiset eläkkeet sekä perhe-eläkkeet ja hautausavut (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 89 000 000 mk, mikä aiheutuu eläkkeiden arvioitua suuremmasta lukumäärän kasvusta.

1988 II lisämenoarvioesitys 89 000 000

1988 menoarvio 4 730 300 000

1987 tilinpäätös 4 419 614 462

1986 ” 4 069 139 955

18. Verohallinto

27. Automaattinen tietojenkäsittely

Momentille ehdotetaan lisäystä 3 800 000 mk atk-käyttötehtävien lisääntymisen johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys 3 800 000

1988 menoarvio 66 500 000

1987 tilinpäätös 63 968 508

1986 ” 59 030 503

1988 I lisämenoarvio 4 500 000

1988 menoarvio 111 697 000

1987 tilinpäätös 106 443 171

1986 ” 96 253 313

70. Kaluston hankkiminen (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 2 000 000 mk, mikä aiheutuu verohallinnon toimitilajärjestelyistä liikevaihtoverotuksen organisaatioudistuksen ja atk-strategian toteutuksen johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys 2 000 000

1988 I lisämenoarvio 650 000

1988 menoarvio 28 100 000

1987 tilinpäätös 21 600 000

1986 ” 27 300 000

40. Tullilaitos

27. Tietojen koneellinen käsittely

Momentille ehdotetaan lisäystä 285 000 mk vientitalletusjärjestelmän käyttöönottoa sekä tullilaskutusta ja maksuliike- ja kirjanpitojärjestelmää varten.

1988 II lisämenoarvioesitys 285 000

1988 menoarvio 6 000 000

1987 tilinpäätös 5 781 754

1986 ” 5 357 290

54. Pankkitarkastusvirasto

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)
Pankkitarkastusviraston organisaation kehittämiseksi ehdotetaan perus- ja sopimuspalkkaisten virkamiesten palkkauksiin lisäystä 21 000 mk kahden viran perustamiseksi 16.12.1988 lukien tarkastustehtäviin ja yhden

viran perustamiseksi 16.12.1988 lukien atk-tehtäviin.

1988 II lisämenoarvioesitys	21 000
1988 menoarvio	6 023 000
1987 tilinpäätös	4 741 334
1986 ”	4 157 781

60. Rakennushallinto

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta lisäystä 7 500 000 mk, mistä 1 800 000 mk perus- ja sopimuspalkkaisten virkamiesten ja 5 200 000 mk työ-sopimussuhteisten henkilöiden palkkauksiin sekä 500 000 mk sosiaaliturvamaksuihin.

1988 II lisämenoarvioesitys	7 500 000
1988 I lisämenoarvio	10 800 000
1988 menoarvio	330 036 000
1987 tilinpäätös	305 181 133
1986 ”	273 491 979

64. Erät valtion kiinteistömenot

76. *Virastotalojen rakentaminen* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 4 100 000 mk Otaniemen virastotalon suunnitteluun ja rakentamiseen. Valtion painatuskeskuksen muuttuessa 1.1.1989 liikelaitokseksi ei momentille 28.90.74 myönnettyjä määrärahoja voida enää käyttää hankkeeseen. Painatuskeskuksen käyttöön tulevat tilat tullaan vuokraamaan

hankkeen valmistuttua käyväällä vuokralla painatuskeskukselle. Vastaavasti momentilta 28.90.74 ehdotetaan vähennettäväksi 4 100 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	4 100 000
1988 menoarvio	161 000 000
1987 tilinpäätös	156 110 000
1986 ”	154 983 000

90. Valtion painatuskeskus

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha)
Momentin 28.64.76 perusteluihin viitaten momentilta ehdotetaan vähennettäväksi 4 100 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	—4 100 000
1988 menoarvio	7 713 000
1987 tilinpäätös	2 357 000
1986 ”	800 000

92. Valtion tietokonekeskus

70. <i>Koneiden ja välineiden hankkiminen</i> (siirtomääräraha)	1988 II lisämenoarvioesitys.....	—25 000 000
	1988 menoarvio.....	70 000 000
Momentin 28.01.70 perusteluihin viitaten momentilta ehdotetaan vähennettäväksi 25 000 000 mk.	1987 tilinpäätös.....	64 942 263
	1986 ”	68 691 927

99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut menot

62. <i>Palautettavien vientitalletusten korko</i> (siirtomääräraha)	valtiolle maksamat korot kertyvät momentille 13.01.07.	
Momentille ehdotetaan 12 000 000 mk talletusvelvollisille palautettavien vientitalletusten korkojen maksamista varten. Suomen Pankin	1988 II lisämenoarvioesitys	12 000 000

Pääloukka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Opetusministeriö

29. <i>Muut kulutusmenot</i>	1988 II lisämenoarvioesitys	200 000
Momentille ehdotetaan lisäystä 200 000 mk toimisto- ja muiden menojen sekä vuokrame- nojen kustannusten nousun johdosta.	1988 menoarvio	4 470 000
	1987 tilinpäätös	5 164 063
	1986 ”	5 662 335

10. Korkeakoulut

01. <i>Palkkaukset</i> (arviomääräraha)	74. <i>Talonrakennukset</i> (siirtomääräraha)	
Momentille ehdotetaan lisäystä 257 000 mk, mistä 240 000 mk työsopimussuhteisten henkilöiden palkkauksiin ja 17 000 mk sosiaaliturvamaksuun.	Momentille ehdotetaan lisäystä 8 000 000 mk Helsingin yliopiston päärakennuksen peruskorjaustöiden nopeuttamiseksi. Korjaustöiden I vaiheen kustannusarvio on 57 000 000 mk. Päärakennuksen peruskorjausta varten on aikaisemmin myönnetty 22 500 000 mk, mistä I vaiheeseen on varattu 22 100 000 mk.	
Lisäperustelut:		
Työllisyysvaroin hoidettujen tehtävien hoidon jatkumisen turvaamiseksi työsopimussuhteisten henkilöiden palkkauksiin ehdotetaan lisäystä 240 000 mk 40 henkilön palkkaamiseksi 16.12.1988 lukien, mistä 30 Oulun yliopistoon ja 10 Joensuun yliopistoon.		
1988 II lisämenoarvioesitys	257 000	
1988 I lisämenoarvio	56 130 000	
1988 menoarvio	1 728 807 900	
1987 tilinpäätös	1 570 111 954	
1986 ”	1 404 587 073	
	1988 II lisämenoarvioesitys	8 000 000
	1988 I lisämenoarvio	1 200 000
	1988 menoarvio	125 380 000
	1987 tilinpäätös	122 940 000
	1986 ”	113 147 000
	88. <i>Kiinteistöjen hankkiminen</i> (siirtomääräraha)	
	Momentille ehdotetaan 3 000 000 mk Helsingin tiedepuiston valtion osuutta varten, mistä	

2 000 000 mk kiinteistöyhtiön osakkeiden hankkimiseen ja 1 000 000 mk rakennusrahastoon hankkeen suunnittelun rahoittamiseksi. Helsinkiin Viikin alueelle on tarkoitus perustaa biotekniikan, maatalous- ja metsätieteiden, elintarvikealan sekä ympäristönsuojelun tutkimus-, kehitys- ja koulutustoiminnan keskus, Helsingin tiedepuisto, johon tulee sijoittumaan pääkaupunkiseudulla olevien korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja teollisuuden yksiköitä. Ensimmäiseksi toteutettavaksi suunnitellun biokeskuksen ensimmäisen vaiheen laajuus on 8 300 hyöty-m² ja kustannusarvio 144 000 000 mk. Hankkeen toteuttamista varten on tarkoitus perustaa osakeyhtiö, jonka osakepääoma olisi 56 000 000 mk. Tarkoitus on, että valtion, Helsingin kaupungin ja elinkeinoelämän osuudet osakepääomaan ovat yhtä suuret. Valtion osuuteen sisältyisi valtion yhtiölle luovuttaman maa-alueen arvo. Ennen osakeyhtiön perus-

tamista tehtäisiin osakassopimus, jossa muun muassa todettaisiin, että Helsingin yliopiston osuus tiedepuiston tiloista ei myöhempien vaiheiden toteuduttua saa ylittää yhtä kolmasosaa.

Lisäksi ehdotetaan, että opetusministeriö oikeutetaan tekemään Oulun kaupungin kanssa sopimus, jonka mukaan Oulun kaupunki rakentaa Oulun yliopiston ja kaupungin yhteiskäyttöön tulevan liikuntahallin. Hallin laajuus on 2 210 hyötyneliometriä. Hankkeen kustannusarvio on 17 000 000 mk, mistä valtion osuus on 37 %. Valtio maksaa osuutensa rakennustöiden edistymisen mukaan kuitenkin aikaisintaan vuosina 1990 ja 1991. Momentille ei tämän johdosta ehdoteta määrärahaa.

1988 II lisämenoarvioesitys	3 000 000
1986 tilinpäätös	577 500

39. Valtion opintotukikeskus

29. Muut kulutusmenot

Momentille ehdotetaan lisäystä 200 000 mk atk-menojen kasvun johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	200 000
1988 I lisämenoarvio	800 000
1988 menoarvio	4 608 000
1987 tilinpäätös	5 275 209
1986 ”	3 862 181

56. Aikuisopintoraha

Momentille ehdotetaan lisäystä 6 000 000 mk aikuisopintotuen saajamäärän lisäämistä varten.

1988 II lisämenoarvioesitys	6 000 000
1988 I lisämenoarvio	10 000 000
1988 menoarvio	30 000 000
1987 tilinpäätös	11 554 698

42. Eräät valtion oppilaitokset

29. Muut kulutusmenot

Momentille ehdotetaan lisäystä 150 000 mk ennakoitua suurempien kouluruokailukustannusten johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	150 000
1988 menoarvio	5 600 000
1987 tilinpäätös	4 964 028
1986 ”	4 495 926

46. Peruskoulut

30. Valtionosuus peruskoulujen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 141 000 000 mk seuraavasti:

a) Opettajien palkkausmenojen valtionosuuteen merkitään lisäystä 100 000 000 mk, mistä

70 000 000 mk palvelussuhteen ehtojen ennakoitua suurempien tarkistusten johdosta ja 30 000 000 mk ennakoitua suurempien loppuerien johdosta.

b) Muiden käyttömenojen valtionosuuteen merkitään lisäystä 40 000 000 mk oppilas-

kohtaisen käyttömenon ennakoitua korkeamman tason johdosta.

c) Ylimääräiseen valtionapuun ehdotetaan lisäystä 1 000 000 mk ennakoitua suurempien pakolais- ja paluoppilasmäärien johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	141 000 000
1988 I lisämenoarvio	300 000 000
1988 menoarvio	6 104 365 000
1987 tilinpäätös	5 997 745 004
1986 ”	5 425 544 991

51. Lastentarhanopettajaopistot

29. *Muut kulutusmenot*
Momentille ehdotetaan lisäystä 50 000 mk Helsingin lastentarhanopettajaopiston toiminnan laajentumisen sekä Tampereen lastentarhanopettajaopiston ennakoitua suurempien muuttokustannusten johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	50 000
1988 menoarvio	2 235 000
1987 tilinpäätös	1 749 788
1986 ”	1 303 112

57. Yhteiskunnallinen sivistystyö

30. *Valtionosuus ja -avustus kansalais- ja työväenopistojen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 15 000 000 mk muiden käyttökustannusten valtionosuuteen ja -avustukseen ennakoitua suurempien osa- ja loppusuoritusten johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	15 000 000
1988 menoarvio	301 271 000
1987 tilinpäätös	286 845 939
1986 ”	284 089 949

50. *Kansanopistojen valtionapu* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 5 000 000 mk muihin menoihin maksettavaan valtionapuun ennakoitua suurempien vuokra-arvomenojen ja loppuerien johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	5 000 000
1988 menoarvio	200 915 000
1987 tilinpäätös	185 893 048
1986 ”	174 425 323

60. Valtion ammatilliset oppilaitokset

88. *Kiinteistöjen hankkiminen* (siirtomääräraha)

Valtion ja Turun terveydenhoidon ja lasten päivähoiton opetuksen kehittämissäätiön välillä tehdyn esisopimuksen mukaan säätiö rakennuttaa Turun sairaanhoito-oppilaitoksen lisärakennuksen ja muutostyöt. Valtion kuluvan vuoden ensimmäisessä lisämenoarviossa mai-

nittu 41 500 000 markan kustannusarvio on tarkistettu urakkatarjousten perusteella 49 500 000 markaksi. Momentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.

1988 menoarvio	6 648 000
1987 tilinpäätös	3 999 000
1986 ”	5 711 000

65. Kunnalliset ammatilliset oppilaitokset

30. *Valtionosuus käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Rehtorit ja opettajat

Henkilöstön määrän
lisäys/vähennys

Koti- ja laitostalousoppilaitokset	— 7
Sosiaalialan oppilaitokset ..	+ 10

Henkilöstön määrän muutos aiheutuu yhden koti- ja laitostalousoppilaitoksen kunnallistamisesta ja muuttamisesta yhdistetyksi oppilaitokseksi, jonka opetuksen pääosa annetaan sosiaalialalla.

Kunnallisten ammatillisten oppilaitosten rehtorien ja opettajien palkkausmenoihin tarkoi-

tettua valtionosuutta varten momentille ehdotetaan lisäystä 160 000 mk, mikä on siirtoa momentilta 29.67.50.

1988 II lisämenoarvioesitys	160 000
1988 I lisämenoarvio	86 950 000
1988 menoarvio	1 442 205 000
1987 tilinpäätös	1 329 115 623
1986 ”	1 109 358 525

67. Yksityiset ammatilliset oppilaitokset

50. *Valtionavustus käyttökustannuksiin (arviomääräraha)*

Momentilta ehdotetaan vähennettäväksi 160 000 mk rehtorien ja opettajien palkkausmenoihin tarkoitettua valtionavustuksesta koti- ja laitostalousoppilaitosten kolmen henkilön palkkauksina, siirtona momentille 29.65.30 yhden oppilaitoksen kunnallistamisen johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	— 160 000
1988 I lisämenoarvio	— 600 000
1988 menoarvio	148 016 000
1987 tilinpäätös	126 054 019
1986 ”	113 678 991

51. *Valtionapu invalidien ammatillisille oppilaitoksille (arviomääräraha)*

Ehdotetaan, että valtionavun piiriin saatisiin vuonna 1988 hyväksyä kahden uuden opettajan sijasta yksi uusi opettaja ja yksi uusi aikuiskoulutusosaston johtaja. Momentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.

1988 menoarvio	82 210 000
1987 tilinpäätös	76 518 454
1986 ”	67 939 995

69. Ammatillinen kurssitoiminta ja ammatilliset erikoisoppilaitokset

33. *Kunnallisten ja yksityisten ammatillisten oppilaitosten muut ammattikurssit*

Momentille ehdotetaan määrärahan oikaisuna lisäystä 1 000 000 mk aikuiskoulutusosaston johtajien ja vastaavien palkkauksen valtionosuuksiin ja -avustuksiin.

1988 II lisämenoarvioesitys	1 000 000
1988 menoarvio	30 000 000
1987 tilinpäätös	28 103 391
1986 ”	28 050 867

74. Oppisopimuslakiin perustuva ammattikoulutus

27. *Kurssitoiminta (arviomääräraha)*

Momentille ehdotetaan lisäystä 10 000 000 mk, mistä 3 000 000 mk aiheutuu edellisiin vuosiin kohdistuvista loppusuorituksista ja 7 000 000 mk ennakoitua suuremmasta toiminnan kasvusta.

1988 II lisämenoarvioesitys	10 000 000
1988 menoarvio	23 500 000
1987 tilinpäätös	26 213 904
1986 ”	21 509 688

76. Ammattikasvatuksen muut menot

22. <i>Harjoittelutoiminnan uudistaminen</i>	1988 II lisämenoarvioesitys	700 000
Momentille ehdotetaan lisäystä 700 000 mk	1988 menoarvio	12 700 000
palkkaus- ja muiden kustannusten nousun joh-	1987 tilinpäätös	9 391 067
dosta.	1986 ”	3 187 961

88. Suomen Akatemia ja tieteen tukeminen

09. *Neuvottelukunnat*
Momentille ehdotetaan lisäystä 200 000 mk tiede- ja teknologianeuvoston kohonneita menoja varten.

1988 II lisämenoarvioesitys	200 000
1988 menoarvio	775 000
1987 tilinpäätös	714 917
1986 ”	482 501

29. *Muut kulutusmenot*
Momentille ehdotetaan lisäystä 150 000 mk uusien toimitilojen käyttöönotosta aiheutuvien sähkö- ja kaapelointitöiden johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	150 000
1988 I lisämenoarvio	300 000
1988 menoarvio	4 847 000
1987 tilinpäätös	4 212 275
1986 ”	3 781 898

53. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot tieteen tukemiseen (arviomääräraha)*

Vuoden 1987 tulo- ja menoarvion mukaan Vantaan tiedekeskuksen rakentamiseen myönnetään vuosina 1989—1992 valtionavustusta enintään yksi neljäsosa vuoden 1986 alun kustannustasossa lasketuista enintään 84 000 000 markkaan nousevista perustamiskustannuksista. Hankkeen kustannusten nousun johdosta on tarkoituksena, että hankkeeseen myönnetään valtionavustusta vuoden 1987 tulo- ja menoarviossa tarkoitettun avustuksen lisäksi 5 000 000 mk. Tähän lisäavustukseen käytetään ensi vaiheessa 2 000 000 mk niitä varoja, jotka vuoden 1987 kolmannessa lisämenoarviossa momentilla 29.88.53 jätettiin säästöön valtioneuvoston käytettäväksi seuraavan viiden vuoden kuluessa. Edellä olevan johdosta momentille ei ehdoteta lisäystä.

1988 menoarvio	106 515 000
1987 tilinpäätös	87 551 649
1986 ”	93 314 610

90. Taiteen tukeminen

53. *Eräät lisäavustukset taiteen tukemiseen*
Momentille ehdotetaan lisäystä 1 000 000 mk Tampereen Työväen Teatteri Oy:n vuoden 1988 kustannuksiin myönnettävää lisäavustusta varten. Tämän lisäksi tarkoitukseen myönnetään 1 000 000 mk vuoden 1987 kolmannessa lisämenoarviossa momentilla 29.90.52 valtioneuvoston käytettäväksi säästöön jätetyistä veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroista.

1988 II lisämenoarvioesitys	1 000 000
1988 menoarvio	9 675 000
1987 tilinpäätös	14 205 000
1986 ”	13 495 000

54. *Musiikkioppilaitosten ja musiikin keskisteiden koulutuksen valtionapu (arviomääräraha)*

Momentille ehdotetaan lisäystä 3 000 000 mk palvelussuhteen ehtojen ennakoitua suurempien tarkistusten sekä ennakoitua suurempien loppusuoritusten ja valtionapulaitosten eläkekustannusosuuksien johdosta.	1988 II lisämenoarvioesitys	3 000 000
	1988 menoarvio	36 550 000
	1987 tilinpäätös	10 850 000
	1986 ”	1 150 000

92. Suomenlinnan hoitomenot

75. Perusparannukset (siirtomääräraha)	1988 II lisämenoarvioesitys	3 000 000
Momentille ehdotetaan lisäystä 3 000 000 mk Suomenlinnan kaukolämpötunnelin ja -johdon perusparannustöiden hoitamiseksi valtion ja Helsingin kaupungin välillä tehdyn sopimuksen mukaisesti.	1988 menoarvio	4 900 000
	1987 tilinpäätös	4 500 000
	1986 ”	3 800 000

95. Suomen elokuva-arkisto

29. Muut kulutusmenot	1988 II lisämenoarvioesitys	200 000
Momentille ehdotetaan lisäystä 200 000 mk arvioitua suurempia vuokramenoja varten.	1988 menoarvio	3 600 000
	1987 tilinpäätös	3 889 172
	1986 ”	3 376 672

98. Kansainvälinen yhteistyö

26. Suomen kielen ja kulttuurin tuntemuksen edistäminen ulkomailla	1988 II lisämenoarvioesitys	1 100 000
Momentille ehdotetaan lisäystä 1 100 000 mk Minnesotan yliopistoon perustettavaa lahjoitusprofessuuria varten.	1988 menoarvio	5 000 000
	1987 tilinpäätös	4 384 749
	1986 ”	4 291 321

99. Opetusministeriön hallinnonalan muut menot

08. Komiteat ja asiantuntijat (arviomääräraha)	28. Lastentarhanopettajien väliaikaisen koulutuksen järjestäminen	
Momentille ehdotetaan lisäystä 900 000 mk komiteoiden menojen ennakoitua suuremman kasvun johdosta.	Momentille ehdotetaan lisäystä 600 000 mk vuoden 1988 aikana järjestettävää väliaikaista lastentarhanopettajakoulutusta varten opiskelijamäärän lisääntymisen sekä palkkaus- ja muiden kustannusten nousun johdosta.	
1988 II lisämenoarvioesitys	900 000	
1988 menoarvio	2 400 000	
1987 tilinpäätös	2 694 071	
1986 ”	2 205 010	
	1988 II lisämenoarvioesitys	600 000
	1988 menoarvio	9 800 000
	1987 tilinpäätös	9 525 879
	1986 ”	8 187 300

50. *Eräät valtionavut*
Momentille ehdotetaan lisäystä 40 000 mk Lenin-Museon ylläpitoon palkkakustannusten nousun johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	40 000
1988 I lisämenoarvio	300 000
1988 menoarvio	8 890 000
1987 tilinpäätös	9 954 990
1986 ”	7 292 964

Pääloukka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

12. Valtion siementarkastuslaitos

29. *Muut kulutusmenot*
Momentille ehdotetaan lisäystä 165 000 mk, mistä 40 000 mk aiheutuu vuokramenojen ja 125 000 mk materiaalihankintojen lisääntymisestä.

1988 II lisämenoarvioesitys	165 000
1988 menoarvio	860 000
1987 tilinpäätös	989 802
1986 ”	763 997

15. Valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitos

29. *Muut kulutusmenot*
Momentille ehdotetaan lisäystä 200 000 mk laboratoriomateriaalin hankkimista varten.

1988 II lisämenoarvioesitys	200 000
1988 menoarvio	2 600 000
1987 tilinpäätös	2 642 863
1986 ”	1 809 457

30. Maatalouden neuvontatyön tukeminen

40. *Maatilatalouden ja maaseutuelinkeinojen kehittäminen*

Momentille ehdotetaan lisäystä 1 413 000 mk lähinnä palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta seuraavasti:

1. *Valtionapu palkkausmenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 1 142 000 mk. Alamomentin loppusumma on 45 540 000 mk.

2. *Valtionapu muihin käyttömenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 271 000 mk eläke- yms. maksuihin. Alamomentin loppusumma on 18 453 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	1 413 000
1988 menoarvio	62 580 000
1987 tilinpäätös	57 283 300
1986 ”	52 498 115

41. *Karjanjalostuksen ja sikatalouden kehittäminen*

Momentille ehdotetaan lisäystä 146 000 mk lähinnä palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta seuraavasti:

1. *Valtionapu palkkausmenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 118 000 mk. Alamomentin loppusumma on 5 353 000 mk.

2. *Valtionapu muihin käyttömenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 28 000 mk eläke- yms. maksuihin. Alamomentin loppusumma on 2 493 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	146 000
1988 menoarvio	7 700 000
1987 tilinpäätös	6 883 400
1986 ”	6 380 900

43. Siipikarjatalouden kehittäminen

Momentille ehdotetaan lisäystä 13 000 mk lähinnä palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta seuraavasti:

1. *Valtionapu palkkausmenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 10 000 mk. Alamomentin loppusumma on 444 600 mk.

2. *Valtionapu muihin käyttömenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 3 000 mk eläke-yms. maksuihin. Alamomentin loppusumma on 348 400 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	13 000
1988 menoarvio	880 000
1987 tilinpäätös	825 400
1986 ”	764 800

44. Turkiseläintalouden kehittäminen

Momentille ehdotetaan lisäystä 9 000 mk lähinnä palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta seuraavasti:

1. *Valtionapu maatalouskeskuksille palkkausmenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 7 000 mk. Alamomentin loppusumma on 286 700 mk.

2. *Valtionapu maatalouskeskuksille muihin käyttömenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 2 000 mk eläke- yms. maksuihin. Alamomentin loppusumma on 181 300 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	9 000
1988 menoarvio	1 129 000
1987 tilinpäätös	1 094 700
1986 ”	928 500

46. 4H-toiminnan kehittäminen

Momentille ehdotetaan lisäystä 620 000 mk lähinnä palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta seuraavasti:

1. *Valtionapu palkkausmenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 530 000 mk. Alamomentin loppusumma on 22 128 000 mk.

2. *Valtionapu muihin käyttömenoihin.* Ala-

momentille ehdotetaan lisäystä 90 000 mk eläke- yms. maksuihin. Alamomentin loppusumma on 6 515 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	620 000
1988 menoarvio	28 023 000
1987 tilinpäätös	25 666 500
1986 ”	23 356 860

47. Puutarhatalouden kehittäminen

Momentille ehdotetaan lisäystä 51 000 mk lähinnä palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta seuraavasti:

1. *Valtionapu palkkausmenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 46 000 mk. Alamomentin loppusumma on 2 078 000 mk.

2. *Valtionapu muihin käyttömenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 5 000 mk eläke-yms. maksuihin. Alamomentin loppusumma on 686 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	51 000
1988 menoarvio	2 903 000
1987 tilinpäätös	2 574 050
1986 ”	2 599 308

49. Muu neuvontatyön tukeminen

Momentille ehdotetaan lisäystä 37 000 mk lähinnä palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta seuraavasti:

1. *Valtionapu Työtehoseuran palkkausmenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 31 000 mk. Alamomentin loppusumma on 1 374 000 mk.

2. *Valtionapu Työtehoseuran muihin käyttömenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 6 000 mk eläke- yms. maksuihin. Alamomentin loppusumma on 555 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	37 000
1988 menoarvio	4 292 000
1987 tilinpäätös	4 133 320
1986 ”	1 913 700

31. Maataloustuotteiden hintatuki

40. *Maataloustuotteiden markkinoinnin edistäminen ja hintatason vakaannuttaminen (arviomääräraha)*

2. *Muu maataloustuotteiden markkinoinnin edistäminen ja hintatason vakaannuttaminen.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 15 000 000

mk, mistä 5 000 000 mk aiheutuu vain hinnan alentamisesta teollisuudelle ja 10 000 000 mk ruokaperunan hintatason vakaannuttamisesta. Määrältään runsaan ruokaperunasadon johdosta perunaa on tarkoitus käyttää tärkkelysteollisuuden raaka-aineena. Alamomentin loppusumma on 149 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	15 000 000
1988 menoarvio	137 000 000
1987 tilinpäätös	311 247 234
1986 ”	318 418 420

44. *Satovahinkojen korvaaminen* (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja ehdotetaan muutettavaksi siten, että momentin määrärahaa saa käyttää myös vuoden 1988 satovahinkojen korvaamiseen. Vuoden 1987 satovahinkojen korvauksista noin 1 420 400 000 mk on suoritettu vuoden 1988 määrärahasta, joten vuoden 1988 satovahinkojen korvaamiseen jää käytettäväksi noin 9 600 000 mk. Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisäystä.

1988 menoarvio	1 430 000 000
1987 tilinpäätös	130 000 000
1986 ”	20 000 000

32. Maataloustuotteiden vientituki ja tuotannon tasapainottamistoimenpiteet

40. *Maataloustuotteiden vientituki* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja ehdotetaan muutettavaksi siten, että viljan vientitukeen osoitettuja varoja voidaan käyttää elintarvikeapuna toimittavan viljan viennin edellyttämään tukeen ja kotimaisen viljan hinnan alentamiseen käytettäessä viljaa tuontia korvaaviin käyttötarkoituksiin tai jalostettujen vientituotteiden raaka-aineeksi. Momentille ehdotetaan lisäystä 269 000 000 mk, mistä 223 000 000 mk viljan vientitukeen ja 46 000 000 mk kananmunien vientitukeen. Kun momentilta vähennetään 319 000 000 mk, mistä 139 000 000 mk maitotaloustuotteiden ja 180 000 000 mk lihan vien-

titukeen osoitetusta määrärahasta, vähennys on 50 000 000 mk.

Muutokset käyttösuunitelmaan:	mk
Maitotaloustuotteiden	
vientituki	— 139 000 000
Kananmunien vientituki ...	46 000 000
Lihan vientituki	— 180 000 000
Viljan vientituki	223 000 000
Yhteensä	— 50 000 000

1988 II lisämenoarvioesitys	—50 000 000
1988 menoarvio	1 701 000 000
1987 tilinpäätös	2 352 455 460
1986 ”	2 574 720 393

33. Maatilatalouden rakenteen kehittäminen

40. *Nuorten viljelijöiden tukeminen* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 15 000 000 mk käytettäväksi käynnistystuen maksamisesta nuorille viljelijöille annetun valtioneuvoston päätöksen (310/88) mukaisiin avustuksiin.

1988 II lisämenoarvioesitys	15 000 000
1988 menoarvio	135 000 000
1987 tilinpäätös	167 000 000
1986 ”	142 500 000

44. *Avustukset maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämiseen* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja ehdotetaan muutettavaksi siten, että maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämiseen annettun lain (1031/86) mukaisia avustuksia saadaan vuonna 1988 myöntää enintään 115 000 000 mk. Lisäystä 15 000 000 mk aiheutuu avustusten arvioitua suuremmasta kysynnästä. Momentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.

1988 I lisämenoarvio	8 000 000
1988 menoarvio	65 000 000
1987 tilinpäätös	10 926 718

45. *Avustus turkistarhaajien korkokustannuksiin* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan 20 000 000 mk käytettäväksi valtioneuvoston tarkemmin määräämin perustein turkistarhaajien enintään 300 000 000 markan määräisten kolmivuotisten korkotukilainojen korkokustannuksiin.

1988 II lisämenoarvioesitys	20 000 000
1986 tilinpäätös	15 000 000

49. *Maatalouden korkotukilainojen menot* (arviomääräraha)

1. *Maatilalain mukaisten korkotukilainojen menot.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 62 800 000 mk, mikä aiheutuu Suomen Pankin peruskoron noususta sekä lyhennysten lykkäyksistä johtuvasta lainapääoman arvioitua nopeammasta nettokasvusta. Lisäksi alamomentin perusteluja ehdotetaan muutettavaksi siten, että luottolaitokset saisivat vuonna 1988 myöntää maatilalaisia (188/77) tarkoitettuja korkotukilainoja enintään 760 000 000 mk. Alamomentin loppusumma on 167 800 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	62 800 000
1988 menoarvio	105 850 000
1987 tilinpäätös	124 762 444
1986 "	117 816 899

34. Muut maatalouden menot

43. *Satovahinkojen johdosta myönnettävien korkotukilainojen menot* (arviomääräraha)

Momentilta ehdotetaan vähennettäväksi 10 000 000 mk luottolaitoksille suoritettavien korkohyvitysten ennakoitua pienemmän määrän johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	-10 000 000
1988 I lisämenoarvio	8 000 000
1988 menoarvio	71 200 000
1987 tilinpäätös	2 883 940
1986 "	6 801 832

37. Kalatalous

42. *Kalastuksesta saatavan tulon vakaannuttaminen ja kalansaaliin käytön edistäminen* (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja ehdotetaan muutettavaksi siten, että määrärahadista saadaan käyttää enintään 210 000 mk palkkausten luonteisiin menoihin. Momentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.

1988 I lisämenoarvio	2 000 000
1988 menoarvio	25 400 000
1987 tilinpäätös	23 660 000
1986 "	22 000 000

38. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos

25. *Lohenpoikasten hankinta*

Momentille ehdotetaan 500 000 mk käytettäväksi istutustoimintaan soveltuvien, laadultaan moitteettomien lohenpoikasten hankkimiseen valtiolle yksityisiltä kalanviljelijöiltä lohenpoikasten istuttamisen tason säilyttämiseksi. Määrärahaa saadaan käyttää maa- ja metsätalousministeriön tarkemmin määräämin perustein

poikasten ostamisesta, kuljettamisesta ja istuttamisesta aiheutuneiden palkkaus- ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

1988 II lisämenoarvioesitys	500 000
1988 I lisämenoarvio	1 500 000
1987 tilinpäätös	2 301 529

40. Vesivarojen käyttö

14. *Vesistöjen hoito* (siirtomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 700 000 mk, mistä 500 000 mk aiheutuu tekojärven maapadon korjaustyön suorittamisesta ja 200 000 mk jääpato- ja hyytötulvien torjuntakustannuksista.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:	mk
Vesistö rakenteiden kunnossapito	500 000
Jääpatojen ja äkillisten tulvien torjunta	200 000
Yhteensä	700 000

1988 II lisämenoarvioesitys	700 000
1988 menoarvio	4 350 000
1987 tilinpäätös	5 220 000
1986 ”	4 120 000

77. *Vesistö- ja vesihuoltotyöt* (siirtomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 2 000 000 mk.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:

Työkohte	Aloitusvuosi	Työn kokonaiskustannusarvio mk	Valtion osuus edellisestä mk	Myönnetty mk	Ehdotetaan mk
<i>01. Helsingin vesi- ja ympäristöpiiri</i>					
01. Vesihuoltotyö, Kärkölän syöttövesijohto, Kärkölä	1988	2 150 000	1 300 000	—	1 300 000
<i>08. Vaasan vesi- ja ympäristöpiiri</i>					
29. Vesihuoltotyö, Lummukan syöttövesijohto, Lappajärvi, Kauhava	1988	5 400 000	1 900 000	—	700 000
Yhteensä					2 000 000

Lisäperusteluina esitetään seuraavaa:

01. *Helsingin vesi- ja ympäristöpiiri*
01. Vesihuoltotyö, Kärkölän syöttövesijohto, Kärkölä

Kärkölän kunnan Järvelässä sijaitseva Kunkonmäen päävedenotamo on jouduttu jättämään pois käytöstä pohjavedessä esiintyneen kloorifenolin vuoksi. Vedensaannin turvaamiseksi rakennetaan uusi Hiidenmäen pohjavedenotamo ja syöttövesijohto Järvelän vesitornille. Kärkölän kunnan vesilaitoksen vedenjakelun varassa on 3 400 asukasta. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 2 150 000 mk, mistä valtion osuus työkustannuksina on 1 300 000 mk.

08. *Vaasan vesi- ja ympäristöpiiri*
29. Vesihuoltotyö, Lummukan syöttövesijohto, Lappajärvi, Kauhava

Lappajärven kunnan länsiosan vedenhankinnasta huolehtivat vesiyhtymät käyttävät nykyi-

sin pääasiassa Lappajärvestä saatavaa pintavettä, jonka laatu vaihtelee suuresti. Kauhavan kunnan itäosassa sijaitsevien Lummukan ja Viinikan kylien vedenhankinta on talouksien yksittäisten huonojen kaivojen varassa. Kauhavan Lummukkakankaalta on saatavissa riittävästi hyvälaatuista pohjavettä. Noin 16 kilometrin pituisen syöttövesijohdon rakentamisella saadaan pohjaveden jakelun piiriin Lappajärvellä yli tuhat asukasta sekä Kauhavan kunnassa Lummukan ja Viinikan kylät. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 5 400 000 mk, mistä valtion osuus työkustannuksina on 1 900 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	2 000 000
1988 I lisämenoarvio	3 235 000
1988 menoarvio	39 600 000
1987 tilinpäätös	40 920 000
1986 ”	38 320 000

50. Yleismetsätalous

25. *Pohjois-Suomen siemenhankinta* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan 5 000 000 mk käytettäväksi metsähallituksen tarkemmin määräämin perustein männyn ja kuusen siemenen hankintaa varten Lapin ja Oulun läänin alueel-

la. Tarkoitukseen on lisäksi käytettävissä noin 15 000 000 mk aikaisemmilta vuosilta siirteittä määrärahoja.

1988 II lisämenoarvioesitys	5 000 000
1986 tilinpäätös	20 000 000

58. Yksityismetsätalous

41. *Valtionapu keskusmetsälautakunnille*

1. *Valtionapu palkkausmenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 290 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 13 123 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	290 000
1988 menoarvio	20 614 000
1987 tilinpäätös	19 054 849
1986 ”	18 698 000

42. *Valtionapu metsälautakunnille*

Momentille ehdotetaan lisäystä 6 441 000 mk seuraavasti:

1. *Valtionapu palkkausmenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 5 441 000 mk. Alamomentin loppusumma on 168 360 000 mk.

2. *Valtionapu muihin käyttömenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 1 000 000 mk lähinnä vuokra- ym. toimitilakustannusten nousun johdosta. Alamomentin loppusumma on 88 359 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	6 441 000
1988 I lisämenoarvio	—4 000 000
1988 menoarvio	258 278 000
1987 tilinpäätös	235 328 492
1986 ”	174 765 583

44. *Valtionapu metsänparannustöihin* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 20 000 000 mk seuraavasti:

1. *Metsänparannuslain mukaiset avustukset.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 17 500 000 mk metsänparannuslakien (413/67 ja 140/87) mukaisiin avustuksiin. Alamomentin loppusumma on 167 500 000 mk.

2. *Lapin vajaatuottoisten metsien kunnostamisesta annetun lain mukaiset avustukset.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 2 500 000 mk Lapin vajaatuottoisten metsien kunnostamisesta annetun lain (1057/82) mukaisiin toimenpiteisiin. Alamomentin loppusumma on 35 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	20 000 000
1988 I lisämenoarvio	23 000 000
1988 menoarvio	159 500 000
1987 tilinpäätös	174 000 000
1986 ”	193 978 878

60. Maanmittaushallinto

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 11 000 000

mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:	mk
Perus- ja sopimuspalkkaisen virkamiesten palkkaukset	6 850 000
Tilapäisten virkamiesten palkkaukset	500 000
Työsopimussuhteisten henkilöiden palkkaukset	2 600 000
Muut palkat ja palkkiot ...	350 000
Sosiaaliturvamaksu	700 000
Yhteensä	11 000 000

1988 II lisämenoarvioesitys	11 000 000
1988 menoarvio	227 989 000
1987 tilinpäätös	214 933 040
1986 ”	190 230 526

25. Maksullisten tilaustöiden erillismenot (arviomääräraha)

Momentilta ehdotetaan vähennettäväksi 200 000 mk käyttösuunnitelman kohdasta Muut tilaustehtävät.

1988 II lisämenoarvioesitys	— 200 000
1988 I lisämenoarvio	2 800 000
1988 menoarvio	10 761 000
1987 tilinpäätös	7 924 385
1986 ”	2 057 529

41. Kiinteistötoimitusten tukemisesta aiheutuvat menot (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 3 000 000 mk uusjakotoiminnan tukemisesta annetun lain (24/81) mukaisiin menoihin. Uusjakotointa on ollut vuonna 1988 ennakoitua laajempaa.

1988 II lisämenoarvioesitys	3 000 000
1988 I lisämenoarvio	4 000 000
1988 menoarvio	14 000 000
1987 tilinpäätös	18 000 000
1986 ”	12 866 935

70. Maatalouden tutkimuskeskus

74. Talonrakennukset (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 300 000 mk Hyvinkäällä sijaitsevan sikatalouden tutkimus- aseman rakennushankkeiden suunnitteluun. Sikatalouden tutkimusaseman rakennustyöt käsittävät rehusekoittamon, laboratorio-, toimisto- ja emakkotilojen sekä lietalantatilojen

rakentamisen. Hankkeen kustannusarvio on noin 13 200 000 mk ja hyötöyala 1 310 m².

1988 II lisämenoarvioesitys	300 000
1988 menoarvio	12 000 000
1987 tilinpäätös	18 200 000
1986 ”	18 640 000

76. Metsätutkimuslaitos

29. Muut kulutusmenot

Momentille ehdotetaan rakennusten käyttömenoihin lisäystä 250 000 mk rakennusten peruskorjausten aiheuttamien muutostöiden ja vuokratilustusten kasvun johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	250 000
1988 I lisämenoarvio	200 000
1988 menoarvio	17 610 000
1987 tilinpäätös	15 976 677
1986 ”	15 215 581

80. Eläinlääkintätoimi

25. Eläintautien ehkäiseminen ja muu eläinlääkintähuolto (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 3 000 000 mk rabieksen vastustamistoimenpiteiden johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	3 000 000
1988 menoarvio	3 200 000
1987 tilinpäätös	2 594 238
1986 ”	3 286 755

95. Metsähallituksen metsät

21. *Liiketoiminnan käyttömenot* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 20 000 000 mk, mistä 15 000 000 mk puun korjuukustannusten nousun ja 5 000 000 mk Lapissa tapahtuvan männyn käpyjen keräämisen johdosta.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:	mk
Puunkorjuu ja markkinointi	15 000 000
Metsänhoito ja metsätalouden järjestely	5 000 000
Yhteensä	20 000 000

1988 II lisämenoarvioesitys	20 000 000
1988 menoarvio	690 000 000
1987 tilinpäätös	662 537 719
1986 ”	640 943 066

88. *Maan hankkiminen* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 19 200 000 mk maa-alueiden ostamiseksi A. Santaholma Oy:ltä valtion metsätaloutta varten.

1988 II lisämenoarvioesitys	19 200 000
1988 menoarvio	7 000 000
1987 tilinpäätös	7 000 000
1986 ”	70 000 000

99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut menot

48. *Poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaaminen* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan 6 000 000 mk käytettäväksi poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta annetun lain (284/83) 2 §:n mukaisesti vuonna 1988 aiheutuneiden vahinkojen ja kustannusten korvauksiin sekä korvausten suorittamiseen piirimetsälautakunnille niiden sanotun lain 4 §:n 2 momentin

nojalla maatalouslautakunnille antamasta asi-
antuntija-avusta. Lisäksi ehdotetaan, että mo-
mentin määrärahasta saadaan maksaa myös
edellisiin vuosiin kohdistuvia menoja.

1988 II lisämenoarvioesitys	6 000 000
1988 I lisämenoarvio	5 200 000
1987 tilinpäätös	4 400 000
1986 ”	790 000

Pääluokka 31

LIIKENNEMINISTERIÖN HALLINNONALA

24. Tiet

14. *Yleisten teiden kunnossapito* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 20 000 000 mk käytettäväksi yleisten teiden hoitoon ja kunnostukseen. Lisäys aiheutuu poikkeuksellisen talven aiheuttamista normaalia suuremmista talvihoidon kustannuksista, joita ei voitu kompensoida muita toimenpiteitä supistamalla. Poikkeuksellisen talven vuoksi myös keli-
rikko oli tavanomaista vaikeampi aiheuttaen huomattavia lisäkustannuksia.

1988 II lisämenoarvioesitys	20 000 000
1988 I lisämenoarvio	140 000 000
1988 menoarvio	1 640 000 000
1987 tilinpäätös	1 540 000 000
1986 ”	1 516 000 000

88. *Maa-alueiden hankinta ja tielain mukaiset korvaukset* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 20 000 000 mk ennakoitua suurempien tie- ja lunastustoimituksissa määrättyjen korvausten suorittamiseen.

1988 II lisämenoarvioesitys	20 000 000
1988 menoarvio	123 000 000
1987 tilinpäätös	130 817 865
1986 ”	113 516 904

27. Vesitiet

14. *Käyttö ja kunnossapito* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 1 150 000 mk käytettäväksi Saimaan kanavan sulkujen alaporttien vaurioiden kiireellisiin korjauksiin sekä Pällin sulun läppäsillan päällystämiseen.

1988 II lisämenoarvioesitys	1 150 000
1988 menoarvio	21 000 000
1987 tilinpäätös	20 399 982
1986 ”	19 700 000

77. *Vesitiettyöt* (siirtomääräraha)

Momentin käyttösuunnitelman kohtaan 22. Tutkimus- ja suunnittelutyöt ehdotetaan lisäystä 2 000 000 mk käytettäväksi Keiteleen-Päijänteen vesitien kanavointihankkeen toteuttamisselvityksiä varten.

Ehdotettua 2 000 000 markan määrärahaa saa käyttää hankkeen yleissuunnitelman tarkistamiseen siihen liittyvine tutkimuksineen ja selvityksineen, urakka-asiakirjojen valmisteluun ja muihin hankkeen kannalta kiireellisiin tehtäviin sekä neuvottelukuluihin.

Tarkoituksena on selvittää, voitaisiinko Keiteleen-Päijänteen vesitien rakentamisella tasapainottaa Suomen ja Neuvostoliiton välistä bilateraaliakauppaa, mikäli hanke toteutettaisiin suomalais-neuvostoliittolaisena yhteistyönä.

1988 II lisämenoarvioesitys	2 000 000
1988 menoarvio	23 350 000
1987 tilinpäätös	22 285 000
1986 ”	27 869 760

47. Ilmailuhallinto

01. *Palkkaukset* (arvionmääräraha)

Momentille ehdotetaan tilapäisten virkamiesten palkkauksiin lisäystä 2 000 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	2 000 000
1988 menoarvio	128 568 000
1987 tilinpäätös	123 535 330
1986 ”	105 539 751

14. *Kunnossapito- ja käyttömenot* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 6 000 000 mk, mistä 5 500 000 mk lentoasemien kunnossapito- ja käyttömenojen palkkoina lentoliikenteen arvioitua suuremman kasvun aiheuttaman toiminnan laajenemisen johdosta, turvatoimien tehostamiseksi Helsinki-Vantaan lentoasemalla sekä kustannusten arvioitua suuremman nousun johdosta ja 500 000 mk ilmailuviestitoiminnan huolto- ja käyttömenojen palkkoina.

1988 II lisämenoarvioesitys	6 000 000
1988 I lisämenoarvio	3 000 000
1988 menoarvio	128 000 000
1987 tilinpäätös	117 000 000
1986 ”	109 400 000

29. *Muut kulutusmenot*

Momentille ehdotetaan lisäystä 1 900 000 mk, mikä aiheutuu arvioitua laajemman toiminnan kasvun vaatimista rakennusten käyttömenojen, toimistomenojen ja kansainvälisen toiminnan menojen lisäyksestä, lento-onnettomuuksien tutkimisesta ja työmatkakorvausten piiriin tulleiden henkilöiden määrän kasvusta sekä vahingonkorvausten lisääntymisestä.

1988 II lisämenoarvioesitys	1 900 000
1988 I lisämenoarvio	400 000
1988 menoarvio	10 099 000
1987 tilinpäätös	9 924 671
1986 ”	9 003 981

77. *Lentokenttien rakentaminen* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 15 000 000 mk Helsinki-Vantaan lentoaseman pysäköinti-alueen laajentamista varten. Hankkeen tarkistettu kustannusarvio on 69 500 000 mk. Hankkeeseen on aiemmin myönnetty 11 500 000 mk. Lentoliikenteen arvioitua huomattavasti nopeamman kasvun vuoksi on tarpeen nopeuttaa lentoaseman pysäköinti-alueen laajennuksen toteutusajataulua yhdistämällä alunperin kaksivaiheiseksi suunniteltu raken-

nustyö yhdeksi hankkeeksi. Rakennusvaiheiden yhdistäminen ja nopeuttaminen on tarpeen myös kotimaan terminaalien rakentamisaikataulun muuttumisen vuoksi. Hankkeen rahoitukseen käytetään lisäksi momentin 25.50.77 määrärahaa.

1988 II lisämenoarvioesitys	15 000 000
1988 menoarvio	17 000 000
1987 tilinpäätös	13 300 000
1986 ”	14 500 000

50. Ilmatieteen laitos

28. *Maksullinen palvelutoiminta* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 700 000 mk palkkausmenojen kasvun johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	700 000
1988 menoarvio	4 670 000
1987 tilinpäätös	3 660 315
1986 ”	1 911 759

29. *Muut kulutusmenot*

Momentille ehdotetaan lisäystä 1 000 000 mk kuluvan vuoden aikana vuokrattujen lisätilojen kunnostus- ja vuokramenoja varten.

1988 II lisämenoarvioesitys	1 000 000
1988 menoarvio	24 875 000
1987 tilinpäätös	21 890 190
1986 ”	18 830 161

55. Tietoliikenteen korvaukset ja avustukset

42. *Lehdistön yleinen kuljetustuki*

Momentille ehdotetaan lisäystä 3 000 000 mk lehtiliikenteen kasvun johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	3 000 000
1988 menoarvio	350 000 000
1987 tilinpäätös	331 554 254
1986 ”	301 989 586

85. Sijoitukset valtionenemmistöisiin osakeyhtiöihin

88. *Finnair Oy:n osakepääoman korottaminen* (siirtomääräraha)

Finnair Oy:n liikenteen nopean kasvun sekä siitä johtuvien arvioitua mittavampien investointitarpeiden johdosta on yhtiön pääomatarpeet arvioitu uudelleen. Tehty suunnitelma edellyttää mm. oman pääoman lisäämistä lähinnä osakepääomaa korottamalla. Suunnitelun osakeannin tarkoituksena on samalla hyödyntää markkinoilla olevaa määrättyä mahdollisuutta emissiovoiton keräämiseen. Osakeannin yhteydessä on myös tarkoitus saattaa yksinomaan valtion omistamat B-sarjan osakkeet osingonjaon suhteen samanarvoisiksi kuin A-sarjan osakkeet.

Tarkoituksena on tarjota merkittäväksi 6 000 000 kpl uusia A-sarjan osakkeita nimellisarvoltaan 5 mk/kpl. Yli puolet A-sarjan uusista osakkeista on tarkoitus antaa etuoikeudella merkittäväksi nykyisille A-sarjan osakkeen omistajille sekä 840 000 kpl B-sarjan omistajalle eli valtiolle. Loput uusista A-sarjan osakkeista on tarkoitus tarjota yleisölle sekä piene-

nä kiintiönä yhtiön henkilöstölle. Valtion on tarkoitus käyttää merkintäoikeuttaan sen hallussa nykyisin olevien A-sarjan osakkeiden määrän mukaisesti. Tämän lisäksi valtio merkitsisi A-sarjan osakkeita B-sarjan omistajana edellä mainitut 840 000 kpl. Toteutetun osakeannin jälkeen valtion välitön osuus yhtiön osakkeista laskisi nykyisestä 75.95 %:sta noin 70.01 %:iin. Osakeannin ehdoista päätetään tarkemmin yhtiökokouksessa.

Samanaikaisesti osakeannin kanssa on tarkoitus tehdä eräitä muutoksia yhtiöjärjestykseen niin, että osakeannissa tapahtuvalla valtion osakeosuuden lievällä pienentämisellä ei ole vaikutusta yhtiön keskeisiin päätösvaltakäytäntöihin.

Edellä olevan perusteella ehdotetaan momentille lisäystä valtion osuutena Finnair Oy:n osakepääoman korotuksen maksuun 67 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	67 000 000
1988 menoarvio	40 000 000

94. Posti- ja telelaitos

01. Palkkaukset (arviomääräraha)

Momentilta ehdotetaan vähennettäväksi 40 000 000 mk perus- ja sopimuspalkkaisten virkamiesten palkkauksista arvioitua pienemmän tarpeen johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys...	—40 000 000
1988 I lisämenoarvio	111 400 500
1988 menoarvio	3 528 797 500
1987 tilinpäätös	3 166 840 337
1986 ”	2 863 402 492

05. Eläkkeet (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 51 500 000 mk arvioitua suuremman tarpeen johdosta seuraavasti:

1. *Vakinaiset eläkkeet ja ennen myönnetty ylimääräiset eläkkeet.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 47 000 000 mk. Alamomentin loppusumma 571 000 000 mk.

3. *Perhe-eläkkeet ja hautausavut.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 4 500 000 mk. Alamomentin loppusumma on 80 927 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	51 500 000
1988 menoarvio	602 000 000
1987 tilinpäätös	573 708 975
1986 ”	507 048 998

10. Rakennusten ja huoneistojen käyttö ja kunnossapito (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 17 000 000 mk, mistä 12 800 000 mk vuokratason arvioitua suuremman nousun sekä 4 200 000 mk toimitilojen kiireellisten korjaus- ja muutostöiden johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	17 000 000
1988 menoarvio	341 000 000
1987 tilinpäätös	333 434 689
1986 ”	311 622 700

11. Televerkkojen käyttö ja kunnossapito (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 65 000 000 mk, mikä aiheutuu pääosin tilaajalaitteiden

ennakoitua suuremmasta kysynnästä ja toimilupalaitoksille maksettavien korvausten kasvusta. Tilaajalaitteiden myynnistä saadut tulot on budjetoitu momentille 14.04.02.

Muutokset käyttösuunnitelmaan:

	mk
Palkat	4 500 000
Muut henkilömenot	800 000
Aineet ja tarvikkeet	60 700 000
Ulkopuoliset työt	2 000 000
Teleasiakastietojärjestelmä	—3 000 000
Yhteensä	65 000 000

1988 II lisämenoarvioesitys	65 000 000
1988 I lisämenoarvio	66 000 000
1988 menoarvio	530 000 000
1987 tilinpäätös	533 110 610
1986 ”	446 234 313

12. Moottoriajoneuvojen ja postivaunujen käyttö ja kunnossapito sekä autovarikkotoiminta (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 2 000 000 mk, mistä 1 000 000 mk aine- ja tarvikkehankintoihin sekä 1 000 000 mk vieraisiin palveluihin. Kun momentilta vähennetään polttoainemenoista 5 000 000 mk, vähennys on 3 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	—3 000 000
1988 menoarvio	118 000 000
1987 tilinpäätös	110 207 037
1986 ”	105 461 274

71. Televerkkojen kehittäminen (siirtomääräraha)

1. *Telelaitteiden hankinta ja asentaminen.* Alamomentille ehdotetaan palvelutason parantamiseksi lisäystä 30 000 000 mk matkapuhelintoiminnan ja puhelinverkkojen laitteiden hankintaa ja asentamista varten. Alamomentin loppusumma on 575 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	30 000 000
1988 menoarvio	900 000 000
1987 tilinpäätös	951 000 000
1986 ”	587 000 000

95. Posti- ja telelaitoksen konepajat

22. <i>Turun Asennuspaja</i> (arviomääräraha)	1988 II lisämenoarvioesitys	17 000 000
Momentille ehdotetaan lisäystä 17 000 000 mk toiminnan arvioitua suuremman kasvun johdosta. Toiminnan laajenemista vastaava tulojen lisäys on merkitty momentille 14.05.02.	1988 I lisämenoarvio	5 600 000
	1988 menoarvio	37 400 000
	1987 tilinpäätös	38 238 116
	1986 ”	27 454 409

Pääluokka 32

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Kauppa- ja teollisuusministeriö

29. <i>Muut kulutusmenot</i>	1988 II lisämenoarvioesitys	680 000
Momentille ehdotetaan lisäystä 680 000 mk, mistä 160 000 mk rakennusten käyttöön, 300 000 mk painatuskuluihin ja 220 000 mk veroihin, oikeudenkäyntikuluihin ja Imatran Voima Oy:lle sähkön myynnistä aiheutuneisiin korvauksiin sekä muuton aiheuttamiin menoihin.	1988 I lisämenoarvio	1 200 000
	1988 menoarvio	10 800 000
	1987 tilinpäätös	10 362 770
	1986 ”	7 551 209

02. Teollisuuspiirit

29. <i>Muut kulutusmenot</i>	1988 II lisämenoarvioesitys	200 000
Momentille ehdotetaan lisäystä 200 000 mk matkoihin ja atk-menoihin.	1988 I lisämenoarvio	300 000
	1988 menoarvio	7 150 000
	1987 tilinpäätös	6 457 840
	1986 ”	5 519 824

09. Merenkulun edistäminen

41. <i>Avustus pientonniston korkomenojen alentamiseen</i> (siirtomääräraha)	den uuden suomalaisen pienaluksen hankinnan mahdollistamiseksi. Momentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.	
Momentin perusteluja ehdotetaan muutettavaksi siten, että vuonna 1988 korkoavustuksen piiriin saadaan hyväksyä pienalusten hankintaan otettavia luottoja enintään 185 000 000 markan määrään asti. Muutos on tarpeen kah-		
	1988 menoarvio	5 000 000
	1987 tilinpäätös	2 000 000

10. Merenkululaitos

29. *Muut kulutusmenot* (arviomääräraha)
Momentilta ehdotetaan vähennettäväksi
12 000 000 mk polttoainemenojen ennakoitua
pienemmän määrän vuoksi.

1988 II lisämenoarvioesitys.....	—12 000 000
1988 menoarvio.....	126 653 000
1987 tilinpäätös.....	124 785 347
1986 ”.....	131 646 045

71. *Alusten ja muiden kulkuvälineiden hankkiminen* (siirtomääräraha)

1. *Uudisrakennukset*. Alamomentille ehdote-

taan lisäystä 6 000 000 mk työveneiden hankkimiseksi.

Väylänhoidossa käytettävien työveneiden hankinta on myöhässä tukikohtien rakentamisen ja öljyntorjuntavalmiussuunnitelmien aika-
taulusta. Lisämäärärahalla on tarkoitus hankkia 3—4 työvenettä. Alamomentin loppusumma on 152 250 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys.....	6 000 000
1988 menoarvio.....	165 000 000
1987 tilinpäätös.....	190 436 000
1986 ”.....	77 710 000

28. Elinkeinohallitus

29. *Muut kulutusmenot*
Momentille ehdotetaan lisäystä 124 000 mk
rakennusten käyttömenojen varten.

1988 II lisämenoarvioesitys.....	124 000
1988 I lisämenoarvio.....	— 262 000
1988 menoarvio.....	2 870 000
1987 tilinpäätös.....	2 538 477
1986 ”.....	2 556 647

32. Patenti- ja rekisterihallitus

29. *Muut kulutusmenot* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 770 000 mk
atk-käyttömenojen lisääntymisen johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys.....	770 000
1988 I lisämenoarvio.....	2 400 000
1988 menoarvio.....	11 110 000
1987 tilinpäätös.....	10 187 480
1986 ”.....	8 507 539

34. Lisenssivirasto

29. *Muut kulutusmenot*
Momentille ehdotetaan lisäystä 350 000 mk
atk-laitteiden vaatimiin toimistotilojen kor-
jaustöihin ja atk-menoihin.

1988 II lisämenoarvioesitys.....	350 000
1988 I lisämenoarvio.....	180 000
1988 menoarvio.....	1 580 000
1987 tilinpäätös.....	1 630 818
1986 ”.....	1 796 167

70. *Kaluston hankkiminen*
Momentille ehdotetaan lisäystä 2 700 000
mk tietokoneen hankkimista varten.

1988 II lisämenoarvioesitys.....	2 700 000
1988 menoarvio.....	200 000
1987 tilinpäätös.....	519 579
1986 ”.....	1 619 608

40. Geologian tutkimuskeskus

09. *Valtuuskunta*

Momentille ehdotetaan lisäystä 6 000 mk valtuuskunnan kokousmenoja varten.

1988 II lisämenoarvioesitys	6 000
1988 menoarvio	11 000
1987 tilinpäätös	1 525
1986 ”	4 443

28. *Maksullinen palvelutoiminta* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 1 150 000

mk, mikä aiheutuu maksullisten palvelujen kysynnän kasvusta. Lisäyksestä ehdotetaan käytettäväksi 330 000 mk enintään 5 henkilötyövuotta vastaavan henkilömäärän palkkaamiseen määräaikaiseen työsuhteeseen. Toiminnasta kertyvät tulot on merkitty alamomentille 12.32.40.1.

1988 II lisämenoarvioesitys	1 150 000
1988 menoarvio	2 650 000
1987 tilinpäätös	2 373 977
1986 ”	3 711 658

42. Valtion teknillinen tutkimuskeskus

29. *Muut kulutusmenot*

Momentille ehdotetaan lisäystä 4 200 000 mk asetuksen (161/88) mukaisen ydinjätehuoltomaksun suorittamiseksi tutkimuskeskuksen tutkimusreaktorin osalta.

1988 II lisämenoarvioesitys	4 200 000
1988 menoarvio	30 260 000
1987 tilinpäätös	22 532 376
1986 ”	20 503 187

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 2 400 000 mk tutkimuskeskuksen Otaniemessä sijaitsevien rakennusten yhdistämiseen tietoliikenneväylillä. Supertietokoneen käyttöönotto vuoden 1989 alussa edellyttää tietoliikenneyhteyksien suunniteltua nopeampaa kehittämistä.

1988 II lisämenoarvioesitys	2 400 000
1988 menoarvio	51 410 000
1987 tilinpäätös	56 830 000
1986 ”	50 000 000

44. Teknologian kehittämiskeskus

40. *Avustukset teollisuuden tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan* (siirtomääräraha)

Momentin 27.25.16 perusteluihin viitaten momentille ehdotetaan lisäystä 20 000 000 mk avustuksen myöntämiseksi Valmet Oy:n ilmailuteollisuuden kehitysyksikön tukemiseen

kauppa- ja teollisuusministeriön vahvistamien ehtojen mukaisesti.

1988 II lisämenoarvioesitys	20 000 000
1988 menoarvio	145 000 000
1987 tilinpäätös	130 000 000
1986 ”	122 000 000

47. Merentutkimuslaitos

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan kausi-, ruuhka- yms. apulaisten palkkauksiin lisäystä 405 000 mk enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseksi määräaikaisiin maksullisen palvelutoiminnan tehtäviin.

1988 II lisämenoarvioesitys	405 000
1988 menoarvio	8 310 000
1987 tilinpäätös	7 615 190
1986 ”	6 914 131

71. *Alusten hankkiminen* (siirtomääräraha)

Vuoden 1988 tulo- ja menoarvion mukaista tilausvaltuutta korotettiin ensimmäisessä lisämenoarviossa kustannusarvion nousun vuoksi 70 000 000 markasta 79 462 000 markkaan. Tutkimusaluksen jäävahvistusta on jouduttu parantamaan sekä aluksen käyttötarkoituksen muuttumisen vuoksi lisäämään helikopterivalmiuksia. Tämän vuoksi ehdotetaan, että vuonna 1988 saadaan tehdä tilauksia rakennemu-

tosten tekemiseksi vuoden 1988 tulo- ja menoarviossa olevan tilausvaltuuden ja ensimmäisessä lisämenoarviossa olevan tilausvaltuuden lisäksi enintään 849 600 markalla. Kokonais hinnasta maksetaan 35 000 000 mk vuonna 1988 ja 45 311 000 mk vuonna 1989. Momentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.

1988 menoarvio 35 000 000

49. Kehitysaluerahasto Oy

45. *Yritysten tutkimustoiminnan tukeminen* (siirtomääräraha)

Momentin nimike on muutettu. Momentille ehdotetaan lisäystä 3 000 000 mk valtionavustuksena Kehitysaluerahasto Oy:lle pienten ja keskisuurten yritysten tuotekehityksen ja markkinoinnin edistämiseen sekä liikkeenjohdon kehittämisen tukemiseen.

1988 II lisämenoarvioesitys 3 000 000
1988 menoarvio 30 000 000
1987 tilinpäätös 17 500 000
1986 ” 17 000 000

51. Tuotantotoiminnan alueellinen edistäminen

42. *Avustus Kemira Oy:n turveammoniakki-
tehtaan rakentamislainojen korkokustannuk-
siin* (siirtomääräraha)

Vuoden 1986 tulo- ja menoarviossa hyväksyttiin ohjelma, jonka mukaan Kemira Oy:n Oulun turveammoniakkitehdashankkeen kannattavuuden parantamiseksi yhtiölle myönnetään avustusta valtioneuvoston vahvistamin ehdoin vuosina 1986—1988 yhteensä enintään 30 000 000 mk siten, että vuonna 1986 avustusta myönnetään 3 000 000 mk, vuonna 1987 14 000 000 mk ja vuonna 1988 13 000 000 mk. Avustus myönnetään niiden lainojen korkokulujen maksamiseen, jotka Kemira Oy ottaa turveammoniakkitehtaan rakentamisen rahoittamiseksi.

Vuoden 1986 menoarviossa osoitetusta kiinteästä määrärahasta on rakentamisohjelman viivästyksen vuoksi jäänyt käyttämättä yhteensä 572 798 mk.

Edellä esitetyn perusteella momentille ehdotetaan lisäystä 573 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys 573 000
1988 menoarvio 13 000 000
1987 tilinpäätös 14 000 000
1986 ” 2 427 202

49. *Kehitysalueiden tuotantotoiminnan tu-
keminen ja pienyritystoiminnan tuki* (arvio-
määräraha)

1. *Kehitysalueiden tuotantotoiminnan tuke-
minen.* Yritystoiminnan investointien ja käynnistämisen edistämiseen tarkoitettujen avustusten ennakoitua suuremman hakemusmäärän ja investointien koon kasvun vuoksi esitetään tuotantotoiminnan alueellisesta tukemisesta annetun lain (533/81) mukaisten investointi-, käynnistys- ja kehittämisavustusten myöntämisvaltuutta lisättäväksi 120 000 000 markalla. Lisävaltuuden käytöstä eri avustuksiin sekä kauppa- ja teollisuusministeriön oikeudesta muuttaa avustusten keskinäistä osuutta päättää valtioneuvosto.

Avustusten maksamiseen tarvittavien määrärahojen tarve perustuu pääasiassa aikaisempien

vuosien myöntämispäätöksiin. Avustusten vuonna 1988 tapahtuvia maksatuksia varten ehdotetaan alamomentille lisäystä 100 000 000 mk. Alamomentin loppusumma on 455 000 000 mk.	1988 II lisämenoarvioesitys	100 000 000
	1988 I lisämenoarvio	25 000 000
	1988 menoarvio	350 000 000
	1987 tilinpäätös	409 824 280
	1986 ”	336 798 242

55. Energiatalous

42. *Avustukset energiataloudellisen tutkimuksen ja koetoiminnan edistämiseen* (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja ehdotetaan muutettavaksi siten, että määrärahasta saadaan käyttää 70 000 mk avustuksena Keravan Aurinkolämpömittaus Oy:lle suoritetun tutkimuksen loppuun-

saattamisen yhteydessä tarvittaviin muutoksiin yhtiön lämmitysjärjestelmässä. Momentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.

1988 menoarvio	30 500 000
1987 tilinpäätös	29 000 000
1986 ”	21 600 000

80. Matkailun edistämiskeskus

29. *Muut kulutusmenot*

Momentille ehdotetaan lisäystä 60 000 mk rakennusten käyttömenoja varten.

1988 II lisämenoarvioesitys	60 000
1988 menoarvio	3 791 000
1987 tilinpäätös	3 658 586
1986 ”	3 427 622

85. Ulkomaankaupan edistäminen

40. *Valtionavustus viennin edistämiseen* (siirtomääräraha)

Momentilta ehdotetaan vähennettäväksi 200 000 mk vientituotteiden markkinoinnin edistämiseen myönnetyistä määrärahoista.

1988 II lisämenoarvioesitys	— 200 000
1988 menoarvio	139 000 000
1987 tilinpäätös	134 000 000
1986 ”	142 000 000

41. *Valtionavustus ulkomaankauppaa edistävälle järjestölle*

Momentille ehdotetaan lisäystä 200 000 mk valtionavustuksena Suomen Taideteollisuusyhdistykselle muotoilun tiedotuskeskuksen arviotua suurempia julkaisumenoja varten.

1988 II lisämenoarvioesitys	200 000
1988 menoarvio	11 910 000
1987 tilinpäätös	11 383 000
1986 ”	9 680 000

45. *Valtionavustus Suomen Ulkomaankauppaliitto ry:lle*

Momentille ehdotetaan lisäystä 225 000 mk valtionavustuksena Suomen Ulkomaankauppaliitto ry:n henkilöstön palkkausmenoihin.

1988 II lisämenoarvioesitys	225 000
1988 I lisämenoarvio	450 000
1988 menoarvio	15 800 000
1987 tilinpäätös	14 375 000
1986 ”	12 900 000

Päälukka 33
SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Sosiaali- ja terveysministeriö

<p>29. <i>Muut kulutusmenot</i> Momentille ehdotetaan lisäystä 700 000 mk, mikä aiheutuu lähinnä ennakoitua suuremmista toimistomenoista.</p>	<table border="0"> <tr> <td>1988 II lisämenoarvioesitys.....</td> <td style="text-align: right;">700 000</td> </tr> <tr> <td>1988 I lisämenoarvio .....</td> <td style="text-align: right;">1 500 000</td> </tr> <tr> <td>1988 menoarvio .....</td> <td style="text-align: right;">8 340 000</td> </tr> <tr> <td>1987 tilinpäätös .....</td> <td style="text-align: right;">11 410 306</td> </tr> <tr> <td>1986 ” .....</td> <td style="text-align: right;">6 436 413</td> </tr> </table>	1988 II lisämenoarvioesitys.....	700 000	1988 I lisämenoarvio	1 500 000	1988 menoarvio	8 340 000	1987 tilinpäätös	11 410 306	1986 ”	6 436 413
1988 II lisämenoarvioesitys.....	700 000										
1988 I lisämenoarvio	1 500 000										
1988 menoarvio	8 340 000										
1987 tilinpäätös	11 410 306										
1986 ”	6 436 413										

11. Tarkastuslautakunta

29. *Muut kulutusmenot*
Momentille ehdotetaan lisäystä 320 000 mk, mikä aiheutuu lautakunnan muutosta johtuvista kustannuksista ja atk-järjestelmän suunnittelusta.

1988 II lisämenoarvioesitys	320 000
1988 menoarvio	200 000
1987 tilinpäätös	167 974
1986 ”	176 761

70. *Kaluston hankinta*
Momentille ehdotetaan 300 000 mk, mikä aiheutuu muuttoon liittyvistä kalustohankinnoista.

1988 II lisämenoarvioesitys	300 000
-----------------------------------	---------

14. Tapaturmavirasto

01. *Palkkaukset (arviomääräraha)*
Hallinnonalan virkarakenteen yhtenäistämiseksi tapaturmavirastoon ehdotetaan perustettavaksi 16.12.1988 lukien sopimuspalkkainen ylijohdajan virka (S 30). Vastaavasti voidaan samasta ajankohdasta lukien lakkauttaa peruspalkkainen ylijohdajan virka (A 30). Momentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.

1988 I lisämenoarvio	80 000
1988 menoarvio	25 805 000
1987 tilinpäätös	22 504 441
1986 ”	25 064 447

15. Perhekustannusten tasaus

30. *Valtionosuus kunnille lasten kotona tapahtuvan hoidon tukemiseen (arviomääräraha)*
Momentille merkitään lisäystä 70 000 000 mk, mikä aiheutuu ennakoitua suuremmista lasten kotihoidon tuen kustannuksista.

1988 II lisämenoarvioesitys.....	70 000 000
1988 menoarvio	540 000 000
1987 tilinpäätös	346 313 115
1986 ”	177 261 105

17. Työttömyysturva

50. *Valtionosuus työttömyyskassoille* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 50 000 000 mk, mikä aiheutuu vuoden 1987 valtionosuuksien loppueristä, ennakoitua suuremmista koulutuskimenoista sekä päivärahojen arvioitua korkeammasta tasosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	50 000 000
1988 menoarvio	1 083 000 000
1987 tilinpäätös	1 060 944 987
1986 ”	966 100 921

51. *Työttömyysturvalain mukainen perusturva* (arviomääräraha)

Momentilta jää käyttämättä 183 000 000 mk, mikä ehdotetaan vähennettäväksi momentilta.

1988 II lisämenoarvioesitys ...	— 183 000 000
1988 menoarvio	1 563 000 000
1987 tilinpäätös	1 429 500 000
1986 ”	1 360 000 000

18. Sairausvakuutus

60. *Valtion osuus sairausvakuutuslaista johduttavista menoista* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 170 000 000 mk, mikä aiheutuu sairausvakuutusmenojen ja sairausvakuutusmaksukertymän tarkentuneesta arviosta.

1988 II lisämenoarvioesitys ...	170 000 000
1988 I lisämenoarvio	— 200 000 000
1988 menoarvio	1 380 000 000
1987 tilinpäätös	1 458 064 873
1986 ”	1 011 746 538

19. Eläkevakuutus

50. *Valtion osuus merimieseläkekassan menoista* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 5 600 000 mk, mikä aiheutuu ennakoitua suuremmista eläkemenoista.

1988 II lisämenoarvioesitys	5 600 000
1988 menoarvio	72 000 000
1987 tilinpäätös	69 420 249
1986 ”	61 349 340

52. *Valtion osuus yrittäjien eläkeläistä johduttavista menoista* (arviomääräraha)

Momentilta jää käyttämättä 25 000 000 mk, mikä ehdotetaan vähennettäväksi momentilta.

1988 II lisämenoarvioesitys	—25 000 000
1988 menoarvio	283 100 000
1987 tilinpäätös	316 199 312
1986 ”	328 245 208

60. *Valtion osuus kansaneläkeläistä johduttavista menoista* (arviomääräraha)

Momentilta jää käyttämättä 80 000 000 mk, mikä ehdotetaan vähennettäväksi momentilta.

1988 II lisämenoarvioesitys ...	—80 000 000
1988 I lisämenoarvio	— 210 000 000
1988 menoarvio	1 820 000 000
1987 tilinpäätös	1 240 292 779
1986 ”	592 412 720

20. Tapaturmavakuutus

53. *Valtion osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 9 200 000 mk, mikä aiheutuu tapaturmien ennakoitua suuremmasta lukumäärästä, eläkekustannusten ennakoitua suuremmasta kasvusta sekä vuoden 1987 valtion osuuden loppuerästä.

1988 II lisämenoarvioesitys	9 200 000
1988 menoarvio	33 508 000
1987 tilinpäätös	29 101 662
1986 ”	25 791 092

21. Rintamaveteraanieläkkeet

53. *Rintamaveteraanien varhaiseläke* (arviomääräraha)

Momentilta jää käyttämättä 10 000 000 mk, mikä ehdotetaan vähennettäväksi momentilta.

1988 II lisämenoarvioesitys	—10 000 000
1988 menoarvio	265 000 000
1987 tilinpäätös	343 336 424
1986 ”	306 511 571

22. Sotilasvammakorvaukset ja eräät kuntoutustoiminnan menot

50. *Sotilasvammakorvaukset* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 45 000 000 mk, mikä aiheutuu lähinnä kunnille maksettavien korvausten lisääntymisestä.

1988 II lisämenoarvioesitys	45 000 000
1988 menoarvio	1 495 500 000
1987 tilinpäätös	1 368 996 281
1986 ”	1 264 690 977

23. Muu sodista kärsineiden turva

30. *Valtion korvaus siirtoväen huoltoon* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 15 000 000 mk, mikä aiheutuu sotasiirtolaisten yhteiskunnallisen huollon korvauskäytännön oikaisemisesta ja ennakoitua suuremmista kustannuksista.

1988 II lisämenoarvioesitys	15 000 000
1988 menoarvio	17 400 000
1987 tilinpäätös	28 886 000
1986 ”	14 100 000

27. Kunnallinen toimeentuloturva

30. *Valtionosuus kunnille toimeentuloturvan kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 20 000 000 mk, mikä aiheutuu ennakoitua suuremmista toimeentuloturvan kustannuksista.

1988 II lisämenoarvioesitys	20 000 000
1988 menoarvio	531 270 000
1987 tilinpäätös	524 296 378
1986 ”	398 832 393

28. Muu toimeentuloturva

51. <i>Invalidiraha</i> (arviomääräraha)	1988 II lisämenoarvioesitys.....	—4 000 000
Momentilta jää käyttämättä 4 000 000 mk,	1988 menoarvio.....	102 500 000
mikä ehdotetaan vähennettäväksi momentilta.	1987 tilinpäätös.....	94 406 431
	1986 ”.....	93 672 295

32. Kuntien järjestämät sosiaalipalvelut

30. *Valtionosuus kunnille sosiaalipalvelujen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 144 000 000 mk, mistä 100 000 000 mk aiheutuu ennakoitua suuremmista käyttökustannuksista ja 44 000 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksesta.

1988 II lisämenoarvioesitys....	144 000 000
1988 I lisämenoarvio.....	365 176 000
1988 menoarvio.....	5 136 545 000
1987 tilinpäätös.....	4 839 348 712
1986 ”.....	4 259 172 414

36. *Valtionavustus pääkaupunkiseudun kunnille eräiden päiväkotihankkeiden kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentilta jää käyttämättä 1 300 000 mk, mikä ehdotetaan vähennettäväksi momentilta.

1988 II lisämenoarvioesitys.....	—1 300 000
1988 menoarvio.....	3 184 000
1987 tilinpäätös.....	—
1986 ”.....	—

33. Yksityisten yhteisöjen sosiaalipalvelut

51. *Valtionavustus yksityisten sosiaalihuollon palvelujen tuottajien käyttökustannuksiin*

Momentille ehdotetaan lisäystä 1 000 000 mk, josta 300 000 mk Kuntokallio-Säätiön ylläpitämän vanhustyön koulutus- ja tutkimuskeskuksen avustamiseen, 400 000 mk Kuurojen Liitto ry:lle kuurojen maailmankongressin järjestämisestä aiheutuneiden tappioiden kattami-

seen ja 300 000 mk Epilepsiasäätiölle vuodelle 1988 syntyvän alijäämän kattamiseen.

1988 II lisämenoarvioesitys.....	1 000 000
1988 menoarvio.....	40 900 000
1987 tilinpäätös.....	44 779 290
1986 ”.....	34 222 850

57. Lomatoiminta

30. *Valtionosuus kunnille maatalousyrittäjien lomituspalvelujen ja pienyrittäjien vuosilomajärjestelmän hallintomenoihin* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 8 000 000 mk ennakoitua suurempien kustannusten johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys.....	8 000 000
1988 menoarvio.....	29 200 000
1987 tilinpäätös.....	30 377 358
1986 ”.....	23 579 586

40. *Valtion korvaus maatalousyrittäjien vuosilomalomituksen kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 45 000 000 mk ennakoitua suurempien kustannusten johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys.....	45 000 000
1988 menoarvio.....	568 000 000
1987 tilinpäätös.....	564 487 262
1986 ”.....	492 239 641

41. *Valtion korvaus maatalousyrittäjien sijaisapulomituksen kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 14 000 000 mk ennakoitua suurempien kustannusten johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys.....	14 000 000
1988 menoarvio.....	226 000 000
1987 tilinpäätös.....	214 496 689
1986 ”.....	185 532 706

42. *Valtion korvaus pienyritysten vuosilomajärjestelmän kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 1 200 000 mk ennakoitua suurempien kustannusten johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	1 200 000
1988 I lisämenoarvio	4 500 000
1988 menoarvio	22 032 000
1987 tilinpäätös	25 305 900
1986 ”	18 800 000

43. *Valtion korvaus maatalousyrittäjien viikkovapaatoiminnan kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 6 000 000 mk ennakoitua suurempien kustannusten johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	6 000 000
1988 menoarvio	37 000 000
1987 tilinpäätös	37 624 190
1986 ”	28 355 152

60. Lääkintöhallitus

29. *Muut kulutusmenot*

Momentille ehdotetaan lisäystä 500 000 mk, mikä aiheutuu muuttokustannuksista ja vuokramenojen lisääntymisestä.

1988 II lisämenoarvioesitys	500 000
1988 I lisämenoarvio	900 000
1988 menoarvio	14 130 000
1987 tilinpäätös	13 017 869
1986 ”	11 522 042

65. Kansanterveyslaitos

28. *Yleisen rokotusohjelman mukaiset rokotteet ja tutkimusaineet* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 3 000 000 mk, mikä aiheutuu yleisissä rokotusohjelmissä käytettävien rokotteiden arvioitua suuremmasta kulutuksesta.

1988 II lisämenoarvioesitys	3 000 000
1988 menoarvio	13 500 000
1987 tilinpäätös	14 900 000

ton sekä Kuopion työsuojelupiirin laajennushankkeen suunnittelua varten. Hankkeeseen liittyy myös työterveyslaitokselle vuokrattava Kuopion alueterveyslaitoksen laboratorio- ja koe-eläintilojen hyötyalaltaan noin 510 m² suuruinen laajennus. Hankkeen hyötypinta-ala on yhteensä noin 2 030 m², josta kansanterveyslaitoksen osuus on noin 1 300 m². Kokonaiskustannusarvio on noin 30 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	2 500 000
1988 I lisämenoarvio	1 300 000
1988 menoarvio	13 850 000
1987 tilinpäätös	32 500 000
1986 ”	22 500 000

74. *Talorakennukset* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 2 500 000 mk kansanterveyslaitoksen Kuopiossa sijaitsevan ympäristöhygienian ja toksikologian osas-

78. Kuntien järjestämä kansanterveystyö

30. *Valtionosuus kunnille kansanterveystyön käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 42 000 000 mk, mistä 10 000 000 mk aiheutuu ennakoitua suuremmista käyttökustannuksista ja 32 000 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksesta.

1988 II lisämenoarvioesitys	42 000 000
1988 I lisämenoarvio	127 600 000
1988 menoarvio	3 968 799 000
1987 tilinpäätös	3 739 063 646
1986 ”	3 312 744 841

31. *Valtionosuus kunnille kansanterveys-työn perustamiskustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 22 000 000 mk, mikä aiheutuu hyväksytyjen hankkeiden toteuttamisajankohdan muutoksista.

1988 II lisämenoarvioesitys	22 000 000
1988 menoarvio	74 600 000
1987 tilinpäätös	54 383 746
1986 ”	76 105 927

38. *Valtionosuuden ja valtion korvauksen loppuerät kunnille kansanterveystyön eräisiin käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 680 000 mk, mikä aiheutuu ennakoitua suuremmista ennen vuotta 1984 aiheutuneiden käyttökustannusten valtionosuuksien ja valtion korvausten loppueristä.

1988 II lisämenoarvioesitys	680 000
1988 menoarvio	500 000
1987 tilinpäätös	4 416 490
1986 ”	48 887 736

79. Kuntien järjestämä erikoissairaanhoito

30. *Valtionosuus kunnille erikoissairaanhoiton käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 86 000 000 mk, mistä 40 000 000 mk aiheutuu ennakoitua suuremmista käyttökustannuksista ja 46 000 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksesta.

1988 II lisämenoarvioesitys	86 000 000
1988 I lisämenoarvio	290 900 000
1988 menoarvio	4 535 418 000
1987 tilinpäätös	4 450 853 640
1986 ”	4 074 044 880

32. *Valtion maksuosuus yliopistollisten keskussairaaloitten käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 50 000 000 mk ennakoitua suurempien kustannusten johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	50 000 000
1988 menoarvio	320 000 000
1987 tilinpäätös	350 592 743
1986 ”	295 282 135

33. *Valtion maksuosuus yliopistollisten keskussairaaloiden kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 35 000 000 mk ennakoitua suurempien kustannusten johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	35 000 000
1988 menoarvio	21 700 000
1987 tilinpäätös	37 815 642
1986 ”	24 973 159

34. *Valtion korvaus erikoissairaanhoitolaitoksille mielentilatutkimuspotilaiden sekä valtion täydellisessä huollossa olevien potilaiden hoitoon* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 3 000 000 mk ennakoitua suurempien kustannusten johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	3 000 000
1988 menoarvio	13 000 000
1987 tilinpäätös	14 093 169
1986 ”	10 059 106

37. *Valtionavustus koulutus- ja tutkimuskeskuksen perustamiskustannuksiin* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan 500 000 mk valtionavustuksen maksamiseksi Oulun yliopistolliselle keskussairaallalle keskussairaalan yhteyteen perustettavan WHO:n Collaborating Centerin toimitilojen suunnittelusta aiheutuviin kustannuksiin.

Oulun yliopiston kliinisen kemian laitos on nimetty WHO:n Collaborating Centeriksi vuosiksi 1989—1992. Tarkoituksena on, että Oulun yliopistollinen keskussairaala rakentaa koulutus- ja tutkimuskeskukselle toimitilat ja sosiaali- ja terveysministeriö maksaa perus-

tamiskustannuksiin 5 300 000 mk valtionavustusta. Edelleen tarkoituksena on, että Oulun yliopisto vastaa koulutus- ja tutkimuskeskuksen perusrahoituksesta ja että sosiaali- ja terveysministeriö sekä ulkoasiainministeriö osoit-

tavat keskuksen eri hankkeisiin rahoitusta, mihin ulkoasiainministeriö käyttää kehitysyhteistyövaroja.

1988 II lisämenoarvioesitys 500 000

88. Kunnallinen alkoholitarkastus

30. *Valtionosuus kunnille alkoholitarkastajien toiminnasta aiheutuviin käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 50 000 mk, mikä aiheutuu enintään kahdeksan uuden sivuviran perustamisesta vuonna 1988.

1988 II lisämenoarvioesitys 50 000

1988 menoarvio 7 155 000

1987 tilinpäätös 6 407 589

1986 ” 6 065 960

89. Raittiustyö

31. *Valtionosuus kunnille raittiustyötä tekevien palkkausmenoihin* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 1 100 000 mk, mikä aiheutuu palvelussuhteen ehtojen tarkistuksesta ja tarkentuneista arvioista.

1988 II lisämenoarvioesitys 1 100 000

1988 menoarvio 14 000 000

1987 tilinpäätös 13 961 550

1986 ” 11 824 343

92-95. Raha-automaattiyhdistyksen tuoton käyttö

Raha-automaattiasetuksen 29 §:n 1 momentin mukainen jaettava määrä osoittautui 84 128 939 mk kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa arvioitua 435 141 000 markan määrää suuremmaksi. Tulo- ja menoarvion lukuryhmän perustelujen mukaan momenteille osoitetu arviomäärärahoja voidaan valtioneuvoston harkinnan mukaan ylittää momentille 12.33.92 kertyviä tuloja vastaavasti. Tämän

mukaisesti valtioneuvosto on 4.2.1988 ja 12.5.1988 tekemillään päätöksillä jakanut avustuksina tämän yhteensä 519 269 939 markan määrän. Momenttien 33.92.50, 93.50, 93.51, 93.52, 94.50 ja 95.50 määrärahat ehdotetaan tarkistettaviksi valtioneuvoston päätösten mukaisesti. Vastaavat tulot on merkitty momentille 12.33.92.

92. Kansanterveyden edistäminen

50. *Avustus yksityisille yhteisöille kansanterveystyön kustannuksiin* (arviomääräraha)

Lukuryhmän perusteluihin viitaten momentille ehdotetaan lisäystä 12 494 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys 12 494 000

1988 menoarvio 104 108 000

1987 tilinpäätös 89 342 000

1986 ” 78 397 000

93. Eräiden sosiaalipalvelujen avustaminen

50. <i>Avustus yksityisille yhteisöille lasten ja nuorten huollon kustannuksiin</i> (arviomääräraha)	1988 II lisämenoarvioesitys	21 936 939
Lukuryhmän perusteluihin viitaten momentille ehdotetaan lisäystä 8 085 000 mk.	1988 menoarvio	69 242 000
	1987 tilinpäätös	53 384 732
	1986 ”	43 667 693

1988 II lisämenoarvioesitys	8 085 000
1988 menoarvio	50 252 000
1987 tilinpäätös	42 316 000
1986 ”	30 552 000

51. <i>Avustus yksityisille yhteisöille vanhusten huollon kustannuksiin</i> (arviomääräraha)	1988 II lisämenoarvioesitys	40 722 000
Lukuryhmän perusteluihin viitaten momentille ehdotetaan lisäystä 21 936 939 mk.	1988 menoarvio	124 000 000
	1987 tilinpäätös	123 948 000
	1986 ”	88 481 000

52. *Avustus yksityisille yhteisöille vammaisten huollon kustannuksiin* (arviomääräraha)
Lukuryhmän perusteluihin viitaten momentille ehdotetaan lisäystä 40 722 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	40 722 000
1988 menoarvio	124 000 000
1987 tilinpäätös	123 948 000
1986 ”	88 481 000

94. Lomanviettomahdollisuuksien edistäminen

50. <i>Avustus yksityisille yhteisöille lomatoiminnan kustannuksiin</i> (arviomääräraha)	1988 II lisämenoarvioesitys	665 000
Lukuryhmän perusteluihin viitaten momentille ehdotetaan lisäystä 665 000 mk.	1988 menoarvio	67 538 000
	1987 tilinpäätös	64 318 000
	1986 ”	58 057 000

95. Suuronnettomuuksiin varautuminen

50. <i>Avustus yksityisille yhteisöille suuronnettomuuksiin varautumisesta aiheutuviin kustannuksiin</i> (arviomääräraha)	1988 II lisämenoarvioesitys	226 000
Lukuryhmän perusteluihin viitaten momentille ehdotetaan lisäystä 226 000 mk.	1988 menoarvio	2 901 000
	1987 tilinpäätös	2 518 000
	1986 ”	2 051 000

Pääloukka 34

TYÖVOIMAMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Työvoimaministeriö

27. *Automaattinen tietojen käsittely*
Momentille ehdotetaan lisäystä 1 650 000 mk, josta 150 000 mk aiheutuu työllisyyslain seurantaan liittyvän tilastorekisterin perustamisesta ja työvelvollisuusrekisterin kustannuksista

ta sekä 1 500 000 mk työnvälityksen atk-projektin ennakoitua suuremmista kustannuksista. Mainittua työnvälityksen atk-projektiin tarkoitettua määrärahaa ei saa käyttää tietopalvelun kehittämistehtäviin.

1988 II lisämenoarvioesitys	1 650 000
1988 menoarvio	20 400 000
1987 tilinpäätös	17 832 827
1986 ”	10 853 097

29. Muut kulutusmenot

Momentille ehdotetaan lisäystä 2 400 000 mk, josta 400 000 mk aiheutuu rakennusten käyttömenojen kasvusta ja 2 000 000 mk yri-

tys-, yhteisö- ja yksityissektoriin suuntautuvas-
ta työllisyyslain tiedotuskampanjasta.

1988 II lisämenoarvioesitys	2 400 000
1988 I lisämenoarvio	2 150 000
1988 menoarvio	22 000 000
1987 tilinpäätös	19 739 847
1986 ”	17 170 637

06. Työvoima-asiain piiri- ja paikallishallinto

01. Palkkaukset (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 6 897 000 mk lähinnä palvelussuhteen ehtojen tarkistami-
sen johdosta.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:	mk
Perus- ja sopimuspalkkaisten virkamiesten palkkaukset	3 897 000
Tilapäisten virkamiesten palkkaukset	1 700 000
Työsopimussuhteisten henkilöiden palkkaukset	800 000
Sosiaaliturvamaksu	500 000
Yhteensä	6 897 000

Lisäperustelut:

Viitaten vuoden 1986 tulo- ja menoarvion luvun 34.06 perusteluihin ehdotetaan peruspalkkaisten virkamiesten palkkauksiin lisäystä 22 600 mk neljän viran perustamiseksi 16.12.1988 lukien johtotehtäviä varten. Vastaavasti voidaan peruspalkkaisten virkamiesten palkkauksista vähentää 13 800 mk neljän viran lakkauttamiseksi samasta ajankohdasta lukien vastaavalta tehtävälta.

1988 II lisämenoarvioesitys	6 897 000
1988 I lisämenoarvio	103 000
1988 menoarvio	217 144 000
1987 tilinpäätös	193 528 155
1986 ”	159 254 114

09. Neuvottelu- ja toimikunnat

Momentille ehdotetaan lisäystä 450 000 mk lähinnä työllisyyslain toteuttamisen aiheuttaman työvoimatoimikuntien kokoontumistarpeen kasvun johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	450 000
1988 menoarvio	4 958 000
1987 tilinpäätös	4 260 714
1986 ”	2 577 365

29. Muut kulutusmenot

Momentille ehdotetaan lisäystä 4 200 000 mk puhelinmenojen ja alueellisten työpaikka-
luetteloiden painatusmenojen kasvun johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	4 200 000
1988 I lisämenoarvio	2 000 000
1988 menoarvio	57 700 000
1987 tilinpäätös	52 968 708
1986 ”	47 950 792

63. Ammatinvalinnanohjauksen erityismenot

Momentille ehdotetaan lisäystä 200 000 mk toimiehtosopimuslaitosten palkkauskustannusten nousun johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	200 000
1988 menoarvio	8 750 000
1987 tilinpäätös	7 127 410
1986 ”	6 814 860

70. Kaluston hankkiminen (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 90 000 mk uusien palvelupisteiden sekä muilta hallinnon-
aloilta siirtyneiden toimihenkilöiden kalusto- ja konttorikonehankintoja varten.

1988 II lisämenoarvioesitys	90 000
1988 I lisämenoarvio	100 000
1988 menoarvio	16 500 000
1987 tilinpäätös	20 650 000
1986 ”	12 290 000

20. Työvoiman liikkuvuuden edistäminen

50. Työvoiman alueellisen liikkuvuuden edistäminen (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 8 000 000 mk työvoiman liikkuvuuden lisääntymisen ja avustusmäärien ja -muotojen muuttumisen johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	8 000 000
1988 menoarvio	22 000 000
1987 tilinpäätös	21 472 493
1986 ”	16 561 627

50. Työllisyyden hoito

02. Palkkaukset (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 99 400 000 mk, josta 95 000 000 mk työllisyyslain 18—19 §:n mukaisten velvoitteiden toteuttamisesta aiheutuviin palkkauskustannuksiin sekä enintään 4 400 000 mk momentin käyttösuunnitelman kohdan Muut menot mukaisiin kustannuksiin.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:	mk
Valtion työtehtävät	88 900 000
Sosiaaliturvamaksu	6 100 000
Muut menot (enintään)	4 400 000
Yhteensä	99 400 000

1988 II lisämenoarvioesitys	99 400 000
1988 I lisämenoarvio	35 000 000
1988 menoarvio	369 000 000
1987 tilinpäätös	347 850 679
1986 ”	322 670 015

30. Valtionosuus kunnille ja kuntainliitoille työttömyyden lieventämiseen (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 210 000 000 mk työllisyyslain 17—19 §:n velvoitteiden toteuttamista varten. Kun momentilta jää käyttämättä harkinnanvaraiseen työllistämiseen osoitettuja määrärahoja 30 000 000 mk, momentille ehdotetaan lisäystä 180 000 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	180 000 000
1988 I lisämenoarvio	35 000 000
1988 menoarvio	761 000 000
1987 tilinpäätös	706 200 000
1986 ”	675 000 000

50. Työllisyyskoulutuksen koulutus- ja erityistuki (arviomääräraha)

Momentin perusteluja ehdotetaan muutettavaksi siten, että työllisyyskoulutuksessa olevan keskimäärin 16 500 oppilaan lisäksi voidaan

työllisyyskoulutusta vastaavin eduin muuhun ammatilliseen koulutukseen käyttää enintään 500 oppilaspaikkaa. Momentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.

1988 menoarvio	384 300 000
1987 tilinpäätös	355 254 864
1986 ”	326 448 625

61. Valtionapu työttömyyden lieventämiseen (arviomääräraha)

Momentilta ehdotetaan vähennettäväksi 114 000 000 mk työllisyyslain 18—19 §:n velvoitteiden toteuttamiseen osoitetusta määrärahasta.

1988 II lisämenoarvioesitys ...	— 114 000 000
1988 I lisämenoarvio	— 53 000 000
1988 menoarvio	540 000 000
1987 tilinpäätös	372 500 000
1986 ”	353 000 000

62. Työllisyysperusteinen valtionapu investointeihin (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 25 000 000 mk käytettäväksi lähinnä työllisyyslain 19 §:n tarkoittamilla vaikeilla työttömyysalueilla.

1988 II lisämenoarvioesitys	25 000 000
1988 I lisämenoarvio	15 000 000
1988 menoarvio	200 000 000
1987 tilinpäätös	147 500 000
1986 ”	180 160 000

63. Rakennemuutosten aiheuttamien häiriöiden lieventäminen (siirtomääräraha)

Momentin määräraha ehdotetaan muutettavaksi siirtomäärärahaksi.

1988 I lisämenoarvio	63 000 000
----------------------------	------------

77. *Sijoitusmenot työllisyyden turvaamiseksi*
(arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 106 000 000 mk investointien lisäämiseksi lähinnä työllisyyslain 19 §:n tarkoittamilla työttömyysalueilla.

1988 II lisämenoarvioesitys	106 000 000
1988 I lisämenoarvio	20 000 000
1988 menoarvio	390 000 000
1987 tilinpäätös	456 633 418
1986 ”	474 466 047

99. Työvoimaministeriön hallinnonalan muut menot

23. *Siviilipalvelusmiesten työllistäminen* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 1 500 000 mk siviilipalvelusmiesten koulutuskustannuksiin, kertausharjoituksia korvaavan palveluksen kustannuksiin ja matkakustannuksiin.

1988 II lisämenoarvioesitys	1 500 000
1988 I lisämenoarvio	1 800 000
1988 menoarvio	3 600 000
1987 tilinpäätös	4 446 781
1986 ”	65 945

Pääloukka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

11. Ympäristönsuojelun yleinen edistäminen

62. *Saariston ympäristöhoitoavustukset*
(siirtomääräraha)

Momentilta ehdotetaan vähennettäväksi ehdollisena myönnetty 100 000 markan määräraha avustuksena Kaukosalon kalastuskunnalle siirtona momentille 35.99.50.

1988 II lisämenoarvioesitys	— 100 000
1988 menoarvio	650 000
1987 tilinpäätös	550 000
1986 ”	530 000

12. Jätehuolto ja ilmansuojelu

65. *Jätteiden yleisten käsittelypaikkojen perustamis- ja kunnostamisinvestointien korkotuki* (arviomääräraha)

Momentin perustelija ehdotetaan muutettavaksi siten, että luottolaitokset saisivat vuonna 1988 myöntää jätteiden yleisten käsittelypaikkojen perustamiseen ja kunnostamiseen korko-

tukilainoja enintään 50 000 000 mk. Momentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.

1988 menoarvio	3 000 000
1987 tilinpäätös	941 458
1986 ”	656 608

15. Luonnonsuojelu ja luonnon virkistyskäyttö

43. *Maa-aineslain mukaiset korvaukset (siirtomääräraha)*

Momentilta ehdotetaan vähennettäväksi 1 000 000 mk maa-aineslain (555/81) siirtymäsäännösten nojalla maksettavien korvausten arvioitua vähäisemmän määrän johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	—1 000 000
1988 menoarvio	1 000 000
1987 tilinpäätös	2 000 000
1986 ”	3 000 000

70. *Luonnonsuojelualueiden kalustohankinnat (siirtomääräraha)*

Momentille ehdotetaan lisäystä 400 000 mk veneen hankkimiseksi Saaristomeren kansallispuistoon.

1988 II lisämenoarvioesitys	400 000
1988 menoarvio	1 320 000
1987 tilinpäätös	1 125 000
1986 ”	450 000

25. Vesi- ja ympäristöhallinto

29. *Muut kulutusmenot*

Momentille ehdotetaan lisäystä 900 000 mk lisääntyneiden tehtävien aiheuttamia toimisto- ja muita kulutusmenoja varten.

1988 II lisämenoarvioesitys	900 000
1988 I lisämenoarvio	350 000
1988 menoarvio	48 660 000
1987 tilinpäätös	46 013 769
1986 ”	42 801 583

Momentilta ehdotetaan vähennettäväksi 2 000 000 mk teollisuuden korkotukilainojen arvioitua vähäisemmän määrän johdosta.

1988 II lisämenoarvioesitys	—2 000 000
1988 menoarvio	7 000 000
1987 tilinpäätös	4 479 225
1986 ”	4 954 340

40. *Teollisuuden vesiensuojeluinvestointien korkotuki (arviomääräraha)*

74. *Talonrakennukset (siirtomääräraha)*
Momentille ehdotetaan lisäystä 1 350 000 mk.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:

Hanke	Hyöty- ala m ²	Kustannusarvio 1000 mk mk/m ²		Myönnetty mk	Ehdotetaan mk
1. Vesi- ja ympäristöhallinnon Helsingin vesilaboratorio ja varastotilat, Helsinki	4 081	45 800	11 223	30 000 000	950 000
6. Kokkolan vesi- ja ympäristöpiirin laboratorio, Kokkola	460	4 840	10 522	—	400 000
				<hr/> Yhteensä	<hr/> 1 350 000

1988 II lisämenoarvioesitys	1 350 000
1988 menoarvio	8 500 000
1987 tilinpäätös	23 700 000
1986 ”	4 700 000

30. Kaavoitus- ja rakennustoimi

90. Pohjan Ruukkiteollisuus Oy:n tukeminen (siirtomääräraha)

Ehdotetaan, että valtio antaisi sitoumuksen Pohjan Ruukkiteollisuus Oy:n ottamien enintään 11 910 000 markan pitkäaikaisten lainojen korkojen ja lyhennysten maksamisesta, ehdolla, että Pohjan Ruukkiteollisuus Oy huolehtii ottamiensa lyhytaikaisten lainojen maksamisesta sekä Fiskarsin ja Billnäsin ruukinalueiden rakennusten korjaustoimenpiteistä vahvistettavan ohjelman mukaisesti.

Momentille ehdotetaan 6 000 000 mk käytettäväksi avustuksena Pohjan Ruukkiteollisuus Oy:lle yhtiön vuosina 1988—91 suoritettavien lainojen korkojen ja lyhennysten maksamista varten.

Vuoden 1986 II lisämenoarviossa momentille 35.30.34 myönnetystä avustusmäärärahasta Pohjan kunnalle jäljellä oleva 4 128 669 mk on tarkoitus peruuttaa.

1988 II lisämenoarvioesitys 6 000 000

40. Asuntohallitus

29. Muut kulutusmenot

Momentille ehdotetaan lisäystä 200 000 mk, mikä aiheutuu lähinnä asumistuen ja lainoituksen tietojärjestelmien ylläpidon sekä asumistuen ylimääräisen tarkistamisen aiheuttamista kustannuksista.

1988 II lisämenoarvioesitys	200 000
1988 menoarvio	11 200 000
1987 tilinpäätös	9 865 298
1986 ”	9 376 935

45. Asuntotoimi

54. Asumistuki (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 75 000 000 mk, mikä aiheutuu lähinnä ennakoitua suuremmasta tuen saajien määrästä sekä peruskoron korotuksen johdosta tehdystä asumistukien ylimääräisestä tarkistuksesta 1.9.1988 lukien.

1988 II lisämenoarvioesitys	75 000 000
1988 menoarvio	615 000 000
1987 tilinpäätös	539 246 197
1986 ”	592 557 969

99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut menot

50. Eräät valtionavut

Momentin 35.11.62 perusteluihin viitaten momentille ehdotetaan lisäystä 100 000 mk.

1988 II lisämenoarvioesitys	100 000
1988 menoarvio	25 000

Pääluokka 36 VALTIONVELKA

03. Ulkomaisen velan korko

90. Ulkomaisen velan korko (arviomääräraha)

Vuoden 1987 loppuvuoden lainanoton korkotason sekä vuoden 1988 lainojen ehtojen johdosta korkomenot nousevat 85 838 000 mk arvioitua suuremmiksi. Toisaalta lainojen ennaikaiset takaisinmaksut ja valuutanvaihdot pienentävät korkomenoja 25 097 000 mk. Valuuttakurssien muuttumisen johdosta arvioidaan lisäksi säästyvän 26 726 000 mk. Edellä olevan johdosta momentille merkitään lisäystä 34 000 000 mk.

Muutokset käyttösuunnitelmaan:	mk
Lainavaluutan nimi	
Dollarilainat	123 997 000
Puntalainat	7 981 000
Norjankruunulainat	— 16 000
Saksanmarkkalainat	— 875 000
Floriinilainat	— 13 051 000
Belgianfrangilainat	4 612 000
Luxemburginfrangilainat ..	13 114 000
Sveitsinfrangilainat	— 2 392 000
Ranskanfrangilainat	48 694 000
Jenilainat	25 649 000
ECU-lainat	— 4 731 000
Kuwaitindinaarilainat	9 582 000
Muiden valuuttojen määräiset lainat	— 178 564 000
Yhteensä	34 000 000

1988 II lisämenoarvioesitys	34 000 000
1988 menoarvio	2 341 000 000
1987 tilinpäätös	2 084 154 277
1986 ”	2 293 499 184

09. Muut menot valtionvelasta

21. Palkkiot ja muut menot valtionvelasta (arviomääräraha)

Vuoden 1988 ulkomaisen lainanoton arvioidua korkeampien liikkeeseenlaskukustannuksien sekä lainojen ennaikaisten takaisinmaksujen johdosta menojen arvioidaan lisääntyvän 40 600 000 mk. Toisaalta kotimaisten lainojen liikkeeseenlaskupalkkioista arvioidaan säästyvän 12 300 000 mk verollisten yleisöobligaatiolainojen liikkeeseenlaskettavan määrän arvioidun pienenemisen johdosta. Edellä olevan johdosta momentille ehdotetaan lisäystä 28 300 000 mk.

Muutokset käyttösuunnitelmaan:	mk
Menot ulkomaisista lainoista:	
Liikkeeseenlaskukustannukset	16 800 000
Asiamiespalkkiot	2 300 000
Muut menot	21 500 000
Menot kotimaisista lainoista:	
Liikkeeseenlaskupalkkiot ..	— 12 300 000
Yhteensä	28 300 000
1988 II lisämenoarvioesitys	28 300 000
1988 I lisämenoarvio	—57 700 000
1988 menoarvio	262 845 000
1987 tilinpäätös	307 910 507
1986 ”	267 716 106

Edellä esitetyn nojalla ehdotetaan,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä seuraavat lisäykset ja muutokset vuoden 1988 tulo- ja menoarvioon.

Muutoksia vuoden 1988 tulo- ja menoarvioon

TULOT

Osasto 11

mk

11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	3 982 000 000
01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot	620 000 000
01. Tulo- ja varallisuusvero, lisäystä	610 000 000
03. Perintö- ja lahjaverot, lisäystä	30 000 000
04. Arpajaisvero, vähennystä	—20 000 000
04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut	2 023 000 000
01. Liikevaihtovero, lisäystä	1 930 000 000
02. Eräistä vakuutusmaksuista suoritettava vero, lisäystä	80 000 000
03. Apteekkimaksut, lisäystä	13 000 000
06. Tuonnin perusteella kannettavat verot ja maksut	123 000 000
01. Tuontitulli, lisäystä	100 000 000
02. Tuontimaksut, lisäystä	23 000 000
08. Valmisteverot	341 000 000
01. Tupakkaverot, lisäystä	40 000 000
03. Olutvero, lisäystä	160 000 000
04. Alkoholijuomaverot, lisäystä	150 000 000
05. Virvoitusjuomaverot, lisäystä	15 000 000
06. Elintarviketuotteiden valmisteverot, lisäystä	20 000 000
11. Lannoitevero, vähennystä	—35 000 000
13. Rehuseosvero, vähennystä	—9 000 000
10. Muut verot	675 000 000
01. Leimaverot, lisäystä	420 000 000
03. Auto- ja moottoripyörävero, lisäystä	240 000 000
04. Moottoriajoneuvovero, lisäystä	15 000 000

19. Muut veronluonteiset tulot	200 000 000
01. Oy Alko Ab:n ylijäämä, lisäystä	200 000 000

Osasto 12

12. SEKALAISET TULOT	480 654 939
25. Oikeusministeriön hallinnonala	18 000 000
01. Tuomioistuintulot, lisäystä	9 000 000
31. Yksityisoikeudellisista tiedoksiannoista kertyvät tulot, lisäystä	1 800 000
47. Ulosottomaksut, lisäystä	1 200 000
50. Vankeinhoitolaitoksen tulot, lisäystä	6 000 000
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	4 000 000
06. Väestökirjanpidon tulot, lisäystä	4 000 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	40 000 000
99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä	40 000 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	26 000
54. Pankkitarkastusviraston tulot, lisäystä	26 000
29. Opetusministeriön hallinnonala	30 000 000
99. Opetusministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä	30 000 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	650 000
12. Valtion siementarkastuslaitoksen tulot, lisäystä	500 000
15. Valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitoksen tulot, lisäystä	150 000
31. Liikenneministeriön hallinnonala	41 200 000
40. Autorekisterikeskuksen tulot, lisäystä	5 300 000
47. Lentoliikenteen ja lentoasemien kiinteistöjen tulot, lisäystä	35 900 000
32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala	2 650 000
32. Patenti- ja rekisterihallituksen maksullisen palvelutoiminnan tulot, lisäystä	1 500 000
40. Geologian tutkimuskeskuksen tulot, lisäystä	1 150 000
33. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonala	344 128 939
92. Raha-automaattiyhdistyksen tuotto, lisäystä	84 128 939
98. Valtionapujen palautukset, lisäystä	260 000 000

Osasto 13

13. KORKO- JA OSINKOTULOT SEKÄ OSUUS VALTION RAHALAITOSTEN VOITOSTA	213 000 000
01. Korkotulot	190 000 000
07. Korot talletuksista, lisäystä	250 000 000
08. Korot obligaatioista, vähennystä	—60 000 000
03. Osinkotulot	23 000 000
01. Osinkotulot valtionenemmistöisistä osakeyhtiöistä, lisäystä	23 000 000

Osasto 14

14. VALTION LIIKEYRITYKSET	58 500 000
04. Posti- ja telelaitos	
01. Postitoimen tulot, lisäystä	82 000 000
02. Teletoimen tulot, lisäystä	60 000 000
Käyttötulot yhteensä	142 000 000
Käyttömenot (31.94.01-12)	90 500 000
	Käyttötalouden rahoituskate, lisäystä
	51 500 000
05. Posti- ja telelaitoksen konepajat	
02. Turun Asennuspajan tulot, lisäystä	18 000 000
Käyttömenot (31.95.22)	17 000 000
	Käyttötalouden rahoituskate, lisäystä
	1 000 000
20. Puolustusministeriön alainen teollisuus- ja liiketoiminta	
02. Vammaskosken tehtaan tulot, lisäystä	12 000 000
Käyttömenot (27.90.22)	6 000 000
	Käyttötalouden rahoituskate, lisäystä
	6 000 000
45. Metsähallituksen metsät	
01. Metsähallituksen metsien käyttötulot, lisäystä	20 000 000
Käyttömenot (30.95.21)	20 000 000
	Käyttötalouden rahoituskate, lisäystä
	—

Osasto 15

15. LAINAT	—2 620 000 000
02. Valtion lainanotto	—2 620 000 000
01. Nettolainanotto, vähennystä	—2 620 000 000

Lisäys tuloihin: 2 114 154 939

MENOT

Pääluokka 21

mk

21. TASAVALLAN PRESIDENTTI	2 250 000
02. Tasavallan Presidentin kanslia (010)	2 250 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	2 250 000

Pääluokka 22

22. EDUSKUNTA	5 200 000
02. Eduskunnan kanslia (010)	5 200 000
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha), lisäystä	5 200 000

Pääluokka 23

23. VALTIONEUVOSTO	625 000
01. Valtioneuvosto (010)	600 000
20. Matkat (arviomääräraha), lisäystä	600 000
25. Valtioneuvoston edustus- ja virkahuoneistot (050)	25 000
23. Säätyalon väliaikainen hallinto, lisäystä	25 000

Pääluokka 24

24. ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	114 654 000
01. Ulkoasiainministeriö (030)	9 310 000
22. Kansainvälinen tiedotustoiminta (siirtomääräraha), lisäystä	670 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	4 500 000
70. Kaluston hankkiminen (siirtomääräraha), lisäystä	4 140 000

10. Edustustot (030)	—2 500 000
10. Kiinteistöjen käyttö ja kunnossapito (arviomääräraha), vähennystä	—2 000 000
29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), vähennystä	— 500 000
20. Ulkoasiainhallinnon palkkausmenot (030)	—7 986 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), vähennystä.....	—7 986 000
30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö (040)	54 000 000
68. Kehitysluotot, korkotuki ja vientitakuukorvaukset (siirtomääräraha) ha)	54 000 000
99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot (030)	61 830 000
22. Suomalaisen valvontajoukkojen ylläpitomenot (siirtomääräraha), lisäystä	61 720 000
51. Häädänalaisten Suomen kansalaisten avustaminen (arviomääräraha), lisäystä	110 000

Pääluokka 25

25. OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	44 960 000
01. Oikeusministeriö (070)	500 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	500 000
30. Tuomiokunnat (090)	6 360 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	6 360 000
31. Raastuvanoikeudet ja maistraatit	6 500 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	6 500 000
40. Erityistuomioistuimet (090)	—1 500 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), vähennystä.....	—1 500 000
45. Eräät oikeudenhoidomenot (090)	9 000 000
50. Maksuton oikeudenkäynti (arviomääräraha), lisäystä	9 000 000
47. Ulosottovirastot (090)	6 200 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	6 200 000
50. Vankeinhoitolaitos (100)	17 500 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	9 000 000
21. Vankien huolto ja koulutus (arviomääräraha), lisäystä	3 000 000
23. Työtoiminta (arviomääräraha), lisäystä	4 000 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	800 000
51. Valtionapu muun kriminaalihuoltotyön suorittamiseen, lisäystä	700 000

99. Oikeusministeriön hallinnonalan muut menot (070)	400 000
27. Automaattinen tietojenkäsittely, lisäystä	400 000

Pääluokka 26

26. SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	56 215 000
01. Sisäasiainministeriö (050)	340 000
09. Pysyvät neuvottelu- ja toimikunnat, lisäystä	90 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	250 000
05. Lääninhallitukset (050)	20 260 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	16 350 000
10. Kiinteistöjen käyttö (arviomääräraha), lisäystä	1 210 000
27. Tietojen koneellinen käsittely (arviomääräraha), lisäystä	1 000 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	1 200 000
70. Kaluston hankkiminen, lisäystä	500 000
07. Rekisteritoimistot (050)	370 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	370 000
75. Poliisitoimi (080)	17 355 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	8 220 000
27. Automaattinen tietojenkäsittely, lisäystä	460 000
28. Poliisitoimen erityismenot (arviomääräraha), lisäystä	5 800 000
29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), lisäystä	2 875 000
80. Pelastushallinto (110)	9 890 000
21. Eräät palo- ja pelastustoimen ja pelastuspalvelun menot (arviomääräraha), lisäystä	630 000
31. Valtionosuus aluehälytyskeskusten käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	3 200 000
32. Valtionosuus kunnan muun palo- ja pelastustoimen käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	6 000 000
34. Väestönsuojelulain mukaiset korvaukset (siirtomääräraha), lisäystä	60 000
88. Kiinteistöjen hankkiminen (siirtomääräraha)	—
90. Rajavartiolaitos (120)	7 830 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	9 030 000
10. Kiinteistöjen käyttö (arviomääräraha), vähennystä	—1 500 000
77. Laiturit, ampumaradat ja muut rakenteet (siirtomääräraha), lisäystä	300 000
99. Sisäasiainministeriön hallinnonalan muut menot (050)	170 000
08. Komiteat ja asiantuntijat (arviomääräraha), lisäystä	170 000

Pääloukka 27

27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	43 771 000
01. Puolustusministeriö (150)	180 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	180 000
12. Puolustusvoimien palkkaus- ja muut menot (160)	6 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	6 000
14. Asevelvollisten ylläpitomenot (160)	11 395 000
02. Päivärahat ja reserviläispalkat (arviomääräraha), lisäystä	9 495 000
23. Terveystenhoito (arviomääräraha), lisäystä	1 700 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	200 000
25. Varustuksen uusinta- ja käyttömenot (160)	19 600 000
16. Uusinta (siirtomääräraha), lisäystä	17 500 000
24. Varustuksen käyttö ja kunnossapito (siirtomääräraha), lisäystä	2 100 000
27. Kiinteistömenot (160)	—4 000 000
10. Kiinteistöjen käyttö (arviomääräraha), vähennystä	—8 000 000
17. Sisustusirtaimiston, koneiden ja laitteiden hankkiminen (siirtomääräraha), lisäystä	1 500 000
74. Uudisrakennukset ja peruskorjaukset (siirtomääräraha), lisäystä ...	2 500 000
30. Kansainvälinen rauhanturvaamistyö (030)	15 090 000
21. Suomalainen valmiusjoukko (siirtomääräraha), lisäystä	1 250 000
22. Suomalaisten valvontajoukkojen hallinto- ja varustamismenot (siirtomääräraha)	13 840 000
90. Puolustusministeriön alainen teollisuus- ja liiketoiminta (150)	
22. Vammaskosken tehdas (arviomääräraha), lisäystä .	6 000 000
Käyttömenot (22):	6 000 000
99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut menot (150)	1 500 000
90. Kurssivaihtelut (arviomääräraha), lisäystä	1 500 000

Pääloukka 28

28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	115 726 000
01. Valtiovarainministeriö (020)	25 820 000
09. Pysyvät neuvottelukunnat, lisäystä	170 000

29. Muut kulutusmenot, lisäystä	650 000
70. Kaluston hankkiminen (siirtomääräraha), lisäystä	25 000 000
05. Valtiokonttori (020)	300 000
26. Joustavan eläkeikäjärjestelmän käyttöönotto (siirtomääräraha)	300 000
07. Eläkkeet (950)	89 000 000
05. Vakinaiset eläkkeet sekä perhe-eläkkeet ja hautausavut (arviomääräraha), lisäystä	89 000 000
18. Verohallinto (020)	5 800 000
27. Automaattinen tietojenkäsittely, lisäystä	3 800 000
70. Kaluston hankkiminen (siirtomääräraha), lisäystä	2 000 000
40. Tullilaitos (020)	285 000
27. Tietojen koneellinen käsittely, lisäystä	285 000
54. Pankkitarkastusvirasto (820)	21 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	21 000
60. Rakennushallinto (050)	7 500 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	7 500 000
64. Eräät valtion kiinteistömenot (050)	4 100 000
76. Virastotalojen rakentaminen (siirtomääräraha), lisäystä	4 100 000
90. Valtion painatuskeskus (050)	
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha), vähennystä	—4 100 000
Sijoitusmenot (74): —4 100 000	
92. Valtion tietokonekeskus (050)	
70. Koneiden ja välineiden hankkiminen (siirtomääräraha), vähennystä	—25 000 000
Sijoitusmenot (70): —25 000 000	
99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut menot (020)	12 000 000
62. Palautettavien vientitalletusten korko (siirtomääräraha)	12 000 000

Pääloukka 29

29. OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	200 747 000
01. Opetusministeriö (210)	200 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	200 000

10. Korkeakoulut (240)	11 257 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	257 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha), lisäystä	8 000 000
88. Kiinteistöjen hankkiminen (siirtomääräraha)	3 000 000
39. Valtion opintotukikeskus (260)	6 200 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	200 000
56. Aikuisopintoraha, lisäystä	6 000 000
42. Eräät valtion oppilaitokset (220)	150 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	150 000
46. Peruskoulut (220)	141 000 000
30. Valtionosuus peruskoulujen käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	141 000 000
51. Lastentarhanopettajaopistot (230)	50 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	50 000
57. Yhteiskunnallinen sivistystyö (250)	20 000 000
30. Valtionosuus ja -avustus kansalais- ja työväenopistojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	15 000 000
50. Kansanopistojen valtionapu (arviomääräraha), lisäystä	5 000 000
65. Kunnalliset ammatilliset oppilaitokset (230)	160 000
30. Valtionosuus käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	160 000
67. Yksityiset ammatilliset oppilaitokset (230)	— 160 000
50. Valtionavustus käyttökustannuksiin (arviomääräraha), vähennystä	— 160 000
69. Ammatillinen kurssitoiminta ja ammatilliset erikoisoppilaitokset (250) ..	1 000 000
33. Kunnallisten ja yksityisten ammatillisten oppilaitosten muut ammattikurssit, lisäystä	1 000 000
74. Oppisopimuslakiin perustuva ammattikoulutus (230)	10 000 000
27. Kurssitoiminta (arviomääräraha), lisäystä	10 000 000
76. Ammattikasvatuksen muut menot (230)	700 000
22. Harjoittelutoiminnan uudistaminen, lisäystä	700 000
88. Suomen Akatemia ja tieteen tukeminen (270)	350 000
09. Neuvottelukunnat, lisäystä	200 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	150 000
90. Taiteen tukeminen (290)	4 000 000
53. Eräät lisäavustukset taiteen tukemiseen, lisäystä	1 000 000
54. Musiikkioppilaitosten ja musiikin keskiasteen koulutuksen valtionapu (arviomääräraha), lisäystä	3 000 000

92. Suomenlinnan hoitomenot (280)	3 000 000
75. Perusparannukset (siirtomääräraha), lisäystä	3 000 000
95. Suomen elokuva-arkisto (290)	200 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	200 000
98. Kansainvälinen yhteistyö (030)	1 100 000
26. Suomen kielen ja kulttuurin tuntemuksen edistäminen ulkomailla, lisäystä	1 100 000
99. Opetusministeriön hallinnonalan muut menot (210)	1 540 000
08. Komiteat ja asiantuntijat (arviomääräraha), lisäystä	900 000
28. Lastentarhanopettajien väliaikaisen koulutuksen järjestäminen, lisäystä	600 000
50. Eräät valtionavut, lisäystä	40 000

Pääloukka 30

30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	133 135 000
12. Valtion siementarkastuslaitos (660)	165 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	165 000
15. Valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitos (660)	200 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	200 000
30. Maatalouden neuvontatyön tukeminen (670)	2 289 000
40. Maatilatalouden ja maaseutuelinkeinojen kehittäminen, lisäystä ...	1 413 000
41. Karjanjalostuksen ja sikatalouden kehittäminen, lisäystä	146 000
43. Siiipikarjalouden kehittäminen, lisäystä	13 000
44. Turkiseläntalouden kehittäminen, lisäystä	9 000
46. 4H-toiminnan kehittäminen, lisäystä	620 000
47. Puutarhatalouden kehittäminen, lisäystä	51 000
49. Muu neuvontatyön tukeminen, lisäystä	37 000
31. Maataloustuotteiden hintatuki (670)	15 000 000
40. Maataloustuotteiden markkinoinnin edistäminen ja hintatason vaakaannuttaminen (arviomääräraha), lisäystä	15 000 000
32. Maataloustuotteiden vientituki ja tuotannon tasapainottamistoimenpiteet (670)	—50 000 000
40. Maataloustuotteiden vientituki (arviomääräraha), vähennystä	—50 000 000
33. Maatilatalouden rakenteen kehittäminen (670)	97 800 000
40. Nuorten viljelijöiden tukeminen (siirtomääräraha), lisäystä	15 000 000
45. Avustus turkistarhaajien korkokustannuksiin (siirtomääräraha)	20 000 000
49. Maatalouden korkotukilainojen menot (arviomääräraha), lisäystä ..	62 800 000

34. Muut maatalouden menot (670)		—10 000 000
43. Satovahinkojen johdosta myönnettävien korkotukilainojen menot (arviomääräraha), vähennystä		—10 000 000
38. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos (690)		500 000
25. Lohenpoikasten hankinta		500 000
40. Vesivarojen käyttö (560)		2 700 000
14. Vesistöjen hoito (siirtomääräraha), lisäystä		700 000
77. Vesistö- ja vesihuoltotyöt (siirtomääräraha), lisäystä		2 000 000
50. Yleismetsätalous (680)		5 000 000
25. Pohjois-Suomen siemenhankinta (siirtomääräraha)		5 000 000
58. Yksityismetsätalous (680)		26 731 000
41. Valtionapu keskusmetsälautakunnille, lisäystä		290 000
42. Valtionapu metsälautakunnille, lisäystä		6 441 000
44. Valtionapu metsänparannustöihin (siirtomääräraha), lisäystä		20 000 000
60. Maanmittaushallinto (550)		14 000 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä		11 000 000
25. Maksullisten tilaustöiden erillismenot (arviomääräraha), vähennystä		— 200 000
41. Kiinteistötoimitusten tukemisesta aiheutuvat menot (arviomääräraha), lisäystä		3 000 000
70. Kaluston hankkiminen (siirtomääräraha), lisäystä		200 000
70. Maatalouden tutkimuskeskus (660)		300 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha), lisäystä		300 000
76. Metsäntutkimuslaitos (660)		250 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä		250 000
80. Eläinlääkintätoimi (670)		3 000 000
25. Eläintautien ehkäiseminen ja muu eläinlääkintähuolto (arviomääräraha), lisäystä		3 000 000
95. Metsähallituksen metsät (680)		
21. Liiketoiminnan käyttömenot (arviomääräraha), lisäystä	20 000 000	
Käyttömenot (21):	20 000 000	
88. Maan hankkiminen (siirtomääräraha), lisäystä		19 200 000
Sijoitusmenot (88):	19 200 000	
99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut menot (650)		6 000 000
48. Poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha)		6 000 000

Pääloukka 31

31. LIKENNEMINISTERIÖN HALLINNONALA.....	169 750 000
24. Tiet (720).....	40 000 000
14. Yleisten teiden kunnossapito (siirtomääräraha), lisäystä	20 000 000
88. Maa-alueiden hankinta ja tielain mukaiset korvaukset (arviomääräraha), lisäystä	20 000 000
27. Vesitiet (730)	3 150 000
14. Käyttö ja kunnossapito (siirtomääräraha), lisäystä	1 150 000
77. Vesitietyöt (siirtomääräraha), lisäystä	2 000 000
47. Ilmailuhallinto (740)	24 900 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	2 000 000
14. Kunnossapito- ja käyttömenot (siirtomääräraha), lisäystä	6 000 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	1 900 000
77. Lentokenttien rakentaminen (siirtomääräraha), lisäystä	15 000 000
50. Ilmatieteen laitos (830)	1 700 000
28. Maksullinen palvelutoiminta (arviomääräraha), lisäystä	700 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	1 000 000
55. Tietoliikenteen korvaukset ja avustukset (760).....	3 000 000
42. Lehdistön yleinen kuljetustuki, lisäystä	3 000 000
85. Sijoitukset valtionenemmistöisiin osakeyhtiöihin (740)	67 000 000
88. Finnair Oy:n osakepääoman korottaminen (siirtomääräraha), lisäystä	67 000 000
94. Posti- ja telelaitos (760)	
01. Palkkaukset (arviomääräraha), vähennystä	—40 000 000
05. Eläkkeet (arviomääräraha), lisäystä.....	51 500 000
10. Rakennusten ja huoneistojen käyttö ja kunnossapito (arviomääräraha), lisäystä	17 000 000
11. Televerkkojen käyttö ja kunnossapito (arviomääräraha), lisäystä	65 000 000
12. Moottoriajoneuvojen ja postivaunujen käyttö ja kunnossapito sekä autovarikkotoiminta (arviomääräraha), vähennystä	—3 000 000
Käyttömenot (01-12): 90 500 000	
71. Televerkkojen kehittäminen (siirtomääräraha), lisäystä.....	30 000 000
Sijoitusmenot ja siirto uudistusrahastoon (71): 30 000 000	

95. Posti- ja telelaitoksen konepajat (760)

22. Turun Asennuspaja (arviomääräraha), lisäystä 17 000 000

Käyttömenot (22): 17 000 000

Pääluokka 32

32. KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	130 843 000
01. Kauppa- ja teollisuusministeriö (810)	680 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	680 000
02. Teollisuuspiirit (810)	200 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	200 000
10. Merenkululaitos (730)	-6 000 000
29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), vähennystä	-12 000 000
71. Alusten ja muiden kulkuvälineiden hankkiminen (siirtomääräraha), lisäystä	6 000 000
28. Elinkeinohallitus (820)	124 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	124 000
32. Patentti- ja rekisterihallitus (820)	770 000
29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), lisäystä	770 000
34. Lisenssivirasto (820)	3 050 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	350 000
70. Kaluston hankkiminen, lisäystä	2 700 000
40. Geologian tutkimuskeskus (830)	1 156 000
09. Valtuuskunta, lisäystä	6 000
28. Maksullinen palvelutoiminta (arviomääräraha), lisäystä	1 150 000
42. Valtion teknillinen tutkimuskeskus (830)	6 600 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	4 200 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha), lisäystä	2 400 000
44. Teknologian kehittämiskeskus (830)	20 000 000
40. Avustukset teollisuuden tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan (siirtomääräraha), lisäystä	20 000 000
47. Merentutkimuslaitos (830)	405 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	405 000

49. Kehitysaluerahasto Oy (840)	3 000 000
45. Yritysten tutkimustoiminnan tukeminen (siirtomääräraha), lisäystä	3 000 000
51. Tuotantotoiminnan alueellinen edistäminen (850)	100 573 000
42. Avustus Kemira Oy:n turveammoniakkitehtaan rakentamislainojen korkokustannuksiin (siirtomääräraha), lisäystä.....	573 000
49. Kehitysalueiden tuotantotoiminnan tukeminen ja pienyritystoiminnan tuki (arviomääräraha), lisäystä	100 000 000
80. Matkailun edistämiskeskus (870)	60 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	60 000
85. Ulkomaankaupan edistäminen (880)	225 000
40. Valtionavustus viennin edistämiseen (siirtomääräraha), vähennystä	— 200 000
41. Valtionavustus ulkomaankauppaa edistäville järjestöille, lisäystä ...	200 000
45. Valtionavustus Suomen Ulkomaankauppaliitto ry:lle, lisäystä	225 000

Pääloukka 33

33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNON- ALA	632 478 939
01. Sosiaali- ja terveysministeriö (400)	700 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	700 000
11. Tarkastuslautakunta (090)	620 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	320 000
70. Kaluston hankinta	300 000
15. Perhekustannusten tasaus (410)	70 000 000
30. Valtionosuus kunnille lasten kotona tapahtuvan hoidon tukemiseen (arviomääräraha), lisäystä.....	70 000 000
17. Työttömyysturva (410)	— 133 000 000
50. Valtionosuus työttömyyskassoille (arviomääräraha), lisäystä	50 000 000
51. Työttömyysturvalain mukainen perusturva (arviomääräraha), vähennystä	— 183 000 000
18. Sairausvakuutus (410)	170 000 000
60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha), lisäystä	170 000 000
19. Eläkevakuutus (410)	—99 400 000
50. Valtion osuus merimieseläkekassan menoista (arviomääräraha), lisäystä	5 600 000

52. Valtion osuus yrittäjien eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha), vähennystä	—25 000 000
60. Valtion osuus kansaneläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha), vähennystä	—80 000 000
20. Tapaturmavakuutus (410)	9 200 000
53. Valtion osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista (arviomääräraha), lisäystä	9 200 000
21. Rintamaveteraaneläkkeet (410)	—10 000 000
53. Rintamaveteraanien varhaiseläke (arviomääräraha), vähennystä....	—10 000 000
22. Sotilasvammakorvaukset ja eräät kuntoutustoiminnan menot (410)	45 000 000
50. Sotilasvammakorvaukset (arviomääräraha), lisäystä	45 000 000
23. Muu sodista kärsineiden turva (410)	15 000 000
30. Valtion korvaus siirtoväen huoltoon (arviomääräraha), lisäystä	15 000 000
27. Kunnallinen toimeentuloturva (410)	20 000 000
30. Valtionosuus kunnille toimeentuloturvan kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	20 000 000
28. Muu toimeentuloturva (410)	—4 000 000
51. Invalidiraha (arviomääräraha), vähennystä	—4 000 000
32. Kuntien järjestämät sosiaalipalvelut (420)	142 700 000
30. Valtionosuus kunnille sosiaalipalvelujen käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	144 000 000
36. Valtionavustus pääkaupunkiseudun kunnille eräiden päiväkotihankkeiden kustannuksiin (arviomääräraha), vähennystä	—1 300 000
33. Yksityisten yhteisöjen sosiaalipalvelut (420)	1 000 000
51. Valtionavustus yksityisten sosiaalihuollon palvelujen tuottajien käyttökustannuksiin, lisäystä	1 000 000
57. Lomatoiminta (420)	74 200 000
30. Valtionosuus kunnille maatalousyrittäjien lomituspalvelujen ja pienyrittäjien vuosilomajärjestelmän hallintomenoihin (arviomääräraha), lisäystä	8 000 000
40. Valtion korvaus maatalousyrittäjien vuosilomalomituksen kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	45 000 000
41. Valtion korvaus maatalousyrittäjien sijaisapulomituksen kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	14 000 000
42. Valtion korvaus pienyrittäjien vuosilomajärjestelmän kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	1 200 000
43. Valtion korvaus maatalousyrittäjien viikkovapaatoiminnan kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	6 000 000
60. Lääkintöhallitus (400)	500 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	500 000

65. Kansanterveyslaitos (450)	5 500 000
28. Yleisen rokotusohjelman mukaiset rokotteet ja tutkimusaineet (arviomääräraha), lisäystä	3 000 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha), lisäystä	2 500 000
78. Kuntien järjestämä kansanterveystyö (470)	64 680 000
30. Valtionosuus kunnille kansanterveystyön käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	42 000 000
31. Valtionosuus kunnille kansanterveystyön perustamiskustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	22 000 000
38. Valtionosuuden ja valtion korvauksen loppuerät kunnille kansanterveystyön eräisiin käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	680 000
79. Kuntien järjestämä erikoissairaanhoito (480)	174 500 000
30. Valtionosuus kunnille erikoissairaanhoidon käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	86 000 000
32. Valtion maksuosuus yliopistollisten keskussairaaloitten käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	50 000 000
33. Valtion maksuosuus yliopistollisten keskussairaaloitten kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	35 000 000
34. Valtion korvaus erikoissairaanhoitolaitoksille mielentilatutkimuspotilaiden sekä valtion täydellisessä huollossa olevien potilaiden hoitoon (arviomääräraha), lisäystä	3 000 000
37. Valtionavustus koulutus- ja tutkimuskeskuksen perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha)	500 000
88. Kunnallinen alkoholitarkastus (420)	50 000
30. Valtionosuus kunnille alkoholitarkastajien toiminnasta aiheutuviin käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	50 000
89. Raittiustyö (420)	1 100 000
31. Valtionosuus kunnille raittiustyötä tekevien palkkausmenoihin (arviomääräraha), lisäystä	1 100 000
92. Kansanterveyden edistäminen (470)	12 494 000
50. Avustus yksityisille yhteisöille kansanterveystyön kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	12 494 000
93. Eräiden sosiaalipalvelujen avustaminen (420)	70 743 939
50. Avustus yksityisille yhteisöille lasten ja nuorten huollon kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	8 085 000
51. Avustus yksityisille yhteisöille vanhusten huollon kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	21 936 939
52. Avustus yksityisille yhteisöille vammaisten huollon kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	40 722 000

94. Lomanviettomahdollisuuksien edistäminen (420)	665 000
50. Avustus yksityisille yhteisöille lomatoiminnan kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	665 000
95. Suuronnettomuuksiin varautuminen (110)	226 000
50. Avustus yksityisille yhteisöille suuronnettomuuksiin varautumisesta aiheutuviin kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	226 000

Pääluokka 34

34. TYÖVOIMAMINISTERIÖN HALLINNONALA	321 787 000
01. Työvoimaministeriö (610)	4 050 000
27. Automaattinen tietojenkäsittely, lisäystä	1 650 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	2 400 000
06. Työvoima-asiain piiri- ja paikallishallinto (620)	11 837 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	6 897 000
09. Neuvottelu- ja toimikunnat, lisäystä	450 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	4 200 000
63. Ammatinvalinnanohjauksen erityismenot, lisäystä	200 000
70. Kaluston hankkiminen (siirtomääräraha), lisäystä	90 000
20. Työvoiman liikkuvuuden edistäminen (620)	8 000 000
50. Työvoiman alueellisen liikkuvuuden edistäminen (arviomääräraha), lisäystä	8 000 000
50. Työllisyyden hoito (630)	296 400 000
02. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	99 400 000
30. Valtionosuus kunnille ja kuntainliitoille työttömyyden lieventämiseen (arviomääräraha), lisäystä	180 000 000
61. Valtionapu työttömyyden lieventämiseen (arviomääräraha), vähennystä	— 114 000 000
62. Työllisyysperusteinen valtionapu investointeihin (siirtomääräraha), lisäystä	25 000 000
63. Rakennemuutosten aiheuttamien häiriöiden lieventäminen (siirtomääräraha)	—
77. Sijoitusmenot työllisyyden turvaamiseksi (arviomääräraha), lisäystä	106 000 000
99. Työvoimaministeriön hallinnonalan muut menot (610)	1 500 000
23. Siviilipalvelusmiesten työllistäminen (arviomääräraha), lisäystä	1 500 000

Päälukokka 35

35. YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	80 850 000
11. Ympäristönsuojelun yleinen edistäminen (520)	— 100 000
62. Saariston ympäristönhoitoavustukset (siirtomääräraha), vähennystä	— 100 000
15. Luonnonsuojelu ja luonnon virkistyskäyttö (520)	— 600 000
43. Maa-aineslain mukaiset korvaukset (siirtomääräraha), vähennystä .	—1 000 000
70. Luonnonsuojelualueiden kalustohankinnat (siirtomääräraha), lisäystä	400 000
25. Vesi- ja ympäristöhallinto (560)	250 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	900 000
40. Teollisuuden vesiensuojeluinvestointien korkotuki (arviomääräraha), vähennystä	—2 000 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha), lisäystä.....	1 350 000
30. Kaavoitus- ja rakennustoimi (530)	6 000 000
90. Pohjan Ruukkiteollisuus Oy:n tukeminen (siirtomääräraha).....	6 000 000
40. Asuntohallitus (540)	200 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	200 000
45. Asuntotoimi (540)	75 000 000
54. Asumistuki (arviomääräraha), lisäystä	75 000 000
99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut menot (510)	100 000
50. Eräät valtionavut, lisäystä	100 000

Pääluokka 36

36. VALTIONVELKA	62 300 000
03. Ulkomaisen velan korko (910)	34 000 000
90. Ulkomaisen velan korko (arviomääräraha), lisäystä	34 000 000
09. Muut menot valtionvelasta (910)	28 300 000
21. Palkkiot ja muut menot valtionvelasta (arviomääräraha), lisäystä ..	28 300 000
Lisäys menoihin: 2 115 291 939	

Helsingissä 11 päivänä marraskuuta 1988

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Ulla Puolanne*